ԳԻՐՔ

Աղօթից
Ս. Մ. Ս.չենոց Հայրենաւոր։

* Շարադրեալ ՚ի Յակոբ
Պատրիարքէ՝։ ՚ի Հայրապետ-
ութեն Տն Յակոբայ Սրբ-
ազնակատար Վեհափառ
Կաթղիկոսի մեյ Էջմիածնի։
Եւ ՚ի Պատրիարքութեն մեյ
Եպս՝ Տն Թէոդորոսի Ճրգ-
նաղգեաց և ամենիմաստ
Վարդապետի։

Արդեամբք հոգևոր որդւոյ
մերոյ տէրտէր կարապետա խոջ
հեմագոյն բժշկի։
յԱմի Տեառն. 1760. և
Հայոց՝ ՌՄԹ. Յունվ՛ 4.
՚ի Տպարանի [illegible]ապարէի։

ՖՈՒՆԴԱՄԵՆՏԱԼ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Д 807

*Նուիրումն.

Նախանձեցել իմ յոյժ սա-
կաւ բարեպաշտից, և
մանաւանդ ՚ի լուսաւոր
հոգւի ախթեր յօհաննիսի որդե-
կէ ՚ի բժիշկ տիրացու կարապետ
հոգեսէր դպրէ՝ առնել շաղօթա-
կան ինչ գրգուկ համաձայն եկե-
ղեցւոյն մերոյ ասացուածոց. որպէ-
զի և յեկեղեցւոջ մի՛ մնացի միտն
ումեք դատարկ. և փոխանակ ա-
ղալոյ զցորեան՝ աղացէ զորոմն.
և շկշմինտր ՚ի խիճ։ և կամ թէ
՚ի մտանելն և յելանելն յեկեղե-
ցւոյ, ՚ի կանգնման և յայլ ժամա-
նակի, որպէս ընդ այլ իցէ խօսելի։
Մերոյ ըստ մտաց ասացուածոցն
որք եկեղեցւոյս մերոյ՝ հիւսեցան
բանք աղօթականք և ջերմեռան-
դականք. և ժամամուտք տէրու-
նական աւուրց. և հասարակ սրբոց.
և յատկից գլխաւորաց երանելեաց։
Յորս պրունակին ոչ միայն վարք-

նց և գովասանութիւք, այլ և աղեր
սաղերջք 'ի բարեխօսել ։ և խըն
դիրք յոյ հաճելիք ։ Ո՜ որս ըն-
թերցողքն և լսողքն յեկեղեցւոջ,
զպատիւ և գերախնամ տբյն մբց
ոյ, և մբցն ամենահաճոյից՝ կարեն
գիտել համառօտակի և վերահա-
սու լինիլ կենաց և վախճանի ե-
րանելեացն ։ և թէ յորում հա-
մարման իցեն առաջի այ և եկե-
ղեցւոյ։ Քանզի 'ի կողմանէ ժա-
մանից աղքատ գոլով մերս եկե
ղեցի զառ 'ի մինն յարմարել միայն՝
վերադրելով 'ի վր այոց, անյար-
մարս յանդեւին վախճանքն ժամա
մրոից ։ Որպէս է Ո՛ երջան և ըոշ
վկայն ։ որ է յատուկ 'ի վր տբյն
թէոդորոսի ։ և մինչ ասի 'ի վերայ
տբյն գէորգայ և տբյն սարգսի,
պատմութիւն 'ի վր տբյն թէոդո-
րոսի՝ անպատշաճապէս յանդի առ
այս ։ Իսկ կամ մեծին թէոդոսի
ժամամուտն մինչ ասի 'ի վր տբյն
աբկարիոսի և կոստանդիանոսի,
'ի

՚ի դիտաւորութէն արտաքս ոստի
աւուր տօնախմբեցեալն վ՟ն այլ
զայլմէ ասիլոյն։

՚Ի սոյն տետրակիս թախանձեց՟յլ
գտայք և յոմանց մերս միաբա-
նից․ որք ՚ի հոգեսէր դպրաց ա-
ղերսեցեալք՝ զմեզ աղաչեցին առ-
նել և զոմանս երգս վ՟ն աւուրց
տէրունականաց․ որոց զայն, թէ
Պատճառ և սկիզբն մեր փրկու-
թեն՝ զկնի օրհնեսցուքին։ վ՟ն որոյ
յաւելաք ՚ի վ՟ր այնր և զայլ պատ-
շաճաւոր երգս․ և զկնի ա՟ծանե-
լին վ՟ն տէրունական տօնից՝ դար-
ձեալ զերգս յարմարագոյնս․ ա-
ղերս վասն ննջեցելոց ՚ի վախճան
նոցին յանդէ՟լ։ Որ եթէ ախորժ-
թուեսցի գրքուկս այս, (որպէս
և յուսամ) այն ա՟յ է շնորհ։

Բայց հարկեմ ա՟մ դպրաց ութն
ձայնից, և նոցին դպրապետաց,
և համայն քահանայից․ աւագ ի-
րիցանց և աթոռակալաց և առա-
քելագործ եպ՟կսաց և առաջնոր-

դաց

դաց, զի ուր և գրքուկս այս առ
դիպեսցի կրթեսցին. և կրթես֊
ցեն ՚ի պէտս ջերմեռանդութե՟.
՚ի վայելչութի՟ եկեղեցւոյ, և՚ի բա
րեզարդութի՟ մանկանց ս՟բյ սիոնի:
Որք եթէ յակամայ հ՚րկն պահան
ջիցէ չկարել գալ յեկեղեցի,
զի՛ և կամիցի ոք յաղօթիցս՝ վասն
հաղորդ գոլոյ աղօթից յեկեղեցի
գալողաց՝ մտադրաբար ասիցէ. և
կամ զժամամուտ մի ըստ աւուր
պատշաճին ընթերցցի ջերմ սի֊
րով: Եւ՛ զերկուսս մեր մի՛ մո֊
ռասցի՝ աղօթելով վ՟ն մեղացս մեր
թողութե՟. և վ՟ն ծնողաց մերոց հան
գստեան և արքայութե՟. և վ՟ն ամ
ըստ հոգւոյ և մարմնոյ մերս բարե
կամաց բարեպաշտից և ա՟ծասի֊
րաց բարեյաջողութե՟. և վ՟ն ա՟ծա֊
հաճոյ նոցին վարուց կենցաղավա
րութեան: Ո՛ղջ լերուք ՚ի Տ՟ր ՚ի
պրծանս Յակոբայ Պատրիարքի՝
հոգւոց ձերոց վերա֊
տեսչի.

Փառք

Մինչ դու զարթնուս 'ի խոր քընոյ,
զնշան խաչին դիր յերես քոյ.
Յիշեա՛ զանուն նորին յար– գոյ.
ընդ հօր նորին և մեծ հոգւոյ.

* Աղօթք Առաւօտեան երբ զարթնու մարդ 'ի քնոյն ։

Կնքէ ասա՛, Յանուն Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն սրբոյ. ամէն ։

ԱՆՔՈՒՆ ԵՒ [illegible] արթուն բնութիւն . որ ոչ երբէք ննջես պահապանդ իսէլի ։ Որ յանմահ պաշտօնէից քոց իմացական ձայնիւ անդադար օրհնաբանիս . որ և զիս հողեղէն ծառայս քո՛ յանձնեցեր 'ի պահպանութիւն նց . և կարգեցեր զքնա [illegible] արթուն ծառայիցդ խնամակալութիւն ։ Զորս և կարգեցեր թմրեցեալ ննջիւս քոյ՛ ձայնատու և արթնացուցիչ գիշերային

խօս

խոստովանիս ։ և 'ի հողեղինացս համե
ցար առնուլ զօրհնութիւն ։
Գոհանամ զքէն երեքերանեան
և անմատչելի լոյս մի երրորդութիւն ։
որ զիս ազատեցեր 'ի խաւարագը
նաց դիւաց՝ փրկութեան իմոյ 'ի
թշնամեաց, և ընդ արթուն բնութեան
հրեշտակացդ՝ օրհնաբանակից քեզ
արարեր ։ Ո՜ ինչ տաց քեզ տրբ
տուր և փոխանակ բարերարութեանդ
որ իմ ։ կեանք իմ ։ լոյս իմ ։ և աղ
բիւր ամենայն բարեաց ։ եթէ ոչ զկենս
իմ զոր ետուր և շնորհեցեր ինձ
'ի գիշերիս այսմիկ՝ քեզ նուիրե
ցից 'ի մշտնջենաւոր և յանդադր
փառաբանութիւն ։ Թէպէտ չեմ բա
ւական ըստ արժանեաց քոց փա
ռաց՝ օրհնել զքեզ ։ միայն թէ դու
որպէս որ հրեշտակաց քոց տաս
նոր 'ի նորոյ զկերպ զանազանաձայն
զքեզ օրհնելոյ և երեքսրբենին
փառաբանելոյ, տուր և ինձ արթ
նութեան մտաց ։ զի նորապէս զնորո
գինչդ կենաց իմոց օրհնեցից ։

Խա՛

Այո՛ զառաւօտս խաղաղութեան՝ մինչ
ցերեկս առանց փորձանաց հա-
ճեսցիս անցուցանել։ Այո՛ որ խնդ-
րեմս զարքայութիւն քո 'ի սկզբան
ամենիցս խնդրանաց, որպէս զի ամենայն
ազգք եւ ազինք ծանիցեն զքեզ
տիրող երկնի եւ երկրի. եւ հրա-
մայող ծովու եւ ցամաքի. Դու
եւ զայլս բարիս բնութեան, շնորհաց
եւ փառաց քոց՝ ողորմութեամբդ պար-
գեւեսցես։ եւ արդար վաստակոց
յաւուրս այսմիկ զիս արժանի ա-
րասցես. որով եւ կարիքն իմ եւ
իմոցս լնանիցին. եւ աղքատք 'ի
փշրանաց ողորմութեանդ՝ 'ի սեղանոյ
մեծատանդ յագեսցին. եւ զքեզ
ընդ ինեւ օրհնեսցեն միշտ ամէն։

* Յելանելն 'ի տանէ եւ դիմելն յեկեղեցի։

Որպէս սիրելիք են յարկք քո տէր
զօրութեանց. ցանկայ եւ փափաքի
անձն իմ 'ի գաւիթս քո։ Տէր՝ սի-
րեցի զվայելչութիւն տան քոյ, եւ զ-
տեղի յարկի փառաց քոց.

Նա

Ո՜ Հա՛ Տ՟ր իմ և կեանք իմ, Հայր
որբոց և դատաւո՛ր այրեաց. լքի
զտուն իմ. թողի զժառանգութի
իմ 'ի քեզ ապաստան. ուրեմն 'ի
թողուլն զիս ծնողաց իմոց, դու
ինձ ես և լիցիս Հայր և ը՟ունող.
Ա՛հ ո՜վ ռափայէլ հրեշտակի քոյոյ
ծառայի յանձնեցեր զմանուկն տօ
բիա տանել յօտար երկիր և դար
ձուցանել, Աղաչեմ զքեզ տ՟ր՝ ըն
թացակից արա՛ ինձ և զպահապան
հրեշտակն իմ. ո՛չ զի տարցէ զիս
յօտար երկիր, այլ 'ի տուն քո յե
կեղեցի. որ է տեղի աղօթից և
լցուցարան իմոց խնդրուածոց.
Որ՟պ զի ինձ հովանի լիցի պահա
պան հրեշտակն իմ. ո՟պ սիւն լու
սոյ 'ի գիշերիս, և որ՟պ հովանի 'ի
տուէ. և տարցէ զիս 'ի տուն տ՟յ
իմոյ և 'ի դուռն երկնից. և որ՟պ
զիս՟էլացիսն յերկիրն աւետեաց.
Ո՟պ զի զտուօղդ կենդանութ՟ես
իմոյ՝ ընդ անմարմնոցն օրհնեցից
'ի կեանս և 'ի մահ ամէն.

Ի

* 'Ի մտանելն յեկեղեցի ։

Տէր իմ և ած՝ բաց ինձ ըղ դուան արդարութն քոյ, զի մտից առ պատուանդան փառաց քոց, և խոստովանեցայց զանհուն բարերարութեանց քոց։ Աղաչէր զքեզ լոյսդ իմ արևոյս տր յս քս՝ հարիւրապետն մեծահաւատ ասելով, թէ չեմ բաւական եթէ ընդ յարկաւ իմով մտանիցես. այլ ասա բանիւ և բժշկեսցի մանուկս իմ։ Ոչ այնպէս աղաչեմ զքեզ տր. այլ թէ, ես ոչ եմ բաւական մտանել 'ի պալատ քո արքունի 'ի սբ եկեղեցի. սակայն զի մանուկ հոգեկս հիւանդացեալ է, առ քեզ և 'ի տուն բժշկութն քոյ բերեմ. որ առանց դեղոյ՝ ձրի և միայն բանիւ կարես բժշկել։ Ուրեմն՝ աղաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն տէր՝ զի ըստ տգեղութեան ագռաւու զսևացեալ հոգեկս՝ ըստ աղաւնւոյ սպիտակացուցես շնորհիւ

ձի

ձիթենւոյ շնորհաց քոց պարար-
տացուսցես․ և վեր ելս 'ի մահ ի-
մում դիցես․ զի ոչ զամպ թռու-
ցեալ, և ոչ զաղաւնի ապխտակա-
ցեալ՝ յերկինս առ քեզ թռեայց և
հանգեայց յետ անցաւոր կենացս․
և առ քեզ յեցայց յեղեօր որդիդ՝
[illegible] երգոյ հարսին քո եկեղեցւոյ․
և զուարճացայց ձայնիւ փեսայիդ
'ի լուր սբյ ամենատարանիդ։ Որ ընդ
հօր քո, և հոգւոյդ սբյ միշտ օրհ-
նեալ ես և օրհնեալ լիցիս յաւի-
տեանս յաւիտենից ամէն։

*Յետ մտանելոյ յեկեղեցին, երկիցս ծունր կրկնեա՝ որպ զարհուրանօք․ և զայն 'ի պա-տիւ աստուածածնին հոյ ասէ Խորհրդաւորեալ, և ասա՛։

Ո՞վ բարի և զի՞ վայելուչ զի հաճի Տրն իմ և Տծն իմ, զիս հողեղէնս դասակցել ընդ աննիւթից իւրոց հրշտկաց․ Ասացից Տր իմ ասցից և ես ընդ դաւթի․ զի՞ բարի, և զի՞ վայելուչ

զի

զի բնակի հողեղէն եղբայրս ընդ
անմարմին եղբարցն իմոց հրեշտա
կաց։ Ուրեմն տր իմ ով զբերան
ծառային քո եսայեայ սրօբէակն
կայծակամբն մաքրեցեր, և ապա
քարոզութենդ սպասաւոր կարգե
ցեր, մաքրեա և զշրթունս իմ։ և
բաց զբերան իմ զի առից զոգիդ
սբ. և կարողացայց ասել տր՝ զյս
զօրդիդ այ. և համայն ընդ քեզ
օրհնեցից զհայր քո ամենակալ. և
զհոգին սբ զաղբիւրն բարութե
ամէն.

(Ասա և զերիս ողջոյն քեզ մա
րիամ. և թէ, ամ սբք այ՝ ընդ իս
լերուք օրհնաբանակիցք իմոյ և
ձերդ ստեղծողին. և կնքեա ըզ
բանդ միով հայր մերիւ.)

(Հետեւեա և սակաւիկ մի մտա
ծական աղօթից՝ զարմանալով ՚ի
վերայ երախտեացն այ. և զղջալով
՚ի սրտի քում վն մեղացդ՝ յորոց
զքեզ փրկեաց և փրկելոց է. և որ

 ոչ

ո՛չ ընդ մեղանչելդ՝ նման դիւաց
նոյն ժամայն զքեզ պատժեաց.)

* Յաւ Եւր ՕրՀնէն Զժամն, եւ ուշամտին
զՏր Երէ ՀԲրոսն, ...

Օրհնեալ ես Հայր ա̄ծ ընդ որ-
դւոյդ միածնի եւ ընդ հո-
գւոյդ ս̄բյ կենարարի. որ
'ի բերանոյ մանկանց տղայոց հաս
տատեցեր զօրհնութի. որ տաս խլից
լսել, եւ համրոց խօսիլ. մեծացի՛
եւ այժմ շնորհ քո 'ի վ̄ր իմ. ո՛չ զի
ցընծասցեն շրթունք իմ յորժամ
քեզ սաղմոս ասացից եւ զանունքո
օրհնեցից: Տ̄ր իմ եւ ա̄ծ՝ յիրաւի
բաղում եղեն նեղիչք անձին իմոյ՝
արգիլելով զիս 'ի քումմէ փառա
բանութենէ. Որ որդի ա̄յ՝ յոգւոց
հանէիր յորժամ զխուլն եւ զհամրն
բժշկէիր. զի զհարկաւոր եւ զպի
տանի զգայութիւն՝ չարն սատանայ
փակեալ ունէր առ 'ի զքեզ ոչ օրհ
նելոյ եւ գովելոյ. Բա՛ց տ̄ր զա-
կանջ իմ լսել զձայն գովութե քոյ.

բաց

բայց և զլեզու իմ պատմել զաջան
չելիս քո զոր արարեր ընդ իս. և
միշտ առնես. և հանդերձեալ ես
առնել։ Ես ննջեցի 'ի քուն մե-
ղաց. և զարթոյց զիս ձայն հա-
ճոյդ. որ զի եղեցի ինձ ընդու-
նօղ. և քաղաք ապաստանի տր ա-
նուն քո։ Ես եղկելի ծառայս քո
յուսամ 'ի քեզ տր՝ որ 'ի լեառն
սիոն. և դու գթածածոյն տր,
մի սասանեցուսցես զիս. և զոտս
իմ յօրինեա քոց շնորհօք, և'ի պատ
ուիրանաց քոց փրկաւէտաց։ Տուր
ինձ տր իմ և ած՝ զի զքեզ 'ի վեր
քին զամ երևելի և աներևոյթ բա
րիս սիրեցից, և զքեզ զմայլեցայց.
և զամմն կմ քոյ՝ անաղտ և մա-
քուր սիրով սիրեցից։ Ո՛ յոյս իմոյ
հաւատոյն՝ մատոյց իմոց պայծառ
արև արարեալս. զի ձն կանոնի տրյ
հոգևոյդ ներշնչմանցն հաւատա-
ցից. և 'ի հանդերձեալն նոյնով
ձրագաւ ընթացեալ զքեզ 'ի վե-
րինն երուսաղէմ տեսից։ և բառ

 դաւ

դաւթի ծառայի քոյ ասացից. որպ լուայ ՚ի Տաճարոյ, այնպէս և տեսի ՚ի քաղաքի տն իմոյ զօրութեց. Ճաշակեցի փորձառութբ հաճա- տոյս ՚ի կեանս իմ, և ահա տեսի զկեանքդ կենաց իմոց. Արդ զանարժան և ոչնչից ոչինչ զծա- ռայս քո՝ արժանի առնել հաճես- ցիս տեսանել զքեզ ՚ի փառս հօր քոյ և հոգւոյդ սբյ ամէն.

* Յորժամ առնէ յիշեայութիւն և զարթիմն.

Տկենաց և տուող շնհոյ՝ ա- ռաւել քան զտուր և ա- ռութն շնհոյս զքեզ գո- վեցից. և զանուն քո փառաւորե- ցից՝ զի դու ես կատարան և շաղ- կապ միաւորական ՚ի մէջ հոգւոյս և մարմնոյս. և դու ես կեանք՝ կե- նարար հոգւոյս. Յիշեմ անբա- ւելի զերախտիս քո. ՚ի սկզբան, ՚ի միջի, և ՚ի կատարածի կենաց իմոց. Յիշեմ տր՝ զի ոչ արարեր զիս ՚ի կարգի անզգայից. ոչ ՚ի կարգի

տնկոց. ո՛չ ՚ի կարգի զգայնոց. և
ո՛չ ՚ի կարգի հրեշտակաց։ Ո՞գիտէ
եթէ գտանէի ՚ի մէջ անկելոց դա
սուց, յորոց զղջումն է պակասեալ,
վա՜յ էր եղկելոյս թէ զի՞նչ առնե
լոց էի։ որ ո՛չ զմեղայն ասել կա
րէի, և ո՛չ գրկախառն համբուրիդ
կարէի արժանաւորիլ ըստ անառա
կին։ Այս հող եմ և մոխիր տ՟ր իմ
և ա՟ծ իմ։ և դու զարթուցեր զիս
ասելով, զարթի՛ր փառք իմ զար
թի՛ր. և ես զարթեայց յառաւօ
տուց ողորմիլ քեզ։ ուրեմն քեզ
անհամար ձայնիւ զալէլուիայն եր
գեցից. Ո՛չ գոյ այլ ա՟ծ բաց ՚ի
քէն. որում փոյթ իցէ հոգալ ըզ
փրկութե՟ ծառայից. Դու որ տի
րես զօրութե՟, հեզութե՟ դատես
զիս. և բազմաւ խնայութե՟ դար
մանես. զի մօտ է քեզ ողորմիլն
յորժամ և կամիս։ Տ՟ր իմ և ա՟ծ՝
գոհանամ զքէն ընդ մ՟եզ զուարթ
նոց քոց հրեշտակաց. զի զարթու
ցեր զծառայս քո արթնալից լինիլ

նշ̃. և ցուցեր ծառայի քում, թէ
պ՛րտ է նախ քան զարեգակն կան
խել 'ի գովութի̃ քեզ. և յառաջ
քան զծագել լուսոյ յանդիման լի
նիլ քեզ: Ա̂յ 'ի մէջ գիշերի յառ
նել ե̃ իմաստնոց կուսանաց. խոս
տովանիլ զքեզ վ̃ իրաւ̂նց և ար
դարութե̃ քո. և արթուն բնու_
թե̃դ արթնապէս ծառայել: Որ
արժանի՛ ես ծառայութե̃, երկր
պագութե̃, գոհութե̃, և օրհնութե̃
երկնաւ̂որաց և երկրաւ̂որաց՝ ընդ
հօր և հոգւոյդ ս̃բյ յաւ̂իտեանս
յաւ̂իտենից ամէն .

* Այլ [illegible].

Գոհանամ զքէն տ̃ր իմ և ա̃ծ
որ 'ի մահատիպ քնոյ զար_
թուցեր զիս, և զո̂արթնոց հրեշ
տակաց քոց հաւ̂ասարեցեր: Ա̃պ
զի նման արտուտի թռչնոյն յա_
ռաւօտու պահուս՝ անմահ վար_
դիդ զիս երգիչ և փառաբանիչ
առնէիր: Ուրեմն զո̂րչի փառս

տար

տաց քեզ անմահիդ տ՟ր · եթէ ոչ
ըստ դաւ՟թի՝ զբաժակ փրկութե՟նս
՚ի քէն ընկալայց, և զանուն քո՝ տ՟ր
և փրկիչ անձին իմոյ կարդացից ·
Ո ի դու տ՟ր իմ և կե՟նաց հոգւոյս
ո՛չ ՚ի զոհս անբանից հաճիս, այլ
զպատարագ օրհնութե՟ն և շրթանց
իմոց ընդունիս և հաճիս· զի պա
տարագ օրհնուե՟ն փառաւո՛ր առնէ
զքեզ· որով և զելս փրկուե՟ն իմոյ
հնարես · Ներեա՛ տ՟ր յանցանաց
իմոց · քաւեա՛ զանօրէնութ՟իս իմ·
թո՛ղ զպատիժն մեղաց իմոց՝ զոր
չար գործովս արժանաւորեցայ·
քանզի զի՞նչ օգուտ է քեզ յարե
նէ իմմէ թէ իջանիցեմ ես յապա
կանութի· որ և ո՛չ քառօրեայ բա-
րեկամին քո մահուանն ժուժե-
ցեր։ Ուրեմն թէ և ո՛չ վ՟ս բարե
կամութե՟ն, գո՛նէ վ՟ս սակս թա-
խանձելոյս և զքեզ տ՟րդ իմ ան-
հանգիստ առնելոյս, քաղցրել թըշ-
նամւոյս քո տո՛ւր զհաց փրկութե՟ն·
և աչացս զջուր արտասուաց ։

 Ու՜

Այո՛ կայծակամբ սիրոյդ՝ վառեա՛ զսէր քո 'ի սրտի իմում. զի զքեզ միայն ծանեայց 'ի վեր քան զա՟մ սիրելի և պաշտելի. որ միշտ օրհնեալ ես ընդ հօր և հոգւոյդ ս՟բյ ամէն .

Աղօթք առնէ քահանայն յետ գոհանալոյն.

Սուրբ անմահութե՟ և խաղաղութե՟ երկնաւորաց տ՟ր յս՟ փրկիչ իմ. բա՛րձ յինէն զմիջնորմն մեղաց խռովութե՟, և հաշտեցո՛ զիս ը՟ հօր քո՟յ ամենակալի և գթածի. զի դու ես տ՟ր հուր ծախիչ. որ զաննմանսն 'ի միմեանց բաժանես, և զնմանսն միաւորես։ Մաքրեա՛ զհոգի իմ որ է պատկեր քո 'ի ժանկոց մեղաց, 'ի փքալի հպարտութեց, 'ի ջրահեղձ ցանկութեց, և յերկրաքարշ ագահութեց. և զոսկեղէն անապական գեղեցկութ՟իդ նր կարեա՛ 'ի հոգի իմ, զի գեղեցկութ՟եդ զմայլեցեալ՝ առ ոտն կոխեցից զա՟մ հեշտալիս աշխարհի. և

քև

քեւ լիաշուրթ ասացից՝ ահա՛ Տէր իմ եւ ամ ինչ։ Ո՛ ի ուր Տէր իմ ոչ է, հարստութիւնն աղքատութի է· կեանքն մահ է· լոյսն խաւար է· երջանկութիւն թշուառութի է եւ քաղցրութիւն դառնութի։ Ուրեմն արա առ իս ըստ քաղցրութեան քում. զի քաղցր եւ ուղիղ ես Տէր Աստուած իմ. եւ քեզ ընդ Հօր եւ Հոգւոյդ Սբյ փառք յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

* Սուրբ յանունագլուխն ասէ, յամ ըստ դպրութեան երգեա, եւ թէ ոչ գիտես՝ զաղօթս ասա։

ԱՏ Հզօր եւ ամենակարող. որ զանդամանդեայ պարիսպն Երիքովի՝ ձայնիւ քհնյիցն ՚ի յեօթներորդումն քակեալ տապալեցեր. զինչ են մեղք իմ Տէր՝ եթէ ոչ պարիսպ անդամանդեայ կառուցեալ ընդ դէմ մեր կամաց քոց մարտկոց պատերազմի. որովք մրջիւնս ընդ առիւծուց մարտնչիմ։ Քակեա եւ տապալեա

Տր

տէր իմ հզօր և ամենակարող ըղ-
մարտկոց մեղաց իմոց. և զմեղս իմ
որ գրչաւ երկաթեաւ գրեալ է յան-
դամանդեայ խստուն սրտի իմոյ,
քաղցրութ̃եդ քով կակղացո՛ և 'ի
զղջումն ապաշխարութ̃ե փոխար-
կեա. զի փոխանակ մեղաց իմոց,
սէր քո նկարեսցի 'ի սրտի իմում.
և զքեզ միայնակ սիրեցից 'ի վեր
քան զա̃մ սիրելի և հեշտալի. զի
դու ես աղբիւր ա̃մ փափկութ̃ց.
և ծով անտաղտկանալի հեշտու-
թ̃ց. և քեզ փառք յաւիտեանս
յաւիտենից ամէն.

* 'Ի պաշտման նախ քան զաւետարանն.

Տ̃ր իմ յ̃ս ք̃ս. դու ես արմատ
անմահութ̃ե և հի̃մ յաւի-
տենից. Որ մինչ մահուամբ նորին
ջնջեր 'ի հող տապանի առիւծդ ակ-
նաբաց, հոգւոյդ որք 'ի դժոխս՝
այց առնէիր ողորմութ̃բ. Որ յա-
րութ̃եդ՝ զառ հաւատչեայն հասա-
րակաց յարութ̃ե, յարուցելովքն
'ի

'ի քէն սբ՟ցն մարմնովք ծնուցեր։
Սուրեմն և ննջեցելոց մերոց յու-
սով յարութեն, ողորմեա տր՟. այժ-
մէն ըստ հոգւոյ 'ի փառս քո հան
գուցանելով, և յանուրն կատա
րածի՝ և ըստ մարմնոցն յարուցա-
նելով. և ըստ նմանութե մարմնոյդ
փառաց կերպարանակից քեզ առ-
նելով։ որ ես օրհնեալ ընդ հօր
և հոգւոյդ սբ՟յ ամէն։

* Նուագելոց երգ պաշտման չէնի
Ծննդեանն ։

Ռանիդ կենաց քարոզը ղաց·
առաքելոց քոց երջան կաց·
մեր առաջին լուսաւոր հաց·
հայցմամբ նոցին պաղատա նաց·
լոյս տուր յն՟ մերըս հո գւոց·
աշակերտացս առաքե լոց·
ողորմած տր՟ ողորմեա մեզ
և մերոց ննջեցելոց ։

* Մարգարէից ։

Սէ մարգրէք կանխագուշակք·

՚ի պաշտօն քո մեզ հրաւիրակք.
յորդաբուղխ բանիւ պատմողք.
և գալըստեան քոյ մատռուակք.
մաղթեն ընդ մեր ըզքաւութիւն.
նըննջեցելոց մեր թողութիւն։
ողորմած տէր ող՛՛։

* Վարդապետաց և Հայրապետաց։

Ո՜վ վարդապետք եկեղեցւոյ.
և հայրապետք սիւն հաւատոյ.
բարեխօս լերուք առ տէր.
վասըն մանկանց եկեղեցւոյ.
ննջեցելոց տալ քաւութիւն.
և զերկնայինն արքայութիւն։
ողորմած տէր ողոր՛՛։

* Մարտիրոսաց։

Արեամբ ձերով մկրտեցայք.
տն յի յարգոյ վըկայք.
հրով սիրոյ յոյժ ջերմացայք.
և վըկայեալ պըսակեցայք.
յաղագս արեան նց հեղման.
ողորմեաց մեզ տր գըթութեան։
ողորմած տր ող՛՛.

* Հրեշտակաց ։

Հոգւոց մերոց ոք պահապանք·
երրորդութեն ոք օթևանք·
աթոռք էին հանգըստա րանք·
անճառ փառաց մեզ կոչնականք·
ընդ ձեզ դասել զմեր ննջեցեալս·
աղաչեցէ՛ք զաստուածըն բան·
ողորմած տր ող"։

* Կուսանաց ։

Հարսունք երկնից գումարք կու-
սից· հրշտկաց դուք ընթացակից·
զմարմնոյ կարիս տիր սանձե ցիք·
զլապտեր հոգւոց լուսով լըցիք·
և վասըն մեր ննջեցեալ լոց·
աղաչեցէ՛ք զտէրըն հո գւոց·
ողորմած տր ողոր"։

* Ճգնաւորաց ։

Աղաչանօք Ճըգնաւո րաց·
մերկամարմին քոց զինուորաց·
յանապատի ըստ տատրա կաց·
երգակցելոց ընդ հրեշտա կաց·
աղաչանօք նոցին դը թա·
ննջեցելոց մեր ողոր մեա·
ողորմած տր ող"։

* Աստուածածնայ.

Տապան կազմեալ եկեղեցի.
ապրեցուցիչ մարդկան ազգի.
զորդիս կըրթես ով մայր բարի.
և ընծայես վերնոյն յար կի.
շնորհի՛ սորին տէր մեր գըթա՛.
Նընջեցելոց մեր ողոր մեա՛.
ողորմած տէր ողոր".

* Յարութէ.

Օրթեա՛ արթունն ՚ի Նոր շէր
մէ. կուսակըն֊քօղն ՚ի կոյս վիմէ.
արևն որ էր ամպով պա տեալ.
յանմահ ՚ի կեանս վերածագեալ.
Նընջեցելոց որ յայց է լեր.
և մեռելոց մեր գըթա՛ծ լեր.
ողորմած տէր ո".

* Հոգւոյ գալստեան.

Սաստիկ հնչմամբ հոգիդ իջեալ.
ըզթըմբրեցեալսըն զարթուցեալ.
զանգէտս յիմաստըս փոխարկեալ.
զհամայն աշխարհ աշակերտեալ.
յաւուր շնորհի քոյոյ զեղ ման.
արա զմեզ տէր շնորհիդ ար ժան.
ողորմած տէր ող".

 Օա

* Վարդավառին·

Օդամայրին կերպն 'ի Թափոր·
և զփառք մեցն յայտնէր այսօր·
Թըմբեալ յանման այն բաժակէն·
որպէս ադամ զմայլեալ յա դրին·
մե առաքեալք և մարգա րէք·
մեռելոց սակս աղերսե ցէք·
ողորմած տր ող"։

* Վերափոխման։

Ամպըն թեթև վերափո խեալ·
յաջմէ որդւոյն վերաբազմեալ·
յամէն ազգաց միշտ երա նեալ·
'ի հրեշտակաց գովաբա նեալ·
զոր բարեխօս առ քեզ ու նիմք·
զպարգև շնորհաց քոց պաղատիմք·
ողորմած տր ող"։

* Խաչի·

Սէ քառաթև չորից ծա գաց·
լոյս ծագեցար տիեզե րաց·
ըղ կռոց պաշտօնն յած փո խես·
ածապաշտ կրօնիւք վար ժես։
պատկեր քո տր երկըրպա գի·
զքեզ աղաչէ ներման շնոր հի·
ողորմած տր ողոր"։

 Պատ

* Յարութեան Ճաշնին ·

Պատկեր համայն բարի շնորհաց·
նկարի յարգանտ ըն աննայի·
անեղծ ձեզ ամէն ազ գաց·
Թաքուն խորհուրդն այսօր յայտնի·
յըղութե՛ մօր քոյ և կու սի·
մեռելոց տուր զմասըն բա րի·
ողորմած տ՛ր ող՛՛·

Ծննդեան Ճաշնին ·

Մեզ բարի արև երևե ցար·
ով տիրածին կոյս յայտնեցար·
զաշխարհ ամէն լուսով լը ցեր·
կոյս և համայն դու պըտղաբեր·
մօրդ աղօթիւք յիսուս փըր կիչ·
մեռելոց մեր լեր ըսփո փիչ·
ողորմած տ՛ր ող՛՛·

* Քառասնից ամսոյ 'ի տաճարն ընծայման
Ճաշնին ·

Սուրբ տապանակն ա՛ծային·
և առագաստ անմահ բա նին·
ընծայ բերաւ 'ի տաճա րին·
փառօքն արար ըզնա եր կին·

Նո

Նորին հայցմամբն ամենա կալ·
ըղպաղատանըս մեր ըն կալ·
ողորմած տ՟ր ողոր"։

* Յուրբեան ձն։

Բանն որ ծընեալ 'ի կոյս հօրէ·
յըղանայ արդ 'ի կոյս մօ րէ·
այն որ զաշխարհ լընու փա կէ·
արգանդ կուսին պարունա կէ·
ողջոյն ընդ քեզ կոյս տիրա ծին·
յորդւոյդ խնդրեա մեզ քաւութ՟·
ողորմած տ՟ր ողոր"։

* Տ՟ն ընդառաջին։

Օրինադիրդ ըստ օրի նին·
մըտեր ընծայ 'ի տաճա րին·
լուծեր ըղ կապ տ՟բ ծերունւոյն·
ցուցար կապօղ նորա շըն չոյն·
զմեզ 'ի մեղաց լուծ տ՟ր յիսուս·
տալով զմտրնոյ փառաց քոց լոյս·
ողորմած տ՟ր ողորմեա մեզ և մե
րոց ննջեցելոց։

* Երգք ասելիք զկնի օրհնեսցու-
քին։ Երգ օրհնութեան Ս. Ծննդին ։

Պատճառ և սկիզբն մեր փրկութեան·
Ամենօրհնեալ կոյս մարիամ·
որ ծնար մարմնով զԱստուածն բան·
լեր մեզ միջնորդ և օգնա կան·
զի գոչեսցուք մեք միա բան·
Տէր ողորմեա Տէր ողորմեա Տէր ո՛՛ ։

* Մկրտութեան ։

Դու անկարօտ մըկըրտութեան·
բարձօղ մեղաց մեր բընութեան·
խոնարհեցար ՚ի յորդա նան·
առ յօհաննէս ՚ի քո ծա ռայն·
Ջըրով կիզեր զմեղ ըս մարդ կան·
բացեր զխորհուրդն Երրորդութեան·
Տէր ողորմեա Տէր ող՛՛ ։

* Խաչելութեան ։

Դու ես աղբիւր անմեղութեան·
կատարելով ըզ քոյդ հրա ման·
արեանդ հեղմամբ զմեզ սիրեցեր·
փրկիչ լինիլդ մեզ ծանու ցեր·
երկրպագեմք անուանդ յիսուս·
զոր միշտ ունիմք փրկիչ և յոյս·
Տէր ողորմեա Տէր ող՛՛ ։

* Տն՟ ընդառաջին ։

Օրինաբերդ ըստ օրին Նին․
մըրտեր ընծայ ՚ի տաճա րին․
գրգռեալ ՚ի գիրկ սիմէօ Նի․
լուծեր ըզ կապն արգելա Նի․
զմեզ ՚ի մեղաց կապից փըր կեա՛․
առ քեզ գոչեմք տ՟ր ողոր մեա՛․
տ՟ր ողորմեա՛ տ՟ր ողոր"․

* Ծաղկազարդին ։

Այսօր խոնարհ և հեզ արքայն․
նըստեալ ՚ի յէշ և յաւանա նակ․
օսաննայիւք օրհնաբա Նի․
և ամենից փըրկիչ յայտ Նի ։
եկա՛յք մանկունք նոր սիօ Նի․
երկիր պագցուք տ՟ն յիսու սի․
տ՟ր ողորմեա՛"․

* Աւագ հինգշաբթւոյն ։

Ի վերնատան սուրբ սիօ Նի․
կենաց բարեաց սեղան կազ մի․
պարարակ եզն արդ զենա Նի․
արեամբ նորին աշխարհ փըր կի․
անմահ կենաց ոյք փափա գիք․
առ այս սեղան յառա՛ջ մա տիք․
տ՟ր ողորմեա՛ տ՟ր ող"․

 Ակե

* Յարութեան ։

Լուսափայլէ լոյսն յարու թն.
՚ի կոյս շիրմէ ա՟ծըն բան.
քեզ աւետիս կոյս մա րիամ.
ուրախ լերուք որդիք մարդկան.
յառաջեցէ՛ք երգով հընչ ման.
ձեզ կարևոր զտէր ողոր մեայն.
տ՟ր ողորմեա՛ տ՟ր ողոր"։

* Նոր կիրակէին ։

Երկնազատիկ նոր կիրա կի.
լեր զըւարթուն եկեղե ցի.
որ ոչ տեսեալ հաւատա ցեր.
զերանութի՟ն ժառանգե ցեր.
ըստ թովմայի և դու եր գեա՛.
յիսուս փրկիչ ինձ ողոր մեա՛.
տ՟ր ողորմեա"։

* Աշխարհամատրանին ։

Եկեղեցեաց սա մայր ցուցաւ.
մինչ յարութե՟ն ա՟ծ ծընաւ.
զի աստ կընքեալ վիմօք յարեաւ.
որ ՚ի կուսէն լոյս ծագե ցաւ,
մօրն ամենայն եկեղե ցեաց.
շնորհիւն յ՟ս մ՟զ ողոր մեաց.
տ՟ր ողորմեա՛ տ՟ր ող"։

'Ի Պենտեկոստէին.

Աղբիւր շնորհաց հոգի Ած·
մխիթարիչ սըգաւո րաց·
որ զառաքեալս 'ի ձըկնոր սաց·
և զմարգարէս տաս 'ի հով ւաց·
մաքրեա՛ ըզ մեզ յաղտոյ մե ղաց·
լըցո՛ ըզ մեզ 'ի քոյդ շնոր հաց·
տր ողորմեա՛ տր ողոր":

* Աստուածածնին.

Այսօր փառօք Տէրն ե րեւի·
յամպոյ մարմնոյն արև ծա գի·
զայն խոստանայ իւր ծա ռայից·
փառացն առնել հաղորդա կից·
այլակերպեաց զեկեղե ցի·
ըզ մութ մեղաց եդ 'ի բա ցի·
տր ողորմեա՛ տր ողոր":

* Շողակաթին.

Ոսկի ուռամբ զերկիր բաղխեց·
սանդարամետն յահէն ֆնչեաց·
զէջմիածնին տաճար հիմ նեաց·
լուսոյն յիսուս ձևակեր պեաց·
սանդուխ յերկրէ յերկինս եդէլ·
յարքայութին ըզ մեզ հա նեալ·
տր ողորմեա՛ տր ող":

* Վերափոխման Ա՟ծածնին ։

Որ զտապանակդ ած ային·
տարօղն ըղքեզ յիւրն արգանտին·
վերափոխեր յարկդ երկ նային·
որպէս դըշխոյ արքայա ծին·
անդարձ նորին աղաչա նօք·
հայեա՛ց 'ի մեզ մբ գըգա՛ նօք·
տր ողորմեա՛"։

* Վերացման խաչին ։

Բարձրացար տր յաթոռ խաչին·
բաշխեցեր զպարգեւդ երկնային·
խաչիւդ օրհներ մբն յակօ բոս·
օրհնեա՛ եւ զմեզ ով տր յի սուս·
մեռելոց մեր բա՛ց տր զա դին·
ըստ աջակողմեան ահաղա կին·
տր ողորմեա՛ տր ողոր"։

* Խաչգիւտին ։

Այսօր գտաւ գ՛նձն երկնային·
խաչն յիսուսի կենարա րին·
որով յարեաւ մբ պատա նին·
որով պարտեաւ չար թըշնամին ։
եկեղեցիք հիմնարկե ցան·
մբ կըրօնիւք աշխարհ.ք լը ցան·
տր ողոլմեա՛ տր ող"։

* Նորոգման Խաչին ։

Աէ գողգոթա լեառըն մածեալ.
Նըշան խաչին ՚ի քեզ փայլեալ.
՚ի ձիթենեաց լեռնէ յայ տեալ.
արեգական լուսոյն յաղ թեալ.
քրիստոնէից փառք ճոխա ցեալ.
Հրեից աղանդ յամօթ հա րեալ.
տ̅ր ողորմեա"։

* Յղուրէ Ձայնին ։

Ա յսօր նորոգ երկինք կազ մի.
յարգանդ սըրբուհւոյն աննայի.
ծառըն կենաց արդէն տըն կի.
յորմէ պըտուղ կենաց փըթ թի.
կանխած ըղ մայր քո բարե խօս.
ցուցեր մեզ յոյս ո՛վ տ̅ր յիսուս.
տ̅ր ողորմեա"։

՚ի Ծննդեան Ձայնին ։

Ա րմատ յեսսեայ մեզ գեղազան.
բողբոջեցար կոյս աննը ման.
յարւելից ՚ի յարգան տէ.
արև ծագեալ ՚ի յան նայէ.
՚ի քէն ծաղկեալ զ̅տր մեր յիսուս.
աղաչեա՛ մայր՝ լինիլ մեզ յոյս.
տ̅ր ողորմեա՛ տ̅ր ող"։

* Հարցն ծունն յորժամ որ ասէ, ընդ դըմ բայն և դաս ընկերակցիր ասել. զի յույժ զըրահոր և գեղեցիկ երախտեայն այ յիշատակարան է այն ծունն. և ըէ ոչ գիտեբերան ասել, մոսօք համաձայն էր ընդ ասողայն. և ըէ ոչ՝ զաւաքինայ ազօթզայս ասա՛:

Տէ՛Ր ամենակարող՝ որ զաննըմանսն միահորես. և ըզ յուսացեալսն 'ի քեզ, և 'ի մէջ հրոյ անկիզելի պահես. Ապ զերեք մանկունսն 'ի հնոցին բաբելոնի. որոց բորբոքումն սիրոյ սըրտիցն՝ զգալի հրոյն տանջանարան, և հրոյն շիջուցիչ լինէր. Դու օգնէիր քոյոց ծառայից, հրեշտակ քո թօթափէր զհուրն 'ի նոցանէ. հնոցն ցօղէր զզովացուցիչ ցօղ. այրեցութիւն և գոլ հրոյն՝ անհարկութե͞ քով՝ շնչէր զհողմ զուարթագոյն. Բոցն տանջէր զքաղդէացիսն, և 'ի ս͞բ ծառայսն քո ոչ մերձենայր. զկապ շղթայիցն նոցա հալէր, և ըզ

 ծած

ծածկոյթ պարկեշտութե՛ն նո՛ց ան-
կիզելի պահեր։ Ո՛ւր ծառայից քոց
զերկնային հրեշտակն մեծի խոր-
հրդոց պարակից արարեր. որով
և ծառայք քո անյագ սիրով քով
լցեալք, զամ արարածս օրհնաբա-
նակից իւրեանց արարին. ՚ի ճա-
նաչել զերախտիս բարերարութե՛ն
քո հրաշափրելով։ Նոյն ես ած ա-
մենակարող. նախ, և յայնժամ,
այժմ, և՚ի յաւիտեան. արա՛ և ա-
ռիս զնոյն անպատմելի խնամս գը-
թութե. ՚Ի կռոց կամապաշտունես
զիս ազատելով. զհուր ցասմանս
շիջուցանելով. զշղթայս և ըղտո-
ռունս մեղաց իմոց խզելով և հա-
լելով. Զ պահապանն իմ հրեշ-
տակ խնամիչ, և հրոյ մեղացս թօ-
թափիչ կարգելով։ զցօղ և զհողմ
զովացուցիչ ողորմութեդ առիս ցօ-
ղելով. զքաղդէացի դևսն կիզե-
լով և՚ի բաց հալածելով։ Զամ
արարածոց օրհնեալ ես տր իմ. յամ
լեզուաց գովաբանեալ ես ած իմ։

Ո՞ր

Երկինք պատմեն զփառս քո. և զվայելչութ͞ի գեղեցկութ͞ե քոյ հռչակէ աստղալից երկինն հաստատութ͞ե. զորս սահմանեցեր դըրախտին երկնից ծրագունս լուսատուս և ծաղկունս անթառամելիս։ Դու ձգեցեր զերկինս ո͞պ զխորան, և արկեր իբրև զվարագոյր զհաստատութ͞ին. զի ոչ էաք բաւական անդր թափանցել 'ի յուսեղէն արփիերկինս. Ընդ որ հիացեալ ասէր ծառայն քո դաւիթ. զինչ կայ իմ ընաւ յերկինս. և կամ 'ի քէն զինչ ևս խնդրեցից յերկրի. նուաղեցաւ սիրտ իմ և մարմին իմ. ա͞ծ սրտի իմոյ 'ի յաւիտեան. և թէ երբեք եկից երևեցայց երեսացդ ա͞յ. Ո՜հ ով տ͞ր իմ ամենաբարի և ամենագեղեցիկ. եթէ առագաստ երկնից այնքան գեղեցիկ է, թաքուցեալք և պահեալքն 'ի նմա վ͞ս իմ, որքան ազնուագոյնք և վայելուչք են.
Երանի ո͞ր մեծի առաքելոյն քոյ.

զոր

զոր ակն ոչ է տեսեալ, և ունկն ոչ լուեալ, և 'ի սիրտ մարդոյ ոչ անկեալ՝ զայն պատրաստեցեր սիրելեաց քոց. և վայ ինձ զի ես եմ ատելի քո և ա՟մ ստեղծուածոց քոց Ուրեմն և ինձ պահի տանջանքն գեհենոյն. զոր ակն ոչ է տեսել, և ունկն ոչ լուեալ, և 'ի միտս մարդոյ ոչ ձևակերպեալ: Բայց դու կարօղ ես Տէր անդրափոխել զիս իբր 'ի սաւուղայ 'ի պօղոս. իբր 'ի գայլոյ 'ի գառն. և իբր 'ի հալածչէ աւետարանիչ. նոյնպէս և զարդիւնաւորեալն իմ զպատիժ գեհենոյն, փոխել 'ի դրախտ փափկութե՟. և զդառնութ՟ի մեղաց իմոց, 'ի մանանայ քաղցրութե՟. զի դու տ՟ր յա՟ քաղցր և ուղիղ ես. և քեզ ընդ հօր և հոգւոյդ ս՟բ փառք.

այժմ և միշտ և յաւիտեանս

յաւիտենից

ամէն.

*Ըստ կարգի աւուրց շաբաթուն
'ի ժամու Հարցի շարականին·

*'ի Կիրակէի հարցի շարականին՝ ջնջեալ է
գործ բարերարութեան սովորական առաւօտեան
աւուրքն ։

Ամենառատ և ամենահարուստ Տէր՝ որ իբրև զովկիանոսն լցեալ 'ի յեղերս զեղար 'ի նախկին կիտոջ ստեղծման արարչութեան քոյ՝ առնելով յոչնչէ զերկինս և զերկիր· Նոյն զոր կիրակէին առնելով սկիզբն ամ աւուրց՝ մէջ և վախճան՝ յառնելովդ 'ի մեռելոց· և նորոգելովդ զարարածս քո· և վախճան ամ աւուրց 'ի հաստարակաց յարութեան· Աղաչեմ զքեզ Տէր՝ զոչնչացեալս մեղօք, կոչեցես 'ի կեանս շնորհաց քոց նոր ստեղծելով· և անապական յարութեամբդ՝ որ 'ի յամենայն մահուանէ թաքուցեալ արեգ՝ լոյս ծագեցար տիեզերաց, լուսաշաւիղ յարութեամբդ ծագեա 'ի միտս իմ զշնորհս ամենա

պայ

պայծառ յարութեն քո։ Նաեւ ՚ի կա-
տարածի աշխարհիս մինչ զհողա-
ցեալ բնութիս մարդկան յաւուր
կիրակէի ՚ի կեանս կոչես, եւ զհո-
ղացեալ բնութի մարմնոյս՝ կանգ-
նեսցես իբրեւ զխորանն դաւթի.
անլուծանելի շաղկապմամբ միա-
ւորելով զստուեր պատկերի քո
զհոգի իմ ընդ այս հողածին մարմ-
նոյս. եւ լուսազարդեսցես զմարմին
խոնարհութեն իմոյ ըստ նմանութե
մարմնոյ փառաց քոց՝ ՚ի յանմահ
կեանսն ըստ քեզ փառաւորելով։
Որ ընդ հօր եւ հոգւոյդ սրբոյ օրհ-
նեալ ես. այժմ եւ միշտ եւ յաւի-
տեանս յաւիտենից ամէն։

* [illegible]
[illegible]

Ամենիմաստ տէր իմ եւ Աստուած. որ
յերկրորդում աւուր արար-
չութեան՝ զերկիրն իմանալեաց եւ
անմահից՝ ՚ի յերկիրս մահկանացու-
աց անջրպետեցեր հաստատուն

 աստ

աստղալից երկնի . և զՋուրսն որ
'ի վեր քան զերկինս, տ̃ր զհրեշտա֊
կացն դասս, սպասաւորս մեծի փա֊
ռաց քոց կարգեցեր . Մաղթեմ
զքեզ ով ամենիմաստ տէր իմ և
ա̃ծ . զի և զիս հողեղէն արարածս
քո՛ բաժանեսցես 'ի ստորին ջրա֊
հեղտ ցանկութ̃ց . և զմիտս իմ 'ի
վեր քան զերկինս ընդ անմահից
սպասաւորաց քոց՝ ընդ քեզ կա֊
պեսցես սիրով անբաժանելեաւ .
ո̃պ զի ընդ քեզ յարակայ միաւո֊
րեցեալ՝ եղէց ընդ քեզ մի հոգի .
ը̃ս մեծի առաքելոյն քո պօղոսի .
և բաց 'ի քէն զայլ ինչ ոչ խոկա֊
ցայց . և ոչ զայլ ինչ սիրեցից՝ ե֊
թէ ոչ վ̃ն քո և 'ի քեզ . Որ ես
օրհնեալ ընդ հօր և հոգւոյդ ս̃բյ .
այժմ և միշտ և յա՛՛ .

* Յչորեք շաբաթի առաւօտն՝ ըստ չորրդի
արարչութեան ։

Ո'վ ամենաբարի և աղբիւր բա֊
րութե̃ տ̃ր իմ և ա̃ծ . որ ըղ֊

տր

տգեղ և զկոշտացեալ երեսն երկ
րի՝ հանգոյն երկնային աստեղաց՝
տնկօք և մրգաւէտ ծառօք զար_
դարեցեր. 'ի վայելչութի բանա_
կանի քոյոյ պատկերի. և զհոգի
իմ զարդարեա́ զանազան ծաղկօք
և պտղօք առաքինութեն. Որպ զի
երկնաւոր փեսայդ հոգւոյս՝ իջցէ
'ի պարտէզ իւր, և կերիցէ 'ի պտ
ղոց առաքինութեցս յինքենէ տըն
կեցեալ ծառոց. Աղաչեմ զքեզ
տր յմ զարդ և վայելչութի հո_
գւոյս. զի որպ յերրորդ դարուն
զհեղեղ մեղաց մարդկն հեղեղաւ
ջուրց դադարեցուցեր, աղաչեմ
զքեզ՝ ոչ պատժական ջրհեղեղաւ,
այլ հեղեղաւ շնորհաց քոց և սի
րոյդ՝ զհեղեղ մեղաց իմոց դադա
րեցուսցես, որ ես օրհնեալ ընդ
հօր և հոգւոյդ սբյ
Ամէն.

*՚ի Չորեքշաբթի աւուրն ըստ խորհրդի արարչութեան ։

Իմանալի և առաջին լոյս հայր ա՟ծ․ որ իմանալի աչաց հրեշտակաց և մարդկան զքեզ ցուցանես լոյս․ և որ զգալի աչաց ՚ի վայելել զարա՟րծս՝ արարեր զարեգակն և զլուսին և զաստեղս ՚ի չո՟րրդի աւուր․ Որ և ՚ի չո՟րրդի դարուն խոստացար աբրահամու զզաւակն օրհնութեան զտ՟ր մեր յ՟ս ք՟ս ։

Նաև ՚ի չորրորդի աւուրն առաքեցեր զգաբրիէլ աւետել կուսին,
թէ լոյսն որ ոչ բովանդա կի,
՚ի քէն մարմնով պարունա կի ։

Նաև ՚ի չո՟րրդի աւուրն մատնեա որդւոյ քոյ՝ տուաւ վիշապին շարժեաց զանդամս իւր ը՟ դէմ իմանալի արեգական որդւոյդ առ ՚ի խաւարեցուցանել զնա մահուամբ ։

Դու առաջին լոյս հայր ա՟ծ՝ ծագեա ՚ի միտս մեր զլոյսդ իմանալի․ զի այնու առաջնորդեալք ծանիցուք զքեզ միայն ա՟ծ ճշմարիտ ․

և

և զոր առաքեցեր զորդիդ միածին ՚ի փրկիչ մեր. և զհոգիդ սբ բաշխիչ շնորհաց և երկնաւոր պարգևաց. Նա՛ քեզ ընդ որդւոյ քո և հոգւոյդ սբյ վայելէ փառք. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

*՚Ի Հինգ շաբաթու ՚ի խորգին առաւօտուն.

Ո՛վ ամենաբարի և աղբիւր բարութեան որ իմ և ած. որ ՚ի հինգերորդի աւուրն՝ ՚ի վայելս մարդկան քոյոյ պատկերի՝ փոխանակ երկնայնոց իմանալի թռչնոց հրշտակաց՝ զօդն քաղցրախօս թռչնօք, և զերկիր չորքոտանեօք, և զծով լողակօք և ձկամբք զարդարեցեր. ով զի յաղբիւրեղէն բարութէդ յաղթեցեալ մարդն չնչին, ՚ի շնորհակալութի և յօրհնութի քեզ յորդորիւր. Արդեամբ անկանլի բարբառով ես նուաստս (թէ և ոչ ըստ քոյդ արժանեաց, այլ ըստ իմում կարեաց) օրհնեմ, գովեմ

և

և զքեն գոհանամ յամ̃ում տուր-
եւառութե̃ ընչից իմոց· զի դու բա-
նաս զբերան իմ, և տաս զշունչ և
զհոգի կենդանական· և իմաստու-
թե̃ քով բանաս զբերան իմ համ-
բարձեալ 'ի յօրհնել զքեզ, և զա-
կանջս իմ 'ի լսել պատու̂իրանաց
քոց· Ա՜ռ քեզ Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյդ ս̃բյ փառք· այժմ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից ամէն·

*յԱՂԵՐՍԱՐԿ՝ ԸՍՏ ԿԱՐԳԻ ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԵԱՆ·

Ո՛վ ամենաս̃բ Երրորդութիւն՝ երրեակ անձամբ և միակ ա-նորոշելի բնութե̃· որ զթաքուն խորհուրդ միանական համագոյու-թե̃դ՝ ոչ 'ի հրեշտակս, այլ ըստ 'ի պատկերի քոյ 'ի մարդն տպաւորե-ցեր· զի տիրեսցէ արարածոց 'ի քէն եղելոց։ Ո՛ որ և իմացակա-նութե̃ յիշողութե̃ և կամօք զնա զարդարեցեր ըստ կարգի երրեակ միակութե̃դ հետևեցուցանելով· զի թերևս ըստ մտացն անշեղ ճըշ-

մար

մարտութ̃՝ Հօրդ երկնաւորի հե-
տևեսցի, և զգայցէ զքէն բարու-
թ̃ . և միամտութ̃ սրտի խնդրես-
ցէ զքեզ։ և անմոռաց յիշմամբ
հետևեսցի քեզ Որդի ա̃յ։ և կա-
մաւորապէս 'ի սիրել զքեզ ջանաս-
ցէ ով սբ Հոգի ա̃ծ. Ուրեմն ով
բուն և բնութ̃ ամենաբարի ա̃ծ
ս̃բ Երրորդութ̃ի . տնկեա՛ 'ի միտս
իմ ճշմարտութ̃ խոկալ զքէն .
անմոռաց յիշմամբ յիշել զքեզ .
և 'ի բոլոր անձնէ և զօրութ̃է սի-
րել զքեզ. զի դու միայն՝ սիրոյ և
պատուոյ և երկրպագութ̃ն ար-
ժանի ես յաւիտեանս յաւիտե-
նից ամէն .

*Երկրորդ աղօթք 'ի դէմս խաչելութեան ք̃ի։

Անմահ Գառն ա̃յ. որ 'ի սաբե-
կայ ծառոյ խաչին կախե-
ցար փոխանակ իսահակայ՝
ողորմեա՛ ինձ . Որ փշով պսակե-
ցար՝ զփուշ մեղաց իմոց բա՛րձ յի-
նէն։ Որ լեղեաւ՝ քաղցրութ̃իդ

դառ-

դառնացար. քաղցրացո՛ զիս 'ի սէր քո։ Որ բևեռօք պնդեցար. անքակտելի միաւորութե̃ միացո՛ զիս 'ի կամս քո և բևեռեա՛ ընդ երկիւղ քո։ Որ աղբիւրդ ես՝ երկնաւորաց և երկրաւորաց զովացուցիչ. ծարաւելովդ 'ի խաչին հմայս փրկութե̃, արբո՛ զիս 'ի յուղխից փափկութե̃ց։ Որ խոնարհեցուցեր զգլուխ քո 'ի նշան գիրկս առկանելոյ թշնամւոյս. տո՛ւր ինձ ըզ համբոյր սրբութե̃ քո։ Որ տարածեցեր զթևս քո իբրև զարծուի. բարձ զիս 'ի վե̃ր ուսոյդ՝ որպ̃ս զոչխարն մոլորեալ. և'ի միջնոց գիշատող դիւաց զերծո՛ զիս։ Որ զհոգի ս̃ք 'ընծայ փոխն̃ կ ա̃մ հոգւոց մարդկան 'ի ձեռն հօր քոյ աւանդեցեր. և զհոգի իմ անյափշտակելի 'ի ձեռն ն̃ք յաւանդի՛ տացես։ Որ զկող քո 'ի բանալ թոյլ ետուր. նոյնով խոցուածով արքայական պալատին երկնից դրամբն մո՛յծ զիս 'ի յարկս քո յաւիտենից։

Որ ջրով կողիդ անապականան զիս
մաքրեցեր, և զհուր մեղաց իմոց
շիջուցեր, մաքրեա զիս 'ի ներգոր
ծական մեղացս և շիջո զհուր ցան
կութե̃ իմոյ: Որ արեամբդ զիս
փրկել կամեցար. ցօղեա յիս մշտ_
կա̃ զս̃բ արիւն քո՝ և ջ̃ր եղեց.
լուա զիս 'ի յաղտոյ մեղաց՝ և քան
զձիւն սպիտակացայց: Որ անշըն
չացար 'ի խաչին մահուամբ. շնչա
ւորեա զիս կենօք հոգեկանօք:
Եւ քեզ փառք Ը̃ հօր և հոգւոյդ
ս̃բյ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

*'ի Շաբաթի ըստ կարգի արարչութեան.

Անաշխատ բնութի̃ բանդ ա̃ծ.
որ 'ի գործելդ և առժամայն
հանգչիս. և նկատմամբ եռօրեայ
թաղմանդ 'ի տապանի, 'ի յաւարտ
ման զնոր տեսակս առնելոյ՝ հան
գեար հաճութե̃ յարարածս քո:
Որ մահուամբ հանգեար 'ի շիրմի
'ի վեցերորդի դարուն. յաւուր հան
գստեան քո յարարչագործութեան՝

'ի նոյնում ա՛ւուր և զմերս փրկու-
թի՛ ա՛ւարտեալ։ Օ՛ աշխատեալս
'ի մէջ մեղաց և զվաստակեալս չա-
րեօք՝ թօթափմամբ բեռինն մե-
ղաց՝ թեթեւացո՛ մր, զի երկնագը-
նաց զիս արասցես։ Եւ՛ որ կնքեալ
լուեցեր 'ի շիրմի, կնքեա՛ և փակեա՛
զդերան չարին սատանայի 'ի չա-
րախօսելոյ զծառայս քո յանցո՛ր՝
առաջի փառաց տէրութե՛ քոյ։
Եւ՛ քեզ ընդ Հօր և Հոգւոյդ սբյ
փառք. այժմ և միշտ և յա՛ւի-
տեանս յա՛ւիտենից ամէն։

*'ի Մ՝եծապասայքին.

Գթածագոյն մայր մբ յուսոյ
մծածին. խարիսխ ամրութե՛.
բարի բարեխօս վս մեղաւորաց.
կապ և միջնորդ միաւորութե՛ն բա-
նին ընդ մարմնոյ։ Արօքէ երկ-
նային. որ ունելեօք մարմնոյն 'ի
քէն առեցելոյ հուրն անկիզելի՝
մաքրեաց զշրթունս մեր և զհո-
գիս։ Դու բոլորի երրորդութե՛ն

ըղ՛արձութիւն խորախմանարան.
Պաշխոյ պանծալի և մայր օգոս-
տափառ. որ գեր քան զքերսաբէ՝
խնդրես յորդուոյդ զա͞մ հարկա-
հորսն մեզ 'ի փրկութ՟. և առնուս
լիապէս. Աղաչեմք զքեզ մայր
գորովագութ. զի հաշտեցուսցես
զմեզ ընդ ա͞ծ երրորդութեն. ո՛չ
զի ͞ը արժանայոյն նմին ծառայես-
ցուք 'ի կեանս և 'ի մահ. և զքեզ
ծանիցուք ա͞մ բարութեց մերոց
գանձարան և պատճառ և նաւ՛ շա
հաբեր. Այլ՛ ընդ քեզ երգեսցուք
զմեծացուսցէն 'ի պատիւ և 'ի փառս
ա͞ծ երրորդութեն յաւիտեանս յա
ւիտենից ամէն.

* յՄիջօրեա ժամուն.

Ամենողորմ ա͞ծ. որ եռասայր
ողաքան մեղաց զխոցեցեալ
մարգարէն դաւիթ՝ միջնորդութ՟
այսմիկ երգոյ բժշկեցեր. հաճե-
լով 'ի զղջումն սրտի նր, քան 'ի խն-
դիրս արդարոց. Աղաչեմ զքեզ

 միայն

միայն բարեգութ և կարող քա-
ւիչ մեղաց. զի և զիս քաւեսցես
'ի մեղաց իմոց. ցօղելով յիս զցօղ
ողորմութեդ, և սրբելով զհոգի իմ
'ի տըգեղագոյն մեղաց իմոց. որք
զքեզ զզուեցուցիչ տաղտկացուցա-
նեն, և զպատիժ համարժան 'ի վ̄ր
սիրողիս իւրեանց առ կոչեն:
Ուրեմն արա և առիս նշան բա-
րութե. զի տեսցէ անհաշտ թըշ-
նամին իմ չարն սատանայ և ամա-
չեսցէ. թէ դու ես անոխակալու-
թե ընդունող զղջացողաց. և կա-
րող քաւիչ մեղաւորաց. Եւ քեզ
փառք յաւ̄տեանս յաւ̄տենից ամէն.

*'ի Տ̄Ր իրիկնոյ ժամուն.

Գոհանամ զքէն հայր ա̄ծ. տ̄ր
երկնի և երկրի. որ 'ի յերկ-
րի զխաղաղութի, և ընդ մեզ ըզ-
հաճութի քո՛ երկնաւոր հրշ̄տկքդ-
աւնե տարանեցեր. և զաղքատ հո-
վիւսն 'ի ժամու ծննդեան միած-
նի քո 'ի բեթղահէմ, հրեշտակաց

քոց

քոց երգակից արարեր։ Օրհնեն զքեզ երկինք և երկիր․ ծով և ա̅մ որ ՚ի նո̅ա արարածք քո իցեն․ Նարութի̅ քո տ̅ր՝ և զանբան և զանկենդան արարածս քո հրամա̂նրէ յօրհնել զքեզ։ Արժանի արա և զիս ընդ նոսին, և ը̅ քոյոց անքուն զուարթնոց օրհնել զքեզ․ և զփառս ՚ի բարձունս քեզ նըւագել։ որ ես օրհնեալ ընդ որդւոյ քո և հոգւոյդ ս̅բյ յաւիտեանս

յաւիտենից ամէն։

(զՓառք ՚ի բարձունսն ՚ի տեղի

աղօթից երգեա՛։)

՚ի Տէրունական աւուրս յԱռաւօտեան․

Տ̅ր Յ̅Ք՝ ա̅մ միաբանելոցս ՚ի տաճարի քում սրբութե̅ ողորմեա՛։ Եւ յարուցեդ շնորհի̂ զմեզ մեռեալս մեղօք յարո՛ ՚ի մահառիթ քնոյ․ և ընդհանրական խաղաղութե̅դ՝ զխռովութի̅ քրիստոնէից և ազգի մարդկան և տարերաց՝ խաղաղացո՛։ Ճանապարհորդաց ՚ի վե

ընդ

րինդ եղէմ առաջնորդեա՛ ։ Աշ՜
ոյք 'ի ծովու և 'ի ցամաքի ուղղևո
րին՝ երջանկապէս հասո՛ 'ի ժամա
դրեալն՝ նախ ընթացութ՟ հրեշ
տակի քո սբ՟յն ռափայէլի ։ Տո՛ւր
տէր աղաչեմք զքեզ անցաւումդ
ա՟ծ օդոց բարեխառնութի ։ և զորս
յանկշռունէ նո՟՝ փարատեա՛ զախտս
'ի քումմէ ժողովրդենէ ։ Ա՟զա
տեա՛ ո՟ր զանայցելու զեանտարկե
ցեալսն ։ և զգերեցեալսն 'ի խրատ
մեզ և 'ի զգուշութի ազատեա՛ ո՟չ
զորդիսն խնէլի յերկրէն եգիպտո
սի ։ զի քեզ միայնում ա՟մցուն տի
րողիդ փառս գովութիս և գոհու
թիս մատուսցուք ։ այժմ և միշտ
և յաւիտեանս ամէն ։

('Ի տօնի Ա՟ծածնին՝ մայր սուրբ
աքանչելին երդեւոյն փոխանակ
աղօթից ։)

Իմա

*'Ի Տօնի Հրեշտակապետաց և այլ երկնաւոր զօրաց.

Իմանալեաց ծայր և գագաթ ածդ անճառելի. որ արարեր քեզ 'ի պաշտօն գովութեն և հրճւակից քումդ բարերարութեն զգումարս իննեակ դասակարգութեց. իմանալի ձայնիւ օրհնել զքեզ անլռելաբար և անհուն զգաստութբ. զորս և կարգեցեր զիմանալիսդ 'ի պահպանութ զգալեացս. և միշտ առաքես 'ի սպասաւորութ հողեղինացս: Արժանի' արա զմեզ տր. զի զպաշտօն նոցին յաղագս մերս փրկութեն, մի' առնիցեմք ընդունայն. որպ զի և փրկեցեալքս նոցին պաշտպանութբ' զհեղինակդ մերս փրկութեն ընդ նոսին միշտ օրհնեսցուք գովեսցուք և փառաւորեսցուք յաւիտեանս

յաւիտենից

ամէն:

*'Ի Տօնի օծց Ս. Լուսաւորչին. յԱ. Ճ. Գ. Ծ.
Ներսին.

Տ͞Ր ա͞ծ մեր յ͞ս ք͞ս · որ կացուցեր զնախաշաւիղս ած_պաշտութեան մերոյ՝ փողս ազդարարս քոյոյ ճշմարտի ա͞ծուենդ նըշանակիչ · լոյս՝ մեզ աշխարհի խաւարելոցս · աղբիւրս կենդանարարս՝ մեզ աղտեղելոցս և ծարաւելոցս · պսակ յերկ͞ոսան ականց անշուք գլխոց մերոց 'ի զարդ · Որոց և յանձնեցեր զհօտ փրկութեան մերոյ իբրև քաջ հովուաց 'ի դայլենի դիւաց · զորս և կոչեցեր քեզ բարեկամս և հազարապետս · և խորին խորհրդոցդ խորհրդազդածս ։ Աղաչեմք զքեզ տ͞ր · հայեաց քաղցր ակամբք քով յաշխատանս երկանց ն͞ց · և'ի քրտամբք նոցին և արեամբ ոռոգեցեալ այգի եկեղեցւոյ քոյ · և մի՛ ունայն առներ զհեղումն արեան ն͞ց որ վ͞ս քոյ և մեր հեղին · այլ իբրև 'ի նպատակ՝ հայեաց 'ի տօ_

նա

նախմբումն ն͞ց տօնողացս զօր յի-շատակի վկայական ննջման ն͞ց. և տո՛ւր մեզ զօրութի, զի նոցին շաւ-ղացն հետևելով՝ հասցուք ՚ի նը-պատակ երանութե ն͞ց ՚ի քեզ տ͞ր ա͞ծ մեր։ և ընդ նոսին միշտ փա-ռաւորեսցուք զամենա͞բ զերրոր-դութի͞դ զքարոզեալդ ՚ի նոցանէ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

*՚Ի Տօնի սրբոյ Նահատակաց և Ս՟ոց Գուրէեյ։

Հայր ամենակալ ա͞ծ. ՚ի քէն կախին ա͞մ հայրութիք յեր-կինս և յերկրի։ դու ես նախա-տիպ ա͞մ նահապետաց ա͞ծապաշ-տից։ Դու ՚ի բարեգոյն որթոց ս͞րբ նահապետացն՝ զողկոյզս ս͞րբ մարգարէից պտղաբերեցեր. և քեզ միայնոյ Հօրդ ամենակալի, և միածնի Որդւոյդ, և ամենասրբոյ Հոգւոյդ կացուցեր վկայս. որովք և զխորհուրդ փրկագործ տնօրէ-նութե միածնի քոյ կանխաւ դու-

շա

շակեցեր · հոգւովդ սրբով զմիտ
նշ̃ ուռոգեցեր · և զհանգամանսն՝
իբրև զեղելոց յառաջնորդական
միտս նշ̃ նկարագրեցեր · զորս և
նախաշաւիղս ա̃ծպաշտութե̃ ազ
գին իւճլի կացուցեր · Որք առա
քելաբար վկայեցին զխորհրդոցդ
անհասանելեաց · և արեամբ իւ
րեանց ուռոգեցին զեկեղեցի քո
ժողովրդե̃ն քոյ · և մեզ ազդմամբ
դուշակեցին զապագայ փրկագոր
ծութե̃ խորհուրդ միածնի քոյ ·
և սերմանեցին զսերմն բանի քոյ
'ի մէջ ազ̃ի · որոց բանից թարգմա
նիչս կացուցեր զմ̃ք առաքեալսն ·
Որդ նախաշաւիղաց ա̃ծպաշտու
թե̃ս մերոյ աղօթիւքն և բարեխօ
սութե̃ն աղաչեմք զքեզ · փրկեա՛
զմեզ յա̃մ չարեց ներկայիս և հան
դերձելոցն · տալով մեզ զշնորհ քո
'ի կեանս այս, և զփառս 'ի
հանդերձելումն
ամէն ·

*'Ի Տօնի սրբոց Թարգմանչաց.

Տր՟ Ած՟ մեր . որ փոխանակ առաքելոց՝ առաքելաբար զարդարեցեր զհովի՟ւս և զվարդպ՟տս եկեղեցւոյ քում սբյ՟ . և կացուցեր զնս՟ մեկնաբանս և թարգմանիչս սրբազանից գրեանց առաքելոց քոց և մարգարէից: Զորս և յիւրեանց ժամանակի 'ի ներկայումս և յապառնիջ՝ կացուցեր սիւնս և կազդուրիչս քոյոց հաւատացելոց. աշտարակս ապաւինութե՟ն եկեղեցւոյ քում սբյ՟. և լուսատու ամ՟ մասանց աշխարհի: Դու Տր՟ ամենագութ Ած՟ . արդեամբք և քըրտամբք սրբազանից վարդպ՟տացդ և հայրապետաց, յաւուր տօնիս՝ զաշակերտեալքս 'ի նո՟նէ պահեա՛ յանվրդով խաղաղութե՟ն. և զլոյս ճառագայթի նց՟՝ անշիջանելի պահեա՛ յեկեղեցւոջ քում ուղիղ վարդապետութե՟. ծանօթութե՟ փառաց սբյ՟ երրորդութե՟նդ, և խոր

հրեղով մարդեղութեան տն̄դ մերոյ յի̄ քի̄ մինչև 'ի կատարած դի̄ ամէն ։

*'ի Տօնի սրբոց Կուսանաց ․

Տէր մեր Յս̄ Քս̄՝ փեսայդ ա–նախտ և երկնաւոր ․ որ ա–նախտ սիրով քով զմայլեցուցեալ զանարատ ոգիս քո զորբունհի կուսանսն՝ օրիորդս կացուցեր 'ի տաճարի քում սրբութեան ։ Որք յա–պականացու մարմնի՝ պահեցին ըղ–խոկումն մշտնջենաւորի ողջախո–հութեան ․ և վառեալ լապտերօք յա–ւուր նահատակութեան իւրեանց՝ առ քեզ զարթուցեալք յանստուեր առաւօտդ մտին յառագաստդ լու–սոյ 'ի յարքայութեան քո ։ Մաքուր շուշանացդ քեզ հետևողաց , և զերգս գառինդ երկնաւորի ընդ–հրեշտակաց քոց երգողաց բարե–խօսութեամբ՝ արժանի արա և զմեզ ընդ հարսնացելոց քեզ կուսանաց՝ երգել զերգս գոհութեան և գովութեան 'ի յաւիտեանս յաւիտենից ամէն ։

Որք

*'Ի Տօնի սրբոյ Իգնատիոսի։

Որք 'ի մարմնի զանմարմնակա_
նացն բերին յինքեանս զնը
մանութիւն․ և ջախելի մարմնով ջա
խեցին զգլուխ վիշապին՝ քոյով
օգնութեամբ տէր յիսուս փրկիչ մեր․ Որ
քաջալերեցեր զնոսա առաքեալսն,
թէ քաջալերեցարուք զի ես յաղ
թեցի աշխարհի․ որովք սրտապըն
տեալք նոքա միաձունք քո՝ մերկա
մարմին զինուք յաղթեցին չարին
դիմամարտութեանց․ և խաչիւն քով
սրբով սպառազինեալք՝ զբելիար
ընդ ոտիւք կոխեցին․ և եղեն մեզ
արձանք ապաւինելի իւրեանց քա
ջախոսութեամբն․ Որոց աղօթիւքն
փրկեա զմեզ 'ի սպառազինութեանց
բելիարայ և համակամ նորին դի
ւաց․ Զի դու հրեշտակացեալդ
'ի մարմնի՝ տօնախմբողքս նոցին՝
քում յաւիտենականի անմահ թա
գաւորութեանդ արժանացուք եր
գել զփառս 'ի յամ յաւիտեանս
յաւիտենից ամէն։

* Ա՟ռ սուրբ Աստուածութիւնն 'ի ժամու ճաշուին ։

Ս՟բ, ս՟բ, ս՟բ տ՟ր զօրութեանց ․ լի են երկինք եւ երկիր փառօք քովք ։ Ս՟բ եւ ամենաս՟բ՝ եւ բոլոր խոկ սրբութի ես երկնաւորաց եւ երկրաւորաց Հոգի Ս՟բ ․ Որ 'ի սրբացուցանել, եւ հրեղէն լեզուօք զս՟բ Առաքելսն 'ի սպառազինել, մաքրել եւ իմաստութբ լնուլ, յեր րորդ ժամու պենտեկոստէին ցուց մամբ հնչման եւ հրոյ եւ լեզուաց իջեր․ եւ 'ի կիտող հրահինգեալ զն՟ս՝ կատարեալ վարդապետս ցուցեր ըղձահրիկ ձկնահանսն ․ եւ զաշխարհ ա՟մ նոցին իմաստութբն քեզ աշակերտեցեր ։ Ո՜ որս հրաշիւք փայլեցուցեր․ իմաստութբ ճոխա ցուցեր․ եւ սրբութբ քեզ տաճարա ցուցեր ։ Խնդրեմք 'ի քէն տուր եւ մեզ զփրկաւէտ իմաստութի քո 'ի ճանաչումն հաւատալեաց եւ առ նելեաց․ զի դու ես լուսաւորիչ մարգարէից․ որ զբազմաց դարուց

ռաւորսն՝ 'ի միտս նց՟ ներկայ ցու-
ցեր։ Այժմ քով զեսայի մաք-
րեալ. և իբր 'ի ձեռին մերձեցե՟լ
'ի բերան մանկանն երեմեայ, զնո՟
ծերունի մարգարէս քեզ տ՟նագր-
րեցեր։ Տո՛ւր և մեզ զանսպառելի
շնորհաց քոց զհոսանս վտակաց.
զի ներհմտասցուք մարգ՟րէաբար
զա՟մ հաւատալեաց և զառնելեաց՝
առնել և ուսուցանել. և հասցուք
շնորհի՛ քով յանկէտ խոստումն
փառակցի քոյ տ՟ն մերոյ յի՟ քի՟.
և զքէն գոհասցուք. և զքեզ ընդ-
հօր և որդւոյ նորա միակ միածնի
տ՟ն մերոյ՝ յաւիտեանս յաւիտենից
օրհնեսցուք ամէն.

* 'Ի խորհուրդ սուրբ Պատարագին,
'ի Խորհուրդ խորին ժամուն.

Արդարև խորին և անքննին են
խորհուրդք քո տ՟ր մեր յի՟
քս՟. ծածկեալ յազգաց և'ի յաւի-
տեանց հրշտկական զօրացդ երա-
նելեաց. զոր յայտնեցեր իջմամբ

հրեշ

հրշտ՟կապետին քո գաբրիէլի առ֊
կոյսն մարիամ։ Ո՛ որ ահա՛ օրինա
կան ցուցանէ եկեղեցի քո յանձն
պաշտօնէի քո պտ՟րագիչ քհ՟նայի.
որ 'ի պահարանի եկեղեցւոյս՝ իբր
յարգանոթ մօր քո զգեստաւո֊
րեալ՝ մաքուր պատմուճանօք մատչի
սպասաւորել ամենասրբոյդ և մաք
րագունիդ։ Նա՛ ձեռինն լուաց֊
մամբ՝ ցուցանէ 'ի դիմաց եկեղե
ցւոյ քո, թէ քեզ մաքրութ՟ գործ
նական կենաց ծառայելոց եմք։
Մաքրեա՛ և զմեզ 'ի ժամուս այ֊
միկ. զի և մեք սենեակք քեզ լի
ցուք ըստ մօր քո և կուսի. զի ար
ժանիդ ամ՟ մաքրութ՟ և սրբութ՟,
հաճեսցիս գալ բնակիլ 'ի մեզ 'ի
կեանս այս շնորհօք, և 'ի հանդեր
ձեալսն փառօք ամէն։

Երգեցման բուրվառոյն, կամ յայս յարկին։

Որք ☩ մեղուաց մեղմ ձայնիւ,
և ըստ հրեշտակաց անլռելի
բարբառով՝ հիացմամբ մեծա֊

մանկունք սիոնի քոյ եկեղեցւոյ երգեն քեզ զմեղեդիս ։ Հակիրճ բանիւ, և երկար շնչով ։ զՀամառօտիլն քո յարգանտ մօր քոյ նշանակելով ։ Խնդրեմք 'ի քէն տր ։ զի և զմեր համառօտուն առ քեզ օրհնութեց՝ ընկալցիս իբրև զերկարութին շնչոյ ։ իբրև զձայն հառաչանաց և զորտից աղաղակ ։ Եւ ըստ քումդ մեծութեն՝ արասցես 'ի մեզ զշնորհս թողութեն և հեղման պարգևաց ։ և փառաց 'ի հանդերձելումն ամէն ։

※※※※※※※※※※ ✠ ※※※※※※※※※※

* Ժամամուտք նորոգ շարադրեցեալք 'ի փառս այ և 'ի պատիւ սրբց նորին ։

* 'ի Ծննդեան Յովհաննու Մկրտչին ։

Ո՛ր իմանալի արեգակն ես Տր յս քս ։ դու արուսեակ ծագեցեր քեզ զյառաջընթաց քո զսբն յՕհաննէս մկրտիչ ։ Եւ զարնանային ծաղկանէտ դալարենոյ՝

զտատրակն ողջախոհ 'ի քաղցրա-
ձայնել քեզ զերգս օրհնութեան
բերանովն զաքարեայ, և կանխա-
կարապետ քեզ կարգեցեր: Որոյ
քաղցր անուանակոչութիւն՝ զլեզու-
հօրն բանայր յօրհնութիւն քեզ. առ
'ի նշանակել, թէ ամ՟ որ յիշէ զա-
նուն մկրտչի քոյ, փութով գնա-
գտանէ 'ի հայցմանն ընդունելու-
թիւն և 'ի կատարումն: Օ քեզ
աղաչեմք տէր յս՟ քս՟. 'ի շնորհալի
աւուր ծննդեան մեծի Կարապե-
տի քոյ, բա՛ց և զբերան մեր բարե-
խօսութ՟ մեծի մկրտչի քոյ. զի և
մեք ըստ մօր ն՟ր եղիսաբեթի՝ օրհ-
նեսցուք զմայր քո զա՟ծածինն և
զանմահ պտուղ որովայնի ն՟ր.
և ըստ հօր ն՟ր զաքարեայ՝ օրհնես-
ցուք զքեզ ընդ հօր և հոգւոյդ
ս՟բյ յա՟ւիտեանս յա՟ւիտենից ամէն:

---

* Դաւթի Մարգարէին, և Յակոբայ
Տ՟ն եղբօրն:

Որ յանսկզբնական Հօրէ թգ՟ր

յա

յաւիտենականն ծնար Բանդ ա՟ծ.
և 'ի ժամանակի՝ զհայր քո Դաւիթ
'ի յուդայէ կորիւն առիւծոյ շա
ռաւիղ ցուցեր. և անկէտ ա՟ծու
թեանդ և բոլորի տնօրէնութեանդ՝
շտեմարան կազմեցեր զքնարեր-
գու այսահալած հայր քո ը՟ մարմ
նոյ. Այս 'ի նորին շառաւիղէ զար
դարն Յակոբոս յեղբայրութիւն
քեզ ընտրեցեր. և յորովայնէ ընտ
րեալ՝ կերպարանից քեզ առնելով՝
պարիսպ եկեղեցւոյ քում 'ի բա-
րեխօսել զնա արձանացուցեր.
Որք իբրև զերկու փողս հընչե
լով, և իբրև զերկուս պտղատու
ձիթենիս յաջմէ և յահեկէ քո,
զքահանայական և զթագաւորա-
կանդ ոսկեայ փառս ցուցանէին.
Արդ՝ 'ի յաւուր տօնախմբութեան
հօր քոյ և եղբօրդ ըստ մարմնոյ,
զայսն չար մեղաց 'ի մէնջ հալա-
ծեա՛. և զբարեխօսութիւն նոցա 'ի պա
րիսպ եկեղեցւոյ քում շնորհեա՛.
որ միայնդ ես թագաւոր 'ի յա-
ւի

իտենական. և քեզ փառք 'ի յաւ-
իտեանս ամէն:

---

*'ի Տօնի Պետրոսի Առաքելոցն.

ՏԷՐ ՄԵՐ ՅՍ ՔՍ. որ դը լուխդ ես երկնաւորաց և երկրաւորաց. հովուապետ բոլոր եկեղեցւոյ քոյ և հիմն յաւիտենից նորոյս սիօնի. Կացուցեր 'ի գլուխ ա̃մ հաւատացելոց քոց ըզ Պետրոս. և 'ի վ̃ր ն̃ր անշարժապէս ըզեկեղեցի քո կառուցեր՝ ան յաղթելի 'ի դրանց դժոխոց. և զմեզ յանձնեցեր 'ի հովուութ̃ն ն̃ր արածել 'ի վայրի դալարուոջ. Այժ̃ ամենապայծառ արեգակն իմաստութ̃ քոյ ցուցեր զվարդապետն տիեզերականն ըզերկնային փողն տարսօնացի զոր առաքեալն քո զՊօղոս. զոր երկնաթռիչ քերոբէ զնա ցուցեր լի իմաստութ̃. և խորոցդ անհասից զնա կացուցեր հազարաճ̃ռ բանալի. Այժ̃ յանձնեցեր զեկեղեցւոյդ իշխանութիւն յերկուս

իշ

իշխանապետս. զի զորս Պօղոս կըր
թէ յիմաստս երկնայինս, Պետրոս
բանալեօք իշխանութե՛ զնոսին յար
քայութի՛ ժողովեսցէ. Արդ՝ 'ի
տօնի երկուց մեծամեծաց լուսա_
ւորացս մեր աղօթիւք և բարեխօ
սութե՛ն, զեկեղեցի քո անշարժելի
պահեա՛ 'ի դրանց դժոխոց մինչև
'ի կատարած աշխարհի. և զմի՛ն
զկրթեալս նոցին վարդապետութե՛
ժողովեա՛ 'ի յարկսդ յաւիտենից
ամէն.

---

*'Ի Տօնի սրբոյն Պետրոսի Առաքելոյն
աշխարանքրու.

Ա՛ խոյեանդ հաւատոյ և աւան_
դապահդ մրյ եկեղեցւոյ. պատ
ւեալդ անուամբ վիմին անշար_
ժելւոյ մր հայրապետդ Պետրոս.
որ եդեր զանձն քո իբրև քաջ հո
վիւ 'ի վր բանաւոր հօտի մն.
Այժ զարհուրական չար պատառումն
եկեղեցւոյն 'ի պատմուճանի մն
տեսանելով՝ ետուր զհոգի քո 'ի

փըր

փրկանս մեր հաճատոյն։ Այլ ով
պետրոս եղեալ գլուխ առաքելոց,
դու եղեր անարատ մարտիրոսաց՝
խաղաղացուցանելով զհալածանս
'ի կռապաշտից։ Արդ յանուր տօ
նի քոյ՝ կոյսդ և վկայդ և հովուա
պետդ բարի եռապսակ՝ մեք վար
դապետդ եկեղեցւոյ երանելիդ
Պետրոս ընդ սարկաւագի քոյ ա
բիսողոմայ՝ աղաչեմ զտ̃ր մեր յի̃
քս̃. անշարժ պահել յեկեղեցւոջ
զուսուցեալդ մեզ զհաւատն ան
բիծ. և գործով բարեաց հաստա
նել մեզ 'ի կոչումն երկնային ար
քայութեան. և ընդ քեզ օրհնել զամե
նասուրբ Երրորդութիւնն յաւիտեանս
յաւիտենից ամէն։

---

*'ի Տօնի սրբոյն Անտոնի Մեծի Հօրն։

Անմարմնոյդ 'ի մարմնի մեք հայրդ
Անտոնիոս. որ զերկրաւորս
ամ̃ ընդոտնելով՝ բարձեր զխաչն
քն. միայնակ նմին արժանաւորիլ
փափաքելով։ Այլ զդունդս չարին

 բե

բեւեռարայ՝ իբրեւ զմժեղս անզօրս
նկուն արարեր ․ եւ զօձս եւ զկա_
րիճս, եւ զա̃մ զօրութիս թշնամւոյն՝
իբրեւ զխաղալիկս ընդ ոտիւք կո
խեցեր․ Դու Հայր հարանց ․ եւ
երկնակենցաղ միանձանց կրթիչ
եւ հրահանգիչ՝ միայն ՚ի Հոգւոյն
ս̃բյ կրթեալ աշակերտդ բանի_
բուն․ աղաչեմ զտ̃ր ՚ի տօնիս քում
պահել զեկեղեցի իւր անխախտ
յարշաւմանէ դիւաց․ Որպէս զի
ա̃ծահաճոյ վարուք կենցաղավա_
րեալք՝ ս̃բ հաւատով եւ անկեղծ
սիրով՝ հասցուք յերանաւէտն հան
գիստ ․ եւ ընդ քեզ միաբանութե̃
օրհնեսցուք զամենակալն ա̃ծ ՚ի
յաւիտեանս յաւիտենից ամէն․

---

*Աղէքսանդրի, Աթանասի, եւ Կիւրղի․

Աթանասիոս գովելով՝ զառա
քինութի̃ն գովեսցուք․ ըզ
նահապետն նորոյս սիօնի․ որ ըզ
Հոգւին ս̃բ ՚ի կերպարանս սրբոյն
Աղէքսանդրոսի տեսանէր՝ ՚ի նմանէ

ըն

ընկալե՛լ զուղիղ հաւատոյ կանոն՝
արժանացոյց յեկեղեցի։ Այն որպ
ոսկի մաքուր մնեալ 'ի հուր զա_
նազան փորձնաց վս ուղղափառ
հաւատոյ, յամ գտաւ փորձ և
ընտիր պայծառագոյն քան զարե_
գակն։ Այն զեօթնագլուխ վի_
շապն արիոս՝ խռով ամբարիշտ հայ
հոյութեն բերև զգողխած պար_
սաքարեալ կործանեաց զօրութե
սբյ հոգւոյն։ Ընդ նմին գովեմք
և զսբն Կիւրեղ՝ զգլուխ սբ ժո
ղովոյն Եփեսոսի․ զջատագովին
ածածնութե ամենօրհնեալ սըր
բուհւոյ մօր քոյ և կուսի․ Որպ
զի յաւուր տօնախմբութե ախոյեա
նիցդ եկեղեցւոյ, անշարժ և հաս
տատուն պահեսցես զեկեղեցւոյ
քոյ զմանկունս․ և զաշակերտեալս
ուղիղ վարդապետութե նոցին 'ի
փառս ամենազօր տէրութեդ. մինչև
'ի կատարած աշխարհի
ամէն ։

*'Ի Տօնի Ա̃ծաբանին Գրիգորի.

ՏԷՐ Ա̃ծ մեր. զԱ̃ծաբանն Գրիգորիոս՝ զարթուն հովիւն բանաւոր ոչխարաց քոց գովելով ներբողեմք. եւ զքաջութիւն ն̃ր 'ի պատերազմի ընդդէմ մակեդոնի, արիոսի, եւ եւնոմիոսի ա̃ծամարտից ամբարշտաց՝ փողով ճնչման հռչակեմք. Որ զկոստանդնուպօլսոյ եկեղեցիդ մինչեւ յարեւելս՝ մաքրեաց յամենից աղտեղութեց հերձուածողաց. եւ զխոր ա̃ծաբանութիւն 'ի շնորհաց քոց բեղմնաւորեալ՝ եթող անսպառելի գանձ եկեղեցւոյ քում ս̃բոյ. Այլ ըստ երկնայնոցն 'ի մարմնի անմարմնաբար կենցաղավարեալ՝ շտեմարանեցաւ իբրեւ զյատուք ցորեան յարքայութեն քում. Սորին աղօթիւքն անշարժ եւ հաստատուն պահեա՛ զեկեղեցի քո ըստ կանոնի նորին լուսափայլ վարդապետութեն.

Այլ զտօնախմբօղս նորին՝ ար-

ժա

ժանացո՛ դասակցիլ իբրև զաշա-
կերտս մեծի վրդ̃պտին 'ի դպրոց
արքայութ̃եդ. և միաբան երգել
ընդ նմին քեզ փառս 'ի յաւ̂ի
տեանս ամէն.

---

* Սեղբեստրոսի Հայրապետին. և Կոստանդիանոսի Թագաւորին.

Տ̃Ր Ա̃Ծ մեր Յ̃Ս Ք̃Ս. զպսակ
պարծանաց ս̃բց Հայրապե
տաց, 'ի լոյս պայծառութ̃ե կացու
ցիչ զեկեղեցի քո, և զհրեականն
աղանդ ընդ արիոսի պղծոյ բար-
բանջմանցն արմատախլօղ ցուցեր
զս̃բն Սեղբեստրոս, զմեծ և ըղ
ծայրագոյն քահանայապետն եկե
ղեցւոյ քոյ ս̃բոյ. Որ զվիշապն ա-
հագին՝ 'ի յօրինակ անմիրմինն բե
լիարայ կապեաց անշարժ՝ զօրութ̃
խաչիդ. և զկնի գլխաւոր առա-
քելոցն քոց՝ եղև լուսաւորութ̃ե
պատճառ զառ 'ի քեզ հաւատոյն
բազմաց ազգաց. Նա̂ զմեծն Կոս
տանդիանոս՝ անմահ թգ̃աւորութեդ

 կա

կացուցեր տիպ և գաղափար. և
նշանաւ խաչի քո զնա զինուորե
ցուցեալ՝ յարևելից մինչև յարև
մուտս տիեզերական թգ՟ւոր ցոլա
ցուցեր. և շաւիղ երկիր ած՟պաշ
տուն և եկեղեցեացդ հիմնիչ և
պաշտպանիչ ս՟բ ժողովյն նիկիոյ՝
զնա կացուցեր. Արդ՝ ՚ի տօնի
ած՟ահաճոյ ս՟բյ Հայրապետին, և
բարեպաշտագոյն տիեզերական ս՟բ
Թագաւորին՝ հաճեալ ընկալցիս
և զմերս նուէր աղօթից ընդ ծա
ռայից քոց բարձրագունից ՚ի
փառս և՚ի պատիւ անուան
քում ս՟բյ ամէն։

---

* Հեղինեայ Աղօթքն.

ՏՐ ԱԾ՟. որ ՚ի տիպ կուսութե՟
մօր քո Ա՟ծածնի՝ զարքուհի
կոյսն Հեղինէ քեզ անարատ փե
սայիդ հարսնացուցեր. որ մեղուա
ջան աշխատութե՟ն՝ զբազում ՚ի
ծաղկանց առ քեզ հաւաքեալ ՚ի
հաւատ, մեղրօրէն քաղցրացոյց

քեզ

քեզ 'ի կերակուր հոգւոր. և իբր որոշ անարատ՝ զանձն իւր քեզ ընծայեաց 'ի պատարագ և'ի հոտ անուշից. Սորին և հօրն իւրոյ Փիլիպպոսի սբյ եպկսի և վկայի, և եղբարցն վկայակցաց աղօթիւքն՝ զվկայեցեալն 'ի սոցանէ զհաւատ կաթողիկէ եկեղեցւոյ քում, լուսափայլեալ պայծառացո. և մեզ տօնողացս զմասն բարեաց տուր յարքայութեանդ երկնից ամէն.

* Յուանելիոսի հայրապետին, Շմաւօնի ազգականին Տ͞ն, Պօլիկարպոսի Իգնատիոսի, և արեւելեան Սահակին.

Սբ հայրապետդ Յուանե-լիոս. որ եղեր հաշտարարպետ յերկնից արքայութեն. դու նախընծայդ 'ի հեթանոսաց հաւատացելոց՝ բոլոր տամբդ մկրտեալ 'ի Պետրոսէ վիմէն. հաւասար ընդ Առաքելոց՝ զհեղմունս հոսանաց Հոգւոյն սբյ ընկալար. Նոյն սբդ Շմաւօն կղէօպեան. որ զեղաղումն

լու

լուսաւորելով՝ արժանի եղեր յերուսաղէմ խաչիլ ըստ տն նմանութե. Այս սբդ Պօղիկարպոս աշակերտեալ սբյն յօհաննու աւետարանչի. որ ըստ երից մանկանցն 'ի հնոցին՝ կամաւորաձև զհուրն 'ի վր քո ցուցեալ. զի հուր սիրոյդ որ 'ի հոգիդ՝ զհուրն զգալի հալածէր. Իսկ և արևելեան ծաղկերանդ արեամբ նահատակեալ սբ վկայք. անդադար բարեխօսեցէ՛ք առ տր վս մն հգի.

---

* Սբյն Մարութայ Եպիսկոպոսին.

Մ՛վ տր մեր յս քս. զսբն Մարութա եպիսկոպոսն՝ սքանչելի նշանաւ փայլեցուցեր. որ զսբցն նշխարս երկու հարիւր հազարաց, իբրև զծաղկունս հաւաքել 'ի մի, և իբրև զփունջս մի գեղեցկապէս յարմարեալ, մատոյց քեզ 'ի հոտ անուշից. և զհալածումն անօրէն հրապաշտից՝ յեկեղեցւոյ քո դադարեցոյց աղօթիւք. Աղաչեմք

զքեզ

զքեզ քաղցրալուր որ մեր յո՛ ընդ միաբանութե՛ն ծաղկափթիթ եկեղեցւոյ քում պահեա՛ ՚ի խաղաղութե՛. աղօթիւք ծառայի քո սբյն Սարուեթայի եպիսի և խոստովանողին քո. Եւ՛ մեզ ընդ սբցն հաճաքեցելոց նշխարաց հոգւով կենդանեաց՝ տուր մասն յարքայութե քում ամէն.

---

* Սբյն Սարգսի Զօրավարին.

Տէր զօրութեանց և թագաւոր փառաց Յս Քս. դու երկնային զօրացդ զօրավար կացուցեր զսբ միքայէլ հրեշտակապետն. և նովին պատուով ճոխացուցեր զեկեղեցի քո սբ, զօրավար և յաղթող նահատակ կացուցանելով ընդ սբն Սարգիս. կործանիչ բագնաց. քակտիչ մեհենեաց զօրութ խաչիդ. Որ զթիւս պաշտողաց քոց՝ առաքելաբար աճեցոյց. և զորդւոյ իւրոյ սբյն Մարտիրոսի ազատութին՝ աղօթիւքն որ առ քեզ՝ ՚ի

'ի շնորհ ընկալաւ․ և զամբարշտից չարչանսն՝ իբրև զյորդ՝ հովսեփեան խաչիդ 'ի մղեղ դարձուցեալ ցըրուեաց․ քեզ միայնոյ զարժանին երկրպագութիւն հաւատալով․

Որ իբրև արուսեակ նախընթաց զորդին իւր զքեն Մարտիրոս՝ վըկայ ծնութեանդ՝ աղաւնապէս յերկինս թռուցեալ․ և ինքն վս̃ գըրխոյդ երկնաւորաց և երկրաւորաց, զգլուխն քեզ նուիրեաց․ և'ի քէն պսակեցաւ անթառամելի պսակաւ․ Արդ 'ի յաղթօղ վկայի քո տօնախմբութեանս և որոց ընդ նմա, տուր մր̃ եկեղեցւոյ քո անշարժութի̃․ մբ̃ հաւատոյն մերոյ պայծառութի̃․ և սիրով քով առաջնորդեա՝ հասո զմեզ 'ի մասն վիճակի սըբ̃ց քոց յերկինս ամէն․

---

* Ոսկեանց Քահանայիցն․

Տէր մեր Յս̃ Քս̃․ որ 'ի ձեռն առաքելոյն քո Թադէոսի, զոսկի անուանն խորուսին՝ 'ի պղնձոյ

 յոս

յոսկի փոխեալ, հրաշիւք եղինն խորովեցելոյ և 'ի ձեռն ս̃բյն Թադէոսի կենդանացելոյ՝ քեզ երկնաւոր Թգ̃աւորիդ 'ի դեսպանութ̃ աւետարանին կարգեցեր. և 'ի քահանայութի քեզ զս̃բն Ոսկի ընտրեցեր. Որև 'ի բովս հրոյդ վարժեալ. և 'ի մէջ տանջանաց՝ ոսկի փորձեալ գտաւ 'ի հրոյ. և 'ի ծաղկաւէտ լերինն՝ ա̃մ առաքինութ̃ ծգնեալ՝ վկայական մահուամբ ը̃ ընկերացն քեզ 'ի հաճոյս կատարեցաւ. Որոց աղօթիւք և բարեխօսութբ̃ն՝ ընկալ տ̃ր զտօնողացս ն̃ց զպաղատանս. և հան մեզ ըղ մասն վիճակի ը̃ ս̃բց քոց. և քեզ փառք 'ի յաւիտեանս ամէն.

---

* Սուքիասանց Վկայիցն.

Տ̃Ր մեր Յ̃ս Ք̃ս. որ զսուրբն Սուքիաս վեշտասան ընկերօքն՝ ոսկեղէն ուռկանաւ որսոց ոսկեանքն՝ 'ի ս̃բ աւ̃տրանիդ ուռկանոջն հաւաքեցեր. Որ զերկ

րաւոր Թագաւորին զպատիւ ոտ-
նակոխ արարեալք, քեզ երկնա-
ւոր Թագաւորիդ զինուորեցան.
Եւ ՚ի ջրաբաշխին լերին իբրեւ զքօշս
այծից խոտաճարակք և քրձա-
զգեացք եղեն գեղմով: Դու Տր
վարձեցեր զսոսա ՚ի մշակութիւն
բարձման խաչի քո: Փորձեցեր
Տր զնս իբրեւ զոսկի ՚ի բովս. և
գտեր ընտիր՝ պայծառ և անպա-
կաս ՚ի ծանրութե: Ա՛յ իբրեւ ըզ-
քօշս այծեաց զորով զենեցեալսն՝
ընկալար ոչ քանաւոր պտրագս:
Ա՛յ իբրեւ երկդ սելօմայ աղբիւր
և պրօպատիկէ աւազան՝ ըստ հայց-
ման նց բղխեցուցեր զաղբիւրն
բժշկական: Զորս և առհաւատ-
չեայ յաւիտենական կենաց՝ զմար-
մին երանելեացն անապականս պա-
հեցեր զամն ՃԶ: Որդ ՚ի խնկա-
նըւէր տօնի ննջման նց և՚ի յեր-
կինս նորապէս ծնեցելոցն աղօ-
թիւք՝ ողորմեա տօնողացս զօր վը-
կայութե նց. և հան մեզ մասն

և բաժին ընդ սբց քոց Սուքիա_
սանց ամէն ։

---

*ՍԲՅՆ ԻՍԱՀԱԿԱՅ ՊԱՐԹԵՒԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ։

Երանելի սբ քահանայապետ․ 'ի յարմատոյ սբց հարց՝ մեզ գաւազան բղխեցար սբդ Իսահակ հայրպտ․ Դու նորոգեցեր կարգօք և կրօնիւք զսբ Եկեղեցիս հայաստանեայց․ և զտըհասութն մանկանց եկեղեցւոյ՝ վարդապետօրէն վարժել կրթեցեր․ և ըստ օրինակի Մովսէսի և Ահարօնի՝ զազգիս հայոց տխմարութին յիմաստ փոխեցեր․ Դու անոխակալութեդ ոչ կամէիր զվիրաւորեալ ոչխարն ընդ առողջ գայլոյ փոխանակել․ այլ յորբելինեաւ քհնյապետեալ՝ զյաւիտենականին փրկութե առ_ հաւատչեայն աստէն ընկալեալ՝ փոխեցար առ անձկալին քո յս քս 'ի տր մեր․ Արդ՝ խնդրեմք 'ի քէն հայրդ գթած և հովիւ բարի․ զի բարեխօսելով վս տօնողացս

քոց

քոց՝ խնդրեսցես 'ի տնէ զքաւութիւն մեղաց. զհեղումն շնորհաց. և զկեանս յաւիտենականս յարքայութեն երկնից ամէն:

---

* Կոստանդնուպօլսոյ սուրբ Ժողովոյն ՃԾ Հայրապետացն:

Հոգիդ սբ Ած ճշմարիտ. որ ճշմարտի ածութեդ ընդ Հօր և ընդ Որդւոյն միածնի՝ վկայս և ախոյեանս կացուցեր քեզ զկոստանդնու պօլսոյ սբ ժողովոյ ՃԾ Հայրապետսն. և դու ինքն ղեկավար եկեղեցւոյդ լեալ, զմիտս նց կառավարէիր ընդ ուղղորդն. և որ լինէ փրկութե: Արդ՝ 'ի առնախմբութե սց վկայից քումդ ճշմարտի ածութե, զեկեղեցի քո պահեա յամենից հերձուածողութեց. և սիրով քով վառեալ բորբոքեա 'ի սէր ածութե քո՝ որպ զդաւանօղս քո զհարիւր յիսուն սբ Հայրապետսն: Նոցա աղօթիւք սց ջատագովաց քոց ածութե՝ մեղ

մեզ տօնողացս ընդ նոսա հա՛ն և տուր զմասն վիճակի յարքայութեան երկնից. ամէն.

---

* Սրբոց Կիւրղեանց Հայրապետացն մերոց Երուսաղեմի.

ՏԷՐ Աստուած մեր. որ զսուրբն Կիւրեղ՝ անդամանդեայ պարիսպ և անվանելի ընթշամարտիկ կացուցեր ընդդէմ չարափառ հերձուածողաց. և ՚ի պարծանս նորին խաչակրութեան՝ զսուրբ խաչին նշան արեգակնափայլ ցուցեր ՚ի սուրբ գողգոթայէ մինչև ՚ի սուրբ լեառն ձիթենեաց. Որ խաչին զօրութեամբ զինուորեալ՝ զհարիւր հազարս մի կրօնէ՝ յաւել ՚ի բանաւոր գանձս եկեղեցւոյ քում և արքայութեան. Որ ոչ ՚ի պատուէրն հպարտացաւ, և ոչ ՚ի հալածիչն երբէք վհատեցաւ. այլ անշարժապէս ջատագովելով զսուրբ հաւատն ուղղափառութեան, պտղաւէտ առաքինութեամբ լի որայիւք բարձելովք՝ առ անձ

կալիդ ժամանեաց. Ննջելով կա-
մաւորապէս, և առ քեզ յառնե-
լով մշտնջենապէս. Ընդ նմին և
ս̅բն Յուդա Կիւրղոս ս̅բ խաչիդ
գտման ՚ի քեզ հաւատացեալ ընդ
մօրն իւրոյ սրբուհւոյն Աննայի.
որ եղեն բազմաց փրկութե̅ն առիթ
առ քեզ հաւատովն. Որ քև զօ-
րացեալ տ̅րյ̅ն զդառնակսկիծ հա-
լումն կապարին ՚ի բերանն ընկա-
լեալ մնաց կենդանի. և զդարձը
ձին հրացելոյ զ՚ի վ̅ր ընկողմա-
նումն՝ իբրև ՚ի վ̅ր շուշանաց հով-
տաց ՚ի հեշտութե̅ն ընկալաւ.
Ա՜յ զսրբուհին Աննա՝ զօրացու-
ցեր իբրև զառաքեալն բարդողի
մէոս ՚ի քերթումն մորթոյն և յայր
ման վիրացն. Որ և զորդի նորա
զս̅բն Սիւրեղ՝ եռացման սանի ձի
թոյն և աշտէիւ խոցեցմանն համ
բերող ցուցեր. և ընդ վկայս քո
պսակեցեր. Արդ՝ ՚ի յաւուր կա
տարման սոցա և տօնախմբութե̅ն,
ընկալ և զաղօթս մեր և զապաշխա

րութի · քաւեա՛ ներեա՛ և կեցո՛
զմեզ՝ զքեզ աղաչեմք·

* Աղօթք 'ի յիշատակ սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին ·

Տէ՛ր մեր Յս Քս · զքաղցրա-
չարչար նահատակն քո, և
զանաղօտ պայծառ արեգակն ամ
աշխարհի · զառաքեալն մերոյս 'ի
քեզ խոստովանութե զՍբն Գրի-
գոր լուսաւորիչն մեր՝ 'ի մէջ հր
րաշունչ օձից 'ի վիրապին զամս
հնգետասան կենդանի պահեցեր
Որ յանդընդախոր վիրապին՝ մը
տօքն 'ի քեզ յերկինս համբարձ՝
զփրկութի մեր 'ի քէն աղերսէր·
Ընկալար տր զաղօթ նր որ վասն
մեր առ քեզ· զերծեր զքուրձ 'ի
նմանէ և զգեցուցեր զուրախութի
մերովս փրկութբ· Արդ և 'ի յար
քայութե քում, միշտ մնա բերկ
րեցո տր · աշակերտելոցս նր ա-
զատմամբն 'ի մեղաց, և առ քեզ դի
մեցմամբ 'ի ծովածուփ կենցաղոյս·

զի

զի ընդ նմին զքեզ միշտ փառաւորեսցուք յաւիտեանս յաւիտենից ամէն .

---

* Յետ 'ի վերայէն .

Տէր՝ որ զարեգակն լուսատու՝ ծածկեցեր ամպով 'ի խոր վիրապին . և փորձեալ ոսկի գտեր զնա բոլորովին . այսօր կամելով զճրագն յաշտանակի դնել 'ի լուսաւորութեն Հայաստանեայց, 'ի խորոց անդնդոց զնա վեր ածեր. և 'ի մէջ ժանեաց օձից 'ի դուրս կորզեցեր. Որ ելեալ բժշկեր զՀարուածեալսն 'ի դիւաբաղխ սաստից . և գեր քան զարեգակն՝ զնսեմացեալ աստեղունս քո զորդիս արամեան ըստ մտաց լուսաւորեալ 'ի հաւատ քո ուղիղ վեր ածեր . և 'ի սուրբ փառս հրահանգեր . Տաճար լուսոյ քեզ կազմեր 'ի բնակութիւն . և մեզ 'ի տեղի ապաստանութեան . և մեղաց մերոց քաւարան . Այ և մեր լուսաւորեալ

աս

աստեղունքս 'ի գերապայծառ ա-
րեգակնէ ս՟բյ Հօր մերոյ և քաջ
հովուի, օրհնեմք զքեզ լոյս իմա-
նալի. պահեա զմեզ միշտ 'ի լոյս հա-
ւատոյ քո ըստ կանոնի ս՟բյ Հօր
մերոյ. և 'ի հանդերձելումն պար-
գևեա մեզ զկեանսն յաւիտենից
ամէն :

---

* Եկեղեցւոյ .

ՏԷՐ՝ որ շինեցեր զԵկեղեցի քո
'ի վ՟ր բարձրագոյն վիմի ս՟բյ
առաքելոյն Պետրոսի. և 'ի յետին
աւուրս յայտնի կացուցեր զլեառն
իմանալի շինեալ 'ի վ՟ր առաքելոց
և մարգարէից . Որ քառավտակ
ս՟բվ աւետարանաւդ ոռոգեցեր.
եօթնեակ սեամբք ս՟րբազանից խոր-
հրդոց և հոգւոյդ սրբոյ պար-
գևօքն կառուցեալ գեղազարդե-
ցեր. Աղաչեմք զքեզ տ՟ր մեր յ՟ս
ք՟ս . անշարժ պահեա զսա 'ի վ՟ր
պետրոսի վիմին հաւատոյ. անյաղ-
թելի 'ի դըրանց դժոխոց հերձուա-

ծո

ծողաց. և միշտ գգուեալ պահեա՛
զմեզ 'ի գիրկ հարսին քո մօրս ե-
կեղեցւոյ. Ո՛ 'ի սնուցեալք կա-
թամբք սորա ողջամիտ վարդապե-
տութե՛ 'ի կեանս այս, կատարեալ
կերակրոյ անմահ տեսութե՛ քո ար-
ժանացուք յարքայութե՛ հօր քո
երկնաւորի ամէն .

---

* Սանջանցն Նէրշոհէփ .

Տր մեր կուսածին որդի Յս
Քս. զկանխախայծ պտուղս
արմտեաց յայգւոյ քոյ՝ հօրդ երկ-
նաւորն նուիրեցեր զմանկունսն
բեթղեհեմի. և անարատ գառինցդ
զենմամբ՝ քում գալստեանդ հա-
ճելի պատարագ և սեղան բարե-
լից կազմեցեր . և յազգէն յու-
դայի՝ քեզ խոստովանօղս և վկայս
հաւաքեցեր . Որդ՝ 'ի տօնի ա-
ղաւնեացդ ձագուց յերկինս առ
քեզ թռուցելոց՝ աղօթիւքն և բա-
րեխօսութե՛ն՝ տուր մեզ զաղաւ-
նական պարզամտութ՛ զառ'ի քեզ

հա

հաւատոցն . և 'ի մաղձոյ նախան
ձու և յամենից մեղաց սեւութէ
զմեզ սրբեալ, արժանացո՛ թռչիլ
ըստ անմեղացն առ քեզ յերկինս.
և միշտ գովել զքեզ 'ի փառս Հօր
քո և Հո̃յ մերոյ յաւիտեանս յա
ւիտենից ամէն :

---

* Նունէայ և Մանէայ Կուսանաց :

ՏԷՐ Յս̃. որ ծննդեամբդ 'ի կու
սէն յայրն բեթղահեմ՝ յոր
դորեցեր զդստերս եւայի լինել
կուսութե̃ 'ի մայրենութի քեզ :
Նա՛ զորբուհի կոյսն Նունի՝ ա
ռաքելուհի կացուցեր ազգին վր
րաց . և հոգւոց և մարմնոց նոցա
բժիշկ լինել սահմանեցեր: Որ ը̃
մեղուացն կուսութե̃, 'ի բազմաց
ծաղկանց քեզ կազմեաց զմեղր ա
նուշագոյն հաւատացելոց. և 'ի նոյն
տքնեալ մինչև ցվախճան՝ էհաս
խոստացելոցդ բարեաց. երգակից
եղեալ ընդ սե̃ց քոց հրեշտակաց.
Նա՛ զո̃բ կոյսն Մանի՝ յայրին սե

պու

պուհուոյ՝ որբացուցիչ կացուցեր տեղւոյ ննջման սբ̄յն Գրիգորի մեր լուսաւորչին. Արդ՝ ի տօնի անբիծ որոջացդ կուսանաց, աղաչեմք զքեզ տէր՝ արա և զմեզ երգակից նոցա ՚ի գովել և օրհնել զքեզ ընդ հօր և հոգւոյդ սբ̄յ ամէն.

---

* Եպիփանու Կիպրացւոյն.

Սուրբ խոստովանող Քրիստոսի սուրբ Եպիփան կիպրացի. վարդապետ ճշմարտութեան, և եկեղեցւոյն քն̄ արդիւնարար մշակ. Սա երկրաւորս բաշխեաւ աղքատաց, և հացիւ և աղիւ շատացեալ. Ի կարավանէն՝ զգինին ՚ի ջուր փոխեցեր յարբումն. զդևս հալածէիր. զհիւանդս բժշկէիր. զմեռեալս յարուցանէիր. զմոգն համրացուցեալ և դարձեալ խօսեցուցեր. յանջրդող զջուր քաղցրահամ բղխեցուցեր. զմնասակար առիւծն՝ միայն տեսոյդ կերպարանօք սա-

տակեցեր. տեսլեամբ 'ի տնէ՝ ար
ժանաւոր ցուցար եպիսկոպոսն կիպ
րոսի. Դու արժանի եղեալ տես
լեան սբյ հոգւոյն յամուն 'ի պա
տարագելն քո. Սրբազարէապա_
տիւ և առաքելաշնորհ վարդապե
տութեդ՝ եղեր թարգմանիչ ած_
ային մեր գրոց. Այժմ ածայնապէս
իբրև զանմարմին քաղաքավարեալ
'ի մարմնի՝ ննջեցեր առ տէր. և
թևօք սլացման հասեր առ անձկա
լին քո յմ քմ. Արդ՝ վմ տօնո_
ղացս քոյ բարեխօսեա առ տր՝ պա
հել զեկեղեցի իւր անշարժ. և
ընդ քեզ հանել զմասն վիճակի
ընդ մեզ ամ ամէն.

---

* Աստուածընկալեալ Թագաւորին, եւ
մօրն նորա Հեղինեայ.

Թագաւոր երկնի և երկրի և
ամ աշխարհի տր Յս Քս.
քոյ ամենակարօղ թագաւորութեդ
և ընդհանուր տէրութեդ՝ 'ի վր
երկրի տիեզերական թագաւոր.

և

և յօրինակ մօր քոյ սիրուհւոյ՝ ըզ սրբուհին Հեղինէ, թագուհի և դշխոյ կացուցեր. որովք զմբ աե ղիս քո՝ յեդէմ և ՚ի մեծն հռոմ երկնանման կառուցին. Այլ իւ րեանց ածպաշտական կրօնիւքն՝ եղեն նախատիպ ամ հաւատացե լոց և պաշտօնին որ առ քեզ. զորս վն իւրեանց բարեպաշտութեն՝ տիեզերական իշխանութբ ճոխա ցուցեր. և յերկինս զնոսա ՚ի վր բազմաց կացուցեր. Սոյին տօնա խմբելոցս աղօթիւքն և մաղթա նօք, անշարժ պահեա զեկեղեցի ՚ի վր միութն հաւատոյ և անդ ամենայնի ամէն.

՚Ի Կիւրակէ նշխարաց սբ Լուսաւորչին.

Երինք ամ մշտնջենաւոր դա սուց իմանալեաց. և ամ բլուրք երկրաւոր սէց. այսօր ցնծացեալ բերկրին ընդ գիւտ նշխարաց սբ Քահանայապետիդ մերոյ և Հօր հոգևորի սէյդ Գրիգորի մերս

Լու

Լուսաւորչի. և երեքերանեան քաջ հովուապետի։ Քանզի պանծայ Եկեղեցի հայաստանեայց ՚ի գիւտ մերոյ պատուական և լուսատու մարգարտիդ ՚ի լեառն սեպուհոյ. յայտնութբ սրբոյն Գառնըկայ ճգնաւորի։ Ս՜որոյ ով լուսատուդ հոգւոց մերոց. աղօթիւք քով հայցեմ ՚ի քէն. զհաւատ մեր որ ՚ի մջ երրորդութին և ՚ի մի ածութին՝ անբիծ պահել. և սիրով և ածահաճոյ կենցաղավարութբ ընդ քեզ զամն վերաբերել յարքայութին երկնից ամէն։

---

* Սէ Ներսէսի Հայրապետին և Խոսրոյ Ազգիքին։

ՏՐ ԱԾ փրկիչ մեր. որ արևելեան արփիականն ճառագայթցուցեր զմեծ և զսբն Ներսէս. որ ՚ի ձեռնադրութեն՝ իջմամբ սբյ հոգւոյդ վկայեցեր զարժանաւորութիւն նորա. զինաւորելով զնա

 հո

Հոգւովդ սբ՟ք։ Որ կարգաց և կրօ
նից սբ՟յ եկեղեցւոյդ 'ի ծուլութ՟է
խանգարեցելոց՝ նորոգիչ ցուցեր.
որպէս զմեծն մովսէս ազգին իս_
րայէլեան։ Որ զարշակայ Թագա
ւորի զանուղղայ գնացսն լալով
սգայր՝ ոչ՟ զսամուէլ 'ի վ՟ր սաւու
ղայ։ Ս՟որոյ և 'ի վ՟ր ամ՟ային քո
օրինաց՝ արբեալ զբաժակն մահու՝
յաւելացոյց ինքեամբ զթիւ սր՟ց
հայրապետաց քոց յերկինս։ Նա
զո՟բն Սաւթ սարկաւագն սրբոյն
Ներսեսի ձեռնադրութ՟ն ն՟ր՝ յե_
պիսկոպոսութ՟ն աստիճան բարձ
րացուցեալ՝ համանման ս՟բ հայրա
պետին Ներսիսի։ Եւ իբր առ եղի
սէի՝ զշտեմարան ն՟ր 'ի բաշխման
աղքատաց սպառել, կրկին և միշտ
լցուցանէիր։ Որ և զնա վ՟ս անա
չառ յանդիմանելոյն զեղեռնա_
գործ արքայն արշակ, քարկոծե_
լով ամբարշտին՝ 'ի թիւ սրբոյն
Ստեփաննոսի առաջին վկային քո
գրեցեր և ընկալար յարքայութ՟ն։

Որդ 'ի տօնախմբութեն անուրս՝
աղօթիւք նոցին և բարեխօսութեն՝
փրկեա՛ զմեզ 'ի վավաշոտական դը
նացից. և բարեկարգութեն կրօ
նիւք նոցին զմեզ դաստիարակեալ
հասո՛ յանձառ երկնից արքայութ֊
ամէն.

---

*Սբց Թարգմանչաց Իսահակայ Հայ
րապետին, և Մեսրոպայ վարդապետին.

ՏԷՐ մեր ՅՍ ՔՍ. որ նեցուկ
ածային ձեռաց քոց՝ զսբն
Իսահակ և զՄեսրոպ՝ իբրև օվր
և ահարոն յեղնարան քեզ կացու
ցեր 'ի կործանումն ուղղփառութե
ազգիս հայոց. որով լուսաւորեցեր
զեկեղեցիս հայաստանեայց թարգ
մանութե նշանագրուե. Որ ըստ
մեծին Մովսիսի եբեր մեզ գիր
կենդանի. գրեալ ոչ 'ի տախտակս
քարեղէնս, այլ 'ի տախտակ մարմ
նեղէն սրտի իւրոյ սբն Մեսրոպ.
Նոյն աշակերտեալ մանկամբք ընդ
սբյն Իսահակայ պարթևի զածային

հին և նոր կտակարանին՝ ըստ եօ
թանասուներկու թարգմանչաց
իբր յերբայեցւոց՝ առ մեզ անցու
ցին 'ի լուսաւորութի · և հաճոյա
բար օրինել կամացդ մեզ 'ի նըպա
տակ եղեն ։ Արդ՝ 'ի տօնի ամե
նապայծառ և անաղօտ երկդ լու
սաւորչաց ազգիս հայոց՝ սրբոյն
Սահակայ և Մեսրոպայ մեծի
վարդապետին, աղաչեմք զամենա
ռատ մարդասիրութի քո տր յս՝
խնայեա 'ի մեզ · և ողորմեա աշա
կերտելոցս մեր թարգմանչաց ծա
ռայից քոց ։ Զի ըստ հաւատոյ
նոցին՝ անսխալաբար իմացուք զբ
քեն · և սիրով և առաքինութե
զհաւատն մեր կենդանացուցեալ՝
ընդ նոսին աշակերտեալքս յերկ
նային դպրատան արքայութեդ ժա
մանեսցուք · և աջօք բացօք զքեզ
իբրև զգիր կենաց ընթերցցուք
'ի փառս հօր քո և հոգւոյդ
սբյ ամէն ·

* Սբյն Տրդատայ Թագաւորին ։

Օ՜ շաւիղն երկդ մերոյս ա՛ծպաշ տութե՛ն զսբն Տրդատիոս՝ ըստ շնորհի վերստին ծննդեան՝ յօհան նէս կոչեցել զծառայն քո. և զոր քայն մեր ամենաբ՚րեպաշտ՝ յերգս և յօրհնութիս մեր ներբողեսցուք։ Որ անդիտութե՛ թէպէտ առժա մանակ մի զքեզ ՚ի յանդամս քո հալածեաց, այլ դու զնա իմաստ նացուցել՝ ՚ի սողոսէ ՚ի պօղոս փո խեցեր . և իբր զարին սամփսոն՝ մեզ փրկեց ՚ի փղշտացւոց կռապաշ տութե՛ և՚ի դիւ՛աց բռնութե՛ կա ցուցեր։ Որ ոչ տարեալ չարութե՛ հեթանոսաբարոյ իշխանացն մո լեգնութե՛, զվկայականն վախճան ընկալաւ՛ թունիցն արբմամբ ։ Ընդ նմին և զկոյս օրիորդն քո ըզ սրբուհին Խոսրովիդուխտ, և զԱ՟.շ խէն թագուհին առ քեզ ունիմք բարեխօս . խնայեա՛ ՚ի մեզ ա՛ր և կեցո՛ ։

* Աղօթք և Խնդրուածք սբյն Գրիգորի.

ՏԷՐ Յս. որ 'ի բարի ծառայ 'ի սբյն Գրիգորէ՝ զբարեգոյն պտուղս յառաջեցուցեր. զսուրբն Արիստակէս, զսբն Վրթանէս, զսբն Յուսիկ, զսբն Գրիգորիս, և զսբն Դանիէլ. Որք վս ջատագովութե ածուեդ և ըստ կամաց քոց հաճոյական վարս ցուցանելոյ ազգիս հայոց խրատիչք եղեն. յորս և վկայական մահուամբ 'ի քէն պսակեցան. և կուսական և վարդապետական պսակաւ շքեղազարդեցան. սբն արիստակէս, սբն յուսիկ, սբն դանիէլ աշակերտ սբյն գրիգորի. Իսկ սբն վրդանէս՝ վարդապետակն և մարտիրոսական պսակաւ 'ի քէն պսակեալ. Արդ խնդրեմք 'ի քէն տր. զի ոպ լուար ձայնի արեան հեղման սբյն աբելի նախկին վկային քոյ, և վս սոցին արեանն անպարտ հեղման՝ առցես զվրէժ մեր յան
մարմ

մարմնոյն բէլխարայ․ և զեկեղեցի ուղղեցեալ հեղմամբ արեան սրբոց հայրապետաց մերոց, ծաղկեցուցեալ պտղաբերեսցես առաքինութեամբ․ Եւ ՚ի հանդերձելումն նախահարցն մերոց երանականն յաւիտենական կենաց արժանիս արասցես ամէն։

---

* Երկոտասան Առաքելոցն, և Գլխաւորացն Պետրոսի և Պօղոսի։

Տէր Աստուած մեր․ որ ՚ի խորհուրդ երկոտասան Առաքելոցն՝ զերկոտասան կենդանակերպսն յերկինս նկարագրեցեր․ և իբրև ՚ի մէջ երկոտասան աշտանակաց՝ ՚ի նոսին փայլիլ հաճեցար․ և ՚ի տիպ նոցա՝ զերկոտասան աղբիւրսն յաղիմայ բղխեցուցեր յարբումն նորս իսրայէլի․ Սոյն նորոյդ յակոբայ՝ զերկոտասան որդիս քո, և նոցին կառավարիչ ըստ երկուց անշարժ բևեռացն երկնից, և երկուց մեծամեծ լուսաւորացն սեմոց դրանդ

երկ

երկնից՝ զՊետրոս վէմ եկեղեցւոյ
և զՊօղոս բանալի երկնային ի-
մաստութեդ սահմանեցեր լինել.
Որդ՝ 'ի յաւուր տօնախմբութե
ը հանուր հրաւիրակացդ զազգս
մարդկան 'ի հաւատ քո անբիծ,
աղաչեմք և խնդրեմք. զի հանդի
սին միայնութե նոյ՝ 'ի վր հիման
ածուեդ հաւատոյ և փրկագործ
մարդեղութեդ, զեկեղեցի քո ան
շարժ պահեսցես մինչ 'ի կատա-
րած աշխարհի ամէն.

---

* Թադէոսի առաքելոյն, և Սանդխտոյ
Կուսին.

ՏՐ յս փրկիչ մեր. որ 'ի ձեռն
Առաքելոյն քո Թադէոսի՝
զարքայն մեր Աբգարիոս՝ ողջ գլուխ
բորոտեցեալ ազգիս հայոց՝ իբրև
զնէեման եղիսէոսին բժշկեցեր.
Եւ զորբուհի օրիորդ կոյսն Սան
դուխտ՝ քարոզութե նր յուռական
Աւետարանիդ որսացեր. Եւ նախ
արմտիս 'ի հեթանոսաց Թգւորաց

կո

կոչելով զաքկարիոս, և՚ի դըստե-
րաց Թագաւորաց Նախարմոի ըզ
սրբուհին Սանդուխտ՝ կոյս և վը-
կայ՝ քեզ հարսնացուցանելով ա-
նախտ փեսայիդ, յառագաստ ար-
քայութեդ մուծեր: Սոցին բա-
րեխօսութեն՝ տօնողացս տուր ըզ
բարի պարգևաց քոց զվարձս. և
զշնորհ ՚ի կեանս, և զփառս ՚ի հան
դերձելումն ամէն:

---

* Սկիպրէանոսի Լոպէին, և Յուստի-
նէայ Սուրբին:

Տէր զօրութեց և կարող ամե· դու ՚ի տատասկէ Թուզ, ՚ի փշոց խաղող, և յօձից Թունալեց՝ զԹիւրակէ դեղ բըժշկական յա-ռաջ բերես: Նոյնպ և զկիպրիա-նոս քաջահմուտ կախարդն՝ զօրութեամբ սրբուհւոյ օրիորդ կուսին Յուստինեայ՝ յուռկան սէր ա-ռետարանիդ որսացեր. և եկեղե-ցւոյ քում յարժանաւոր եպիսկո-պոսութե կարթագինոյ բարձրա-

ցու-

ցուցեր. որ եղև քեզ արդիւնա-
ւոր պտղաբերիչ՝ 'ի հաւատն քո
զբազումս դարձուցանելով. զմեր-
ձաւորսն խրատիւ, և զհեռաւորսն
թղթովք աշակերտելով. Արք և
զինու հոգւոյդ սրբոյ սպառազի-
նեալք, և սիրով տապոյդ ջերմա-
ցեալք, զեռացումն կպրեայ ձի-
թոյն 'ի տապակին ցրտացուցեալ
իբր 'ի վերայ ծաղկանէտ մարգա-
գետնի և փափկագոյն անկողնոյ
տարածեալք՝ զքեզ օրհնէին.
Լա՛ զպատուական գլուխ իւրեանց
վ՜ն գլխոյդ ա՜մցուն քեզ նուիրե-
ցին. և դու զն՜ն պսակեցեր ան-
թառամելի պսակաւ. Յորոց ա-
ղօթսն ապաւինեալ եկեղեցի քո,
խնդրէ 'ի քէն զքաւութի մեղաց.
զհեղումն շնորհաց. և զփառս քո
'ի հանդերձելումն. լո՛ւր տ՜ր և
ողորմեա՛.

---

* Ա՜շց Նախահարցն.

Պաւ տ՜ր յ՜ս արմատ անմահութե՜
և

և հրիմն յաւիտենից · որ զարմատս
մարդկային ազգի՝ յընտիր որթոյ
մբ Նախահարցն տնկեցեր · և՚ի
նոցին զարմէ զկուսածին մարմին
առնուլ հաճեցար · Զոր մարդա
րէս քո՝ ՚ի նոցանէ ստեղծեցեր ·
զառաքեալս · զկուսանս · զհայրա
պետս · զվարդպտս · և զամ խոս
տովանօղսն քո ՚ի նմանէ ծաղկեցու
ցեալ պտղաբերեցեր · Յիշեա տր
զուխտն քո ընդ Աբրհմու՝ Իսա
հակայ՝ և Յակոբայ · և այլոց քոյոց
արժանաւոր ծառայիցդ զորս տօ
նախմբեաց եկեղեցի քո · Ան ըզ
հաւատով որդւքս աբրհմու զաղ
քատս ՚ի բրի գործոց՝ շնորհիւդ
հարստացուցեալ ըստ աղքատին
ղազարոսի՝ գոգոյ մբ նահապետին
արժանի արա · Զի հարքն երա
նելիք՝ փրկուԹն որդւոցս իւրեանց
յարքայուԹն բերկրեսցին · որհ
նելով և փառաւորելով զքեզ Հ
հօր և հոգւոյդ սբյ յաւիտենանս
յաւիտենից ամէն ·

* Աթենագինէայ Եպիսկոպոսի և տասն Աշակերտացն. և հինգ Մանկանցն.

Ո՜վ երանելիդ Աթենագինէ ե_
պիսկոպոս. դու զերևելի մի
շապն, յօրինակ անմարմնոյն բելիա
րայ՝ գաճազանաճ հարեալ սատա
կեցեր. և զպատանին կապեալ՝ 'ի
չար վիշապէն ազատեցեր. Ա՜ըն
եղինն իբրև բանաւորի զօրէն ա_
ճանդեալ հնազանդեցուցեր. որ
յամուլ տօնի քոյ՝ զհորթ մի քեզ
'ի պատարագ 'ի տապան քո ընծայա_
բերէր։ Դու խօսէիր զբան հա_
ճատոյ առաջի դատաւորաց և թա
գաւորաց և ոչ երկնչէիր. և ըզ
տասնեսին Աշակերտս քո իբրև
զանմեղ գառինս մնուցեր՝ վկայա_
կան զենմամբ նախընթաց քեզ
յարքայութիւն երկնից ուղղևորեալ
առաքեցեր. և դու զկնի արու_
սեկացդ իբր զարեգակն հետևե
լով ցնծայիր հոգևորէն յընթա_
նալն քո. երանելով յառաջագաստէ

 մարմ

մարմնոյդ յառագաստն լուսոյ ։
Դու և զչար երազսն 'ի բարին
կատարել 'ի տեառնէ հայցելով . և
ընկալար զհայցմանդ կատարումն
խոստմամբ 'ի տնէ ։ և 'ի մէջն գրի
գործէ լուսաւորչէ՝ իբրև զգանձ
պատուական ամփոփեցար 'ի գաւն
տարօնոյ ։ Որդ՝ 'ի յաւուր տօնա
խմբութես ըստ քոց աշակերտացդ ,
և հինգ Ս կայից ընդ որոց Թա
ղել ցանկացար , լուր հայցուածոց
մերոց ։ և աղաչեմ զտր փրկել ըղ
մեզ 'ի մեղաց , և 'ի ցնորմանց դի–
ւական երազոց ։ զի քև փառաւո
րեսցի անուն տն մերոյ յի յաւի
տեանս յաւտնց ամէն ։

---

* Սոփիայ և Նորին Դստերացն ։

Ա'Վ սրբուհին Սոփիա . ցանկա
ցող հաւատոյ՝ յուսոյ և սիրոյ ։
Նողեր մայր երից դստերաց .
Էլպիսի , Պիստոսի , և Ագապի
մեց կուսանաց և վկայից ։ Որք 'ի
տեղի վկայութե իբրև 'ի պարս հար

սա

սանեաց ուրախութ՟ ընթանային.
և խաչակնքելով զինքեանս ամրա
ցուցանէին. և քաջալերութ՟ սր
բուհւոյդ Սոփեայ՝ զմահն ոչ՟ ըզ
կեանս գրկէին. Ներկրեցար ՚ի
հոգի ով բարեխրատ մայրդ երա
նելի. տեսանելով զերիս ՚ի միում
աւուր զդստերսն քո հարսնացեալ
Քի՟. յորոց ՚ի վր՟ տապանացն և
դու աղօթելով ննջեցեր առ տր՟.
բաղձալով տեսութ՟ նր՟ և կոյս և
վկայից պսակազարդութ՟. Արդ
ընդ անմեղ որոջացդ, և զքեզ ու
նիմք բարեխօս առ տէր. զի հա_
ճատով յուսով և սիրով՝ զմեզ ՚ի
կեանս այս պահեսցէ. և ընդ ձեզ
զմեզ մասնակցիլ յարքայութեան
իւրում հաճեսցի ամէն.

---

* Սբյն Քրիստափորի շանագլխոյն.

Ըստ մարմնոյդ տգեղ, և ըստ հո
գւոյդ մարգարտափայլ սբդ
Քրիստափոր. ՚ի քեզ եցոյց տր յմ՟
զհրաշակերտն այլափոխութիւն.

զտիրասիրութե՟ն նշան 'ի քեզ նը
կարելով. և ըստ հոգւոյդ հրեշ
տակապէս գեղազարդելով: Դուռ
զկղլինիկէ և զակլիւլինէ պոռնիկսն
մաքուր աղօթիւքդ յողջախոհութե՟
յեղափոխեցեր. և վկայական պը
սակա՟ պճնեալ զնս՟ տեսանելով
երկնային ուրախութե՟ լցար.
Դուռ և զերկու հարիւր զինուորսն
քեզ կալանաւորս՝ աճեցուցմամբ
հացին ըստ եղիսէի մարգարէին՝
քի՟ հաւատոցն ընծայեցեր. զորս
յաւազանէն ընկալար՝ մկրտելով
զնս՟ ո՟քյն Նաբիլասայ հայրպետին.
որք և քև ընկալան զվկայականն
պսակ: 'Ի մեքենայս պնդեցար.
հրով խորովեցիր. և հազարաց պատ
ճառ եղեր փրկութե՟. Մ՟ որոյ
զբարերարութի՟ ո՟ն յի՟ երդաբա
նեիր. և զթիւ՟ հազարացն՝ քի՟ ըն
ծայեցեր. և 'ի վախճանի մարտի
քո՝ զգլուխդ ո՟ք՝ վս՟ գլխոյն ո՟մի
եսուր 'ի հատանումն. և 'ի նմանէ
պսակեցար 'ի յերկինս: Դ՟որդ՝ ա

դօ

ղօթեալ ո՛վ տէր Քրիստափոր ըղ
փրկութի մեր 'ի տնէ. զհալածումն
դի՛ւաց. և զազատութի 'ի փորձա
նաց. զի ընդ քեզ արժանասցուք
և մեք օրհնել զնա յաւիտեանս
յաւիտենից ամէն.

Նախատօնակ որ է ծաղկեալ ի Ճ Հայրապետացն.

Ո՛ երկու հարիւր Հարց և վար
դապետաց զյիշատական տօնէ
եկեղեցի քո Քս. որք ըստ առաքե
լոցն 'ի վերնատան՝ 'ի մի բարբառ,
'ի մի սիրտ, և 'ի կամս միաբանեալք,
իբրև 'ի միոյ բերանոյ հնչէին զածա
ծընողութի սրբուհւոյ ամենօրհ
նեալ մօրքոյ և կուսի Մարիամու
Ածածնին. Նա՛ զմարդեղութենդ
խորհուրդ՝ ոչ ըստ շնորհի, այլ բը
նութե զմիաւորութի խոստովա
նելով. և միով երկրպագութե փա
ռաւորեցին ընդ Հօր և Հոգւոյդ
սրբոյ. Նա՛ զամբարիշտն Նեստո
րիոս՝ ըստ դաւթի պարսաքարեալ
նզովիւք իբրև զգողիաթ յեկե

ղե

ղեցւոյ քոյ հալածեցին ։ Արդ՝
իբրև զծաղկահաւաք փնջից ա-
նուշահոտից զանմահութի բուրո
ղաց քեզ քո̃ ա̃ծ՝ աղօթիւք և բա
րեխօսութե̃ն զմիաբանութի ե-
կեղեցւոյ քո 'ի խոստովանութիւն
Ա̃ծածնի մօր քոյ և կուսի, և 'ի
խորհուրդ միաւորութե̃ բանիդ
ընդ մարմնոյ, անշեղելի և անխռ-
տոր պահեա մինչև 'ի յաւիտեան
ամէն ։ Լ

* Շողակաթի Ա̃ծածնին ։

Ճ՛առագայթ փառաց Հօր և նը
կարագիր էութե̃ նո̃ր Ո̃։
Յարևու շողոյ ա̃ծութե̃դ այսօր
հարեր զխորանդ լուսոյ․ և գեր
քան զբեսելիէլ ճարտարապետ խո
րանին վկայութե̃՝ դու ձևակեր
պեալ ճարտարապետեցեր զտեսակն
վայելուչ Սրբուհւոյ Մօր մերոյ
Ա̃ծածնի, և բազմութե̃ հրեշ
տակաց քոց յանձնեցեր 'ի պահ-
պանութի․ Ընդ ոսկի ուռամբ

դղրդեցուցեր զզօրութի՟ սանդա
րամետականացն. խորտակելով ըզ
զօրութի՟ աղեղան. զզէն, զսուր,
և զճակատամարտ: Խնդրեմք 'ի
քէն տ՟ր յս՟. զընդհանրական եկե
ղեցի քո՝ պահեա անշարժ 'ի վ՟ր վէ
մին հաստատոյ մինչև 'ի կատարած
աշխարհի ամէն:

---

* Յովակիմայ և Աննայի:

Տ՟Ր մեր Յ՟ս Ք՟ս. որ յեսսէնն
արմատոյ 'ի սէ՟յն Յովակիմայ
և 'ի սրբուհւոյն Աննայէ ղևտա
կանէ՝ 'ի քհ՟նյական և 'ի թագաւո
րական ազգէ միաւորեալ՝ բողբո
ջեցեր զանհամեմատելի տաճար փա
ռաց քեզ զՄարիամ ա՟ծամայրքո:
Աւ՟ նորոյ ծ՟ս քա՟կանի քոյ եկե
ղեցւոյ, հիմունս դող սահմանե
ցեր զնախահայր քո զՅովակիմ,
և զնախամայր քո զԱննա: Յորոյ
արգանդին ծառ կենաց տնկեցեր
զծաղկեալն կուսու՟է զՏիրուհին
մեր. և ա՟մ գանձուցդ ա՟ծայնոց՝

զնա

զնա արարեր շտեմարան ․ և ա̃մ
սէջ քոց փոխատու շնորհաց ․
Որդ՝ յաւուր տօնի Յովակիմայ
և Աննայի ծնողաց մօր քոյ և կու-
սի, ընկալ զաղաչանս մեր ․ և ան-
շարժ պահեա՛ զլրումն եկեղեցւոյ
քոյ մինչև 'ի յաւ̃տն ամէն.

---

* Թովմայի Առաքելոյն ․

ՏԷՐ Յ̃ս ․ զԱռաքեալն քո գո-
վեմք զս̃բն Թովմաս ․ որ մե-
րոյս երանութե եղև առիթ և պատ-
ճառ ․ զոր և 'ի յարևմտից ծագե-
ցեր իբրև զարեգակն լուսաւորիչ
արևելեան Հնդկաստանի ․ և ճառ-
տարապետ երկնից արքայութեդ
զնա կացուցեր լինել ․ Որ և վ̃ս
անուան քոյ 'ի մժդեհէ ամբարիշտ
արքայէ խոցեցեալ՝ արեամբ իւ-
րով վկայեաց վ̃ս անմահ ած̃ութեդ ․
և 'ի քէն պսակեցաւ 'ի յերկինս ․
Որոյ աղօթիւքն և բարեխօսութ̃ն՝
հաւատով զքեզ տեսանողքն 'ի
կեանս այս, դէմ յանդիման տե-

սութեանդ արժանի՛ արա տէր 'ի
հանդերձելումն ամէն։

Մեսրոպայ Վարդապետին · Եղիշէի և այլոց ։

Պաղատելով ներբողեմք և պատ-
ուեմք զարդիւնաւոր վարդա-
պետս եկեղեցւոյ քոյ Ք՟ս· զսբն
Մեսրոպ իբրև երկրորդ լուսաւո-
րիչ հայաստանեայց· զսբն Եղիշէ
զտապանակն ա՟ծային գրոց և ըղ-
համեղաբան մեկնիչն սրբազան տա-
ռից· զսբն Գրիգոր Նարեկացին՝
զհրեշտակական վարդապետն ձա-
գայարոյց · որ երանաշնորհ վար-
դապետութ՟ն իւրով և աղօթա-
կան բանիւքն՝ բանայ զդուռն խոր-
տացեալ սրտից 'ի զղջումն արտաս-
ւաց և ապաշխարութե՟ն· որովք յա-
ղեացն քոյ մալեալ զկաթն շնոր-
հաց՝ բանութ՟բ ծորեցուցանէ 'ի
թողութի՟ մեղաց· զԴաւի՟թ ան-
յաղթ փիլիսոփայն· և զսբն Մով-
սէս խորենացին· զաշակերտս սբ՟ց

թարգմանչացն և զսրբագրիչս ա̃ծ_
ային տառից· Նաև զսբն Ներսէս
կլայեանն շնորհալի· որ 'ի բեթամբ
ութէ զերծեալ աղօթիւք մօր
քոյ և կուսի՝ եղև նաև շահաբեր
և զարդարիչ եկեղեցւոյս հայաս_
տանեայց· Որոց աղօթւն ապա_
ւինեալ խնդրեմք զբարերարու_թ̃ի
քո ք̃ս· մեզ 'ի թողութ̃ի մեղաց,
'ի հեղումն քոյոց շնորհաց, և յար
գինս յաւիտենկ̃ն կենաց· ամէն·

---

* Յօհաննու Առաքելոյն և Յօբայ
արդարոյն·

Ճ'գնաւորական հանդիսիւն էր
կուց ըմբշամարտից և անյաղ
թելի ախոյեանիցդ՝ սէրն յՕհան
նու մկրտչի մեծին 'ի ծննունդս
կանանց· Ծրագի և արուեստի ա_
րեգական իմանալոյ և անստուե
րի· և Յօբայ արդարոյն՝ անպա_
յեացն վշտաց իբրև զսալ դարբ_
նաց համբերողի· և զպատանայ ը̃
ոսխւքն իւրովք նկուն առնողի·

 որք

որք մինչև 'ի վախճան համբերե-
լով՝ 'ի քէն պսակեցան տր յս ․
Նոցին աղօթիւքն՝ տուր մեզ համ-
բերութի 'ի մէջ վշտաց ապաշխա-
րութե ․ և ընդ նոսին հան մեզ
զվարձս յարքայութե քում ամէն ։

---

* Նշխոյ սուրբ Ղևոնդեանց ։

Տր Ած հՐ ․ զառաքելական
աւանդից պահպանող, և
զճշմարիտ ածութեդ անսխալա-
բար վկայող՝ զերէց հարիւր և ճը
[illegible]այրպետն գովելով պատուեմք ․
Որք զարիւնական աղանդն՝ ու-
րացման քոյոյ ածութե՝ հերքեալ
տապալեցին ․ և զմիշտատակ չարա-
գլուխ վիշապին արիոսի՝ աղաղա-
կաւ կորուսին ։ զգարշն 'ի գարշե-
լի տեղւոջ աղեթափուն պատժե-
ցին ․ և զեկեղեցի քո 'ի վր հիման
առաքելոց և մարգարէից անշար-
ժապէս հաստատեցին ։ որոց յիշա-
տակն օրհնութե եղիցի ․ Այլ դու տր
ած մեր յս քս ․ նոցին աղօթիւքն

 զե

զեկեղեցի քո անշարժ և անսխալելի պահեա՛ հաւատովն և սիրով մինչև 'ի կատարած աշ̃ի ամէն.

---

* Նաւակատեաց օր̃ Խաչին 'ի վերայ Գողգոթայ.

Տէր՝ որ կառուցեր զԵկեղեցի քո քեզ 'ի բնակութի̃. և հիմնեցուցեր 'ի վե̃ր առաքելոց և մարգարէից Խաչիւն սր̃բով. Պարու անմահ փեսայդ՝ ընդ հարսինդ լուսոյ պսակեցար. և կրկնավտակ աղբերբք կողի քոյ՝ զսա հաստատեցեր. Նա յետին աւուր քոյոյ մարդեղութե̃դ՝ յայտնի լեառն և տուն այդ յակոբայ՝ 'ի վե̃ր լերինն պատրաստի զսա կառուցեր. Աղաչեմք զքեզ՝ անշարժ պահեա՛ զսա 'ի դըրանց դժոխոց հերձուածողաց. և քեզ փառք յաւիտեանս ամէն.

---

* Այլ Խաչի.

Տէր մեր Յ̃ս Ք̃ս. գաւազան զօրութե̃ ցուցեր քեզ զխ̃ք

խաչ

Խաչ քո. որով տիրեցեր 'ի մէջ թշնամեաց քոց. Կանգնեցեր զնա սեղան, յորում պ̅տրագեցար ան մահ գառնդ ա̅յ. Արեամբ քով սրբեալ զնա՝ զէն յաղթութե̅ն ետուր 'ի ձեռս քոյոց հաւատացելոց. եւ կարապետ աւուր գալստեան փրկ չիդ. Յեղջիւր ձեռին քոյ տ̅ր յ̅ս ապաւինիմք. զի 'ի նմին ցուցեր զզօրութի̅ փառաց քոց: որով եւ զդժոխս փակեցեր, եւ զարքայութի̅ քոյ այնու բանալեօք բացեր. Աղաչեմք զքեզ տ̅ր՝ նշանաւ խա չի քոյ՝ զպսակեալս ընդ քեզ եկե ղեցի, անարատ պահեա՛ մինչեւ 'ի կատարած աշ̅խի ամէն.

Կուսանացն Փեպրոնեայ, եւ Մարիամայ.

Չարէյաղթ վկայուհին քո Տ̅ր՝ սրբուհի կոյսն Փեպրոնէ՝ ըզ քեզ ունէր պարծանաց տեղի. եւ 'ի հարցանել դատաւորին զազգէ եւ զանուանէ իւրմէ, զինքն քրիս տոնեայ, եւ զքեզ տ̅ր յ̅ս փեսայդ

երկնաւոր ազգական իւրն դաւանէր. զի 'ի փախչիլ ընկերացն՝ ընդ քեզ ունէր իւրն օգնական։ Սոյ սիրով քով խորովեցաւ. բրածեծլեալ ոչ ինչ 'ի ցաւոցն զգաց. ընդ լեզուն յօժարութբ ետ 'ի հատանումն. և զատամունսն 'ի քանցումն. զստինսն 'ի կտրումն. զոտս և ընդ ձեռսն իւր և զպսրանոցն 'ի հատանումն։ Արդարև քեզ երկնաւոր փեսայիդ արժանապէս հարսնացեալ. և կուսութբ պտղաւետեալ՝ զբազում քեզ ընծայեաց վկայական մահուամբ իւրով։

Իսկ և սրբուհին Մարիամ մարինոսն կոչեցեալ. անտանելի վշտաց և զրպարտութեց վասն քոյ համբերեալ. զոր մանուկն Սրապիոն սնուցն մայրաբար՝ քեզ ընծայեց՝ լինիլ հայր բազմաց կրօնաւորաց։ Որոց աղօթիւքն՝ 'ի տօնախմբութես աւուր՝ փեսայդ երկնաւոր՝ զայըխայն հոգիս մեր մաքրեա գթութբ և յօգնեա 'ի քեզ միութբ ամէն։

Սո

* Անթիմոսի և Խրինէոսի Հայրապետաց.

ՏԷՐ Աստուած մեր. զբաշխօղ բանից կենաց և զհրաւիրակս երկնից զտէրն Անթիմոս և զԽրինէոս կուսութեան, վարդապետութեան, և մարտիրոսական պսակաց արժանացուցեր. Ո՛վ տէր Թագաւոր փառաց. արդեօք որպիսի փառաւոր և պսակազարդ ծառայից տէր և Թագաւոր ես. զի զորս վասն հարսինդ եկեղեցւոյ ճգնեցան, այնպիսաբար փեսայացուցեր յերկինս. Սոցին աղօթիւք ողորմեա՛ տօնողացս. և հա՛ն մեզ զմասն բարեաց ընդ նոցա ամէն.

---

* Սրբոյն Գէորգայ.

Զօրական և կուսան վկայ Քրիստոսի սրբդ Գէորգէոս. որ հրէշտակաբար փայլէիր յատենի դատաւորացն. և իբրև զարտուտիկ քաղցրաձայնեալ երգէիր զերգս քրիստոնէական դաւանութեան. Պաւ գե-

ղար

ղորդեամբ յամբոշտաց խոցեցար
և յաղդակիցն քո ՚ի հրեշտակէ մյ
բժշկեցար։ Սրալից անուշոք հոլը
վեցար։ Օ՛ փտեալ սիւն փայտին
դալարացուցեր· ՚ի հրեշտակաց
կազմեցեալ քաղցրահամ կերակրօք
յագեցար։ Օ՛ անդամալոյծն բը
ժշկեցեր· և զաշզումն աշակեր
տեալ՝ քո՛ ընծայեցեր ՚ի վկայս·
՚Ի հօր կրին խորովեցար· երկա-
թեղէն կօշկօք պնդեցար· Սբ
պետրոս գլուխ առաքելոց ՚ի քնէ
վկայեալ· և դու անուանիր և գլ
լուխ մմ մարտիրոսաց։ Օ՛ մեռելս
յարուցեր· և զքեզ վասն սիրոյ
տն յե՛ ՚ի զենումն մատուցեր·
Յարդ ես փայլէ փառք քո յե-
կեղեցւոջ ՚ի նշանս և սքանչելիս։
Սորոյ աղաչեմք զքեզ՝ կուսան
և աննման վկայդ քո՛· արդեամբք
չարչարանացդ՝ յաւուր տօնի քոյ՝
աղաչեա զտր մեր յս քս· տալ թո-
ղութիւն? նողացս քոց զշնորհ ՚ի կեանս այս,
և զփառս ընդ քեզ ՚ի հանդերձե-
լումն ամէն։

Տէր Յս Քս. դու՝ համափիւռ և տիեզերաց անման և անուշահոտ ծաղկունս բուսուցեր զՅօթանասունևերկու Աշակերտսն քո. զորս անմիջաբար հրահանգեցեր 'ի դպրատան հոգւոյդ մէջ։ Իմաստութե՛ ծոխացուցեր. հրաշիւք փայլեցուցեր. զդիւական զօրութիս ընդոտիւք նոցին առաթուր զգետնեցեր. նոքօք ամ մասանց աշխարհի զստութի կռոցն՝ խաբէութի սատանայի գոլ ծանուցեր. և զազգս մարդկան կարթիւ վարդապետութե նց յուռկան մէջ Աւետարանին ժողովեցեր. և անթառամելի պսակօք յերկինս թագազարդեալ պսակեցեր։ Որդ՝ 'ի յոգնաթիւ մէջ Աշակերտացդ առնախմբութեան՝ աշակերտելոցս նոցին վարդապետութե, տուր զխաղաղութիւ երկնային. և անշարժ պահեա՛ զե

 կե

կեղեցի քո կրթեցեալ ՚ի նմանէ. և հա՛ն մեզ մասն բարեաց ՚ի նոյին վաստակոց ամէն։

* Թղթոյն և Սաղմոսոյ։

Սրբուհի կոյսն Թեկղ՝ անարատ որոջ քո ՏՐ ՅՍ. եբաց զպատուհան մտացն և էառ զաղաւնակերպ Սբ Հոգւոյ քարոզութե սբյն Պօղոսի առաքելոյն։ Իբրև ոսկի մաքուր մաքրել ՚ի հուր՝ անկէզ պահեցաւ զօրութե քով։ Ո՛ երկրաւոր փեսայն խոտելով՝ քեզ երկնաւոր փեսայիդ հարսնացաւ. և առաքելաբար քարոզելով՝ բազմաց եղև պատճառ փրկութե յոգնից. Իսկ և սրբուհի կոյսն Սաւսանի՝ սբյ երրորդութե ջատագով. որով զօրացեալ համբերաբար տարաւ խորտակման ոսկերացն, հրկիզութե կողին, և կռանահարութե օրհնեալ գլխոյն։ Դու որ յոյժ ըղ մերկութին նորա ծածկեցեր. և ՚ի վախճանին՝ նա զգլուխն վասն

գլխոյդ ամի տալով՝ 'ի քէն պըսա
կեցաւ. Որոց բարեխօսութէն ա֊
զատեա՛ որ յս̄ զվտանգելս 'ի ծաղ
կէ և 'ի տապասկէ. և տուր տօնո֊
ղացս նոցա զվարձս բարեաց քոց՝
յարքայութեդ երկնից ամէն.

---

* Պանդալէօնի բժշկին. և Երմողեայ
քահանայի. և Երմիպպոսեայ ծերոյն.

ՄԱՐ Պանդալէօն վկայն քո քս̄,
բժիշկ հոգւոց և մարմնոց.
իբրև բարի երկէր ընկալաւ ըզ
սերմն վարդապետութե՛ 'ի մէջ քա
հանայէն Երմողեայ. և հարիւ֊
րապատիկ բուսոյց. Ո՜ խայթելն
յօձէ՝ անոխամբ քով յարոյց. Եւ
զորս ըստ մարմնոյ բժշկէր, վարձ
խնդրէր միայն զհաւատալն 'ի քեզ.
Խոցեցեալ յանօրինաց 'ի խոց֊
ւածան հրով կիզեցաւ. կապեցե՛
'ի վէմ 'ի ծով ձգեցաւ, և 'ի հրեշ
տակէ քո լուծաւ. Արարեր զնա
և դազանաց ահարկու և անմեր֊
ձենալի. որ զհազարս ընծայեաց

 քեզ

քեզ հաւատացեալ վկայս։ Սնունդք
հոլովեցեալ՝ քոյով զօրութ̃դ մնաց
անվնաս։ Եւ զգլուխ իւր ՚ի հա
տանումն՝ վ̃ գլխոյդ ամ̃. և դու
կաթն և ջուր բղխեցուցեր ՚ի պա
րանոցէ նր̃ ՚ի նշան անմեղութեան.
զոր ՚ի կենդանութեան և յետ վը
կայական մահուանն բազմօք փա
ռաւորեցեր։ Ո՜վ որ ընդ Երմո_
ղեայ քահանային, և Պրակսիայ
կուսին՝ առ քեզ ունիմք բարեխօս
տր̃ յս̃. ողորմեա մեզ ՚ի կեանս այս
և ՚ի հանդերձելումն ամէն.

---

* Կալիստրատոսի և խթ Մ̃ նահտկն.

Հոգւով սբ̃վ զինուորեալ՝ իմաս
տութբ̃ և հաւատով ծաղկեալ
սուրբն Կալիստրատոս ծառայն քո
Յս̃. զքեզ միայն ծանեաւ պաշտ
ման արժանի. երդմամբ հաստա_
տեաց ՚ի պահել զպատուիրանս քո.
Սրբեամբ իւրով վարդագոյն ներ
կեաց զեկեղեցի. Իբրև զյառաջ
ցորեան միայնակ անկեալ ՚ի բարի

եր

երկիր սրտին՝ ըղ խ՟թ , և ըղ ձ՟կ
անձինս բուսոյց. և նուիրեաց քեզ
'ի պաշտօնայս և 'ի վկայս. Պրկել
գանեցաւ, խեցեաւ տանջեցաւ,
չորաչարչար պարպատմամբ ուռու-
ցաւ , 'ի խորդ կապեցեալ 'ի ծով
ընկեցաւ . բայց յաղթեաց սպառ-
նօրեալ, և 'ի դլբին ձկանց բար-
ձեալ 'ի ցամաք հանաւ. և բանիւ
վարդապետութ՟ն զբազումս լու-
սաւորել, զգլուխ իւր վ՟ն գլխոյդ-
ամ՟ցն քեզ նուիրեաց 'ի պսակել.
Սորա բարեխօսութ՟բն ողորմեա՛ և
մեզ տ՟ր յ՟ս . և 'ի ծովածուփ կեն-
ցաղոյս ալէկոծմանէ հա՛ն 'ի խա-
ղաղ նաւահանգիստ արքայութեդ-
ամ՟ն .

---

* Գրիգորիսի աղուանից կաթողիկոսին և այլոց.

Զկոյսն մարմնով, զվարդապետն հոգւով, և զմեծ վկայն քո արեամբ ներկեալ՝ զտ՟ըն Գրիգորիս զաղուանից կ՟թղիկոսն զթոռն

մ՟ե

սուրբ Լուսաւորչին մերոյ. ընդ
մէջ հարցն Թաթուլոյ և Վարոսի.
Թովմասու, Անտօնի, և Կրօնի-
դեայ. և եօթն մէջ Խոստաձարա
կացն. դուլելով 'ի ձայն փողոյ' տօ
նախմբէ Եկեղեցի քո Տ՟ր.
Քանզի դու տապանակ ա՟ծային
կտակարանաց' անփոփելի կուսութ
պսակեցեր զս՟բն Գրիգորիս. ա-
ռաջաւոր հայիցդ վարդապետութ
սեղան զնա կազմեցեր. և սեղան
ողջակիզաց մարտիրոսութե ցու-
ցեր զբարի շառաւիղն յարմատոյն
բարւոյ 'ի մեր Լուսաւորչէն.
Սորդ' 'ի հանդէս տօնի երջանիկ
քոյոցդ վկայից, աղաչեմք զքեզ
տէր. զարեամբ նոցին ոռոգեալս
եկեղեցի' պահեա յանվրդով խա
ղաղութ. հաւատով և սիրով առ
քեզ յօդեալ միացո. և տուր ըզ
վարձս տօնողացս քոց վկայից յար
քայութեան քում
ամէն.

Ս

* Անանիայ Առաքելոյն · և Երկոտասան Վարդապետացն:

Իմանալի արեգակնդ Յս̃ · ա̃մ աշխարհի լոյս · զո̃ւ Առաքեալն քո զԱնանիաս՝ հալածչին քոյ ե-կեղեցւոյ սաւուղայ՝ լուսաւորիչ կարգեցեր. զԱնանիաս ասեմ իւ-ղով Հոգւոյդ ·ե̃յ օծեցեալ զհե-զահոգին · զճարտար բժիշկն հո-գեկան և մարմնական ախտից · և զլուսաւորիչն դամասկացւոց: Որ վս̃ անուան քոյ՝ արջառաջլօք տանջեցաւ · քերչօք ՚ի բոլոր մար-մինն քերեցաւ · և ըստ նմանութե սր̃յն ստեփաննոսի՝ քարկոծութե̃ կատարեցաւ: Ընդ նմին և զեր-կոտասան Վարդապետսն եկեղե-ցւոյ քոյ՝ ընդ սրոյ աշակերտացն Պօղոսի առաջելոյդ՝ առ քեզ ու-նիմք բարեխօս · խնայեա ՚ի մեզ տր̃ և կեցո:

* Դիոնէսիոսի արիոպագացւոյն · Տի_
մոթէոսի և Տիտոսի Առաքելոցն ·

Օ՜րն Դիոնէսիոս Արիսպա_
գացին՝ զերկնային թռչուն և
ըղգագաթն Աստուածաբանից ·
որ ըստ վեցթևեան սերոբէից՝ զե
րես անհաս ածութեանդ, և ըղ
խորութի անքննին մարդեղու_
թենդ ծածկեալ · միջին թևօք ի_
մաստիցն՝ զերկնային և զերկրա_
ւոր եկեղեցւոյ քո զխորհրդա_
ծութիւն 'ի լոյս եբեր · և զերա_
խայութ եկեղեցւոյ քո՝ յերկրա_
սարդութն հասակ իմաստից ժա
մանեցոյց · և զվկայականն արբեալ
բաժակ՝ փոխան արեն քեզ կաթն
անմեղութե 'ի պարանոցէն գետո_
րէն բղխեցոյց · Ընդ նմին և զա_
շակերտակիցս նր զՏիմոթէոս, և
զՏիտոս՝ առ քեզ ունիմք բարե_
խօս · պահեա՛ որ զժողովուրդս քո,
և օրհնեա՛ զժառանգութիս քո · և
տո՛ւր մեզ արդեամբք նց զշնորհ

'ի կեանս այս, և զփառս քո 'ի հանդերձելումն ամէն։

---

* Չորից Աւետարանչացն.

Ով զխորհուրդ սրբոյ Աւետարանչացդ 'ի քառակերպեան քերոբէսն՝ 'ի մարդ իմացական, յառիւծն արիական, յեզն պատարագելի, և յարծուին բարձրաթռիչ նկարագրեցեր։ Ո՛ որս քեզ չորեքանուանեայ կառս հանգստեան կացուցեր։ Ա՛յ գեր քան զմովսէս՝ ածայրական մարդեղութեանդ պատմաբանիչս սահմանեցեր լինել։ Ա՛յ գետորէն ըստ չորից վտակացն եդեմայ՝ զեկեղեցի քո նորօք ոռոգեցեր։ Արդ՝ սոցին, և որոց ընդ նմա տօնախմբեցանս 'ի մէնջ, աղօթիւքն և բարեխօսութեամբն պահեա զեկեղեցի քո հաստատուն 'ի վերայ աւետարանական աւանդից նց. զի զարդարեալք վարդապետութեամբ նց ըստ հաւատոյ և սիրոյ, վերնում դպրատանդ արքայութ՝

ընդ մէջ Աւետարանչացդ չորից ծայրագոյն վարդապետացդ մանկեցք լիցուք երանականդ տեսութեան ամէն։

---

* Ղունկիանոսի հարիւրապետին և այլոց։

Ղունկիանոս հարիւրապետ ծառայ քո տ̅ր՝ եկեղեցւոյ քոյ եղև բարեբեր. զի տիգաւն խոցեալ զա̅ծային կող քո՝ բղխեցոյց զարիւնդ մեզ յըմպելի. և զջուր կողիդ մեզ ՚ի լուացումն մկրտութեան։ Որով և ինքն լուսաւորեալ ըստ մարմնոյ և ըստ հոգւոյ, հաւատաց զքեզ նման պետրոսի՝ տ̅ր և որդի ա̅յ կենդանւոյ։ Նա չարչարակ̅ցլ քեզ՝ զգլուխ իւր քեզ ընծայեաց. զոր և պըսակեցեր անթառամելի պսակաւ։ Ընդ նմին տօնեցաք և զարդարն յօսէփ զհայրագիրն քո. և հրեշտակապէս զանփորձ պաշտպանիչ կ՚քոյ կուսութեան մօր քոյ ա̅ծածնի. Նա զՅօսէփ արեմաթացին . որ վիմափոր տապանաւ

իւ

իւրով՝ զանսպառելի գանձս ամփոփեաց. և ՚ի հեռանալ բարեկամաց քոց և առաքելոց, նա միայն գտաւ քեզ ասպնջական. զոր և ՚ի բանտէ ՚ի կէս ժամու յարութենդ՝ հրեշտակիւ քով ազատեցեր: Իսկ և բարեկամին քոյ Ղազարու և քերցն նր Մարիամու և Մարթայի աղօթիւքն և բարեխօսութեն, զլոյս հաւատոյն մերոյ անշէջ պահեա՛ որ մեր Յս Քս. և ՚ի սէր քո զմեզ բևեռեա՛ հանդերձեալ կենացդ արա արժանի ընդ նս ամէն:

---

* Պանտելէոնեայ վկային, և Իննոկենտիոսի Քահանային.

Օրէյն Պանտելէոնեայ վկային քոյ զպատօնն հռչակէ Եկեղեցի քո Քս. որ փայլեալ հաւատով ճըշմարտութեն, ուսոյց ամենայն հետևիլ մեզ պատուիրանաց քոց, և կրթիլ յամենայն մեզ գիրս: Որ տիգաւ ՚ի սիրտն խոցեցեալ, եցոյց զինքն վիրաւորեալ սիրով քով, և ՚ի քեն

պսակեցան յերկինս . և յերկրի
փայլեցան անբաւ սքանչելեօք .
Ընդ նմին ունիմք բարեխօս առ
քեզ և զսբ վկայն քո զԲասիլիս-
կոս քհնայն . որ տանջեցան, բան-
տեցան, կօշիկ 'ի յոտսն բևեռե-
ցան, բայց 'ի սէրդ քո ոչ բաժա-
նեցան . վս որոյ և զգլուխն իւր
ետ փոխան գլխոյդ ամ̃ցն և պը-
սակեցաւ 'ի քէն տր̃ . Ո՛ որ ընդ
Դեմետրեայ վկային քոյ՝ զամ̃ա-
րեալ քահանայն և զվկայն քո Բա-
սիլիսկոս զհիւրընկալն Ասկեբե-
րան վարդպ̃տին քոյ Յօհաննու,
առ քեզ ունիմք բարեխօս . զի և
զմեզ 'ի սէր քո անխզելի կապես-
ցես 'ի կեանս այս, և 'ի հանդեր-
ձելումն անձառ տեսութենդ արժա-
նի արասցես ամէն .

---

* Խաչ գիւտին .

Երկրպագեմք քառաթևեան նը-
շանի քոյ Քս̃ Ա̃ծ մեր . փա-
ռաւորեմք և զօր գտման նր̃ . որ

եղև

եղև գտիչ ամ կորուսելոց, և յա
րութի պատանւոյ ածասէր Թագու
հւոյն Հեղինեայ. Խաչդ սա՛ է
սանդուխտ երկնից. և՛ ի գլխոջ սո՛
դու նստիլ և հանգչիլ համեցար.
Սա՛ է բանալի երկնից. որով բա
ցեր զերկինս, և զաջակողմեան ա
ւազակն մուծեր 'ի դրախտ փափ
կալի քումդ ածային տեսութե.
Սա կործանիչ դիւական պաշտա
մանցն ափրոդիտեայ և ամ կռոց.
և հրէական աղանդոց. Սբ որով
և՛ ի գտման իւրում, փայտն չոր
պտղաբերեաց քեզ 'ի հրէից և՛ ի
հեթանոսաց զանթիւ բազմութիւ.
և բազմացոյց զեկեղեցիս ընդ ամ
տիեզերս գանձիւք ածասէր Թա
գուհւոյն. Օրհնեմք զքեզ Տր.
գովեմք և փառաւորեմք ընդ ա
թոռոյ փառաց քոց սբյ Խաչիդ.
Որչափ զարմանումն բազկացդ.
և զհեղումն արեան քո 'ի վերայ
ածային քո նշանիդ. և ողորմեա՛
ամ ապաւինելոց 'ի զօրութի նր ամէն.

* Անաստասայ Պարսկացւոյն և այլոց։

Ո՛վ ս̃բ Անաստասիոս քահանայդ բարձրելոյն. որ բեկանելի մարմնով, ո̃չ խուբի՛ ընդ հրոյ միաբանեալ՝ անարատ պահեցեր զկուսութիւն քո ընդ սրբուհի ամուսնոյդ զամս քառասուն։ Որև զուրուկն այսահար՝ հայրաբար խնամէիր։ Եւ՛ ՚ի պատարագելն քում, Հոգին ս̃բ ՚ի նշան արժանաւորութեան՝ երևելապէս վկայէր ՚ի տեսութիւն մե̃ծյն Նարսէի և այլոց։ Եւ՛ ս̃բդ Մարոս այցելութեամբ մե̃ծց վկայից. զորոց զոտսն համբուրէիր և արեամբ նոցա զաչս քո և զականջսդ դրոշմէիր. և ըստ փափաքանաց քոց վկայեալ՝ պսակեցար ՚ի ք̃սէ. Արդ՝ ընդ ձեզ ունիմք բարեխօս առ ա̃ծ և զայլ տօնախմբեցեալսն ՚ի մէնջ. աղօթեցէ՛ք վասն մեր ով ս̃բ վկայք՝ տալ մեզ զշնորհս ՚ի կեանս այս, և զփառս ընդ ձեզ ՚ի յարքայութեան ամէն.

*Սեւերիանոսի սեբաստացւոյն եպսլոյ·

Տ̃Ր մեր Յ̃ս Ք̃ս· զս̃բն Սեւե-
րիանոս սեբաստիոյ եպիս-
կոպոսն՝ ս̃բց վկայիցդ յորդորիչ,
և՛ի բանտի՝ ն̃ց կերակրիչ կացու-
ցեր· Որ արջառաջնօք տանջեցաւ·
քարամբք ՚ի բերանն հարաւ· քե-
րանօք քերեցաւ· և՛ի գոհանալոյ
զքեն ոչ դադարեցաւ· Դու ՚ի
ներքուստ զքան տայիր· և նա իւր
փողոյ ձնչէր արտաքուստ· վ̃ որոյ
ընկալար զնա ՚ի Թիւ ս̃բց · և վար
դապետական և կուսական և վը
կայական պսակօք պսակեցեր · և
հրաշիւք մեռելոյն յարուցման՝ զնա
փառաւորեցեր · Նա՛ զս̃բն Բա-
բիլաս դպիրն և ա̃ծպաշտութե
ուսուցիչն՝ ընդ ութսուն և չորից
աշակերտացն ընկալար քեզ ՚ի վը
կայս։ Սոցին բարեխօսութե̃ն տուր
և մեզ համբերութի ՚ի նեղութե ·
և վստահութի ՚ի համարձակ դա-
ւանութի անուան քում ՚ի կեանս

այս

այս․ և զփառս ՚ի հանդերձելումն
ամէն ։

---

* Ստեփաննոսի Հռոմայ Հայրապետին և այլոց ։

Տէր՝ որ զտէրն Ստեփաննոս Հայրապետն մեծին Հռոմայ․ պատճական ակամբք՝ վկայակցաց քահանայից, սարկաւագաց, և ժողովրդոց պսակ զարդարեալ՝ եդեր ՚ի գլուխ Եկեղեցւոյ քո սրբոյ ։ Զոր յառաքելական աթոռ սրբոյն պետրոսի արժանացուցեր բազմիլ․ որոյ սերմն վարդապետութեան՝ բուսոյց քեզ հասկս ուրախութեան․ զտէրն Նեմեսիոս և զդուստրն նորա զլոր բուհի կոյսն Լուկիա․ որք արեամբ իւրեանց վկայեցին ․ և շուշանազարդ կոյսն Լուկիա՝ իբրև ըզ կարմրագոյն վարդ զարդարեցեր զեկեղեցի քո․ Իսկ արթուն հովիւն հոգւոց տէրն Ստեփաննոս՝ յանմահ զենման պատրաստին քոյ, ընդքեզ զենեալ․ զորոյ արիւնն ընդ-

 ա

արեանդ խառնիլ հաճեցար ։
Որդ՝ ՚ի բազմաթիւ վկայիցդ տօնախմբութն, ընկալ և զմերս պատարագ աղօթից․ և արժանի արա երկնաւոր պսակիդ արքայութն ամէն ։

---

* Մետրոփանոսի, Աղեքսանդրոսի, և Պօղոսի Խոստովանողին ։

Զսուրբն Մետրոփանոս զհայրապետն առաքելաշնորհ և մարգարէապատիւ՝ ներբողական երգով և գովութեամբ պատուեմք ․ որ աղօթիւք իւրովք օգնեալ մեծին Կոստանդիանոսի՝ յաղթող արար զնա ամբարշտին Լիկինիանոսի ։
Նաև զսուրբն Աղեքսանդրոս որ ծառայեաց զուղղափառ հաւատոյն Նիկիոյ սբ ժողովոյն յամ շրջակայսն Կոստանդնուպօլսի։ Նաև զսուրբն Պօղոս զմեծ խոստովանողն քո ․ և զպատուական վկայն ընդ իւրոց սբց նօտարացն վկայից․ Նաև դու Տէր ընկալ զտօնս մեր ՚ի պատիւ

 սբց

մէջ Հայրապետաց քոց և վկայից.
և զուղղափառ հաւատն Նիկիոյ սբ
ժողովյն 'ի փառս ածութե քոյ,
հաստատուն պահեա յեկեղեցւոջ
մինչև 'ի կատարած ժի .

---

* Յօհաննու Ոսկեբերանին .

Ոսկեբերանն Յօհաննէս՝ ըղ
տիեզերալոյս վարդապետն .
և զապաշխարողաց երաշխաւոր ըղ
գերամբ Հայրպետն գովելով տօ_
նախմբեմք, Որ հաւասար Առա
քելոց քոց Տր Յս արդիւնաւո
րեաց յեկեղեցի քո . Թարգմանե_
լով և մեկնելով զհին և զնոր կը
տակարանս 'ի լուսաւորուի ման_
կանց մէջ Սիոնի . Որ 'ի մարմնի
զանմարմնոցն եբեր յինքեն զհան
դէս . և զերկնայինս և զերկրա_
ւորս կացոյց 'ի սոսկալի հիացման.
Զորոյ հանգստեանն առ քեզ ըղ
յիշատակ տօնախմբէ եկեղեցի քո.
Որ տեսութե քով զմայլեալ յար
քայութե քում, աղօթէ վս մեր

առ

առ քեզ · դառնալ մեզ յապաշխա
րութի և ստանալ զկեանս յաւի
տենականս ։ Ուրեմն լո՛ւր տր ա_
ղաչանաց գերազնիւ ծառայի քոյ,
և հա՛ն զմեզ 'ի խաւարէ 'ի լոյս հա
ճոյական կամաց քոց 'ի կեանս այս·
տալով զփառս քո 'ի հանդերձե_
լումն ամէն ։

---

*'Ի ՏՕՆԻ ՓԻԼԻՊՊՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ ։

Տէ՛ր մեր Յս՟ Քս՟ ճառագայթ
և կերպարան Հօր · որ ըզ
միութի քո բնութե ընդ Հօրդ ան_
ըսկզբնականիդ՝ խնդրանօք սրբոյն
Փիլիպպոսի Առաքելոյն քոյ մեզ
ծանուցեր · թէ ով որ տեսանէ
հաւատով զճառագայթդ Հօր, տե
սանէ զիմանալի արեգակն զՀայր
քո և զած մեր։ Վասն տր մեր յս՟
որդի և բան Հօր· զօրացուցեր ըզ
սբ Առաքեալն քո յորդաբուղխ
բանիւ վարդապետութե ·'ի հրաշս
և 'ի սքանչելիս · որ ձեռին դըր_
մամբն՝ զբազմաժամանակեայ կոշ

կո

կոծեալն 'ի մահճի, և զաչացան՝ անոռամբ քով բժշկեաց։ Պանեցան մինչև 'ի մահ. պարանան քարշեցան 'ի մեհեան կռոցն. և զնոսին միայն բանիւն խորտակեաց. Պչխիվայր կախեցան ըստ պետրոսի. վարդապետելով անդէն 'ի կախաղանին. հաստատելով զաշակերտեալսն 'ի հաւատ քո տէր. Արդ՝ 'ի տօնախմբութեան աւուր՝ բարեխօսութեամբ սրբոյ Առաքելոյն քոյ Փիլիպպոսի, զքեզ 'ի միտ մեր պայծառացո տէր յս. զի լուսով ճառագայթիւ հոր՝ զհայր քո երկնաւոր աստ հաւատով, և 'ի հանդերձելումն դէմ յանդիման տեսանելոյ արժանասցուք ամէն.

---

* 'Ի տօնի առաքելոյն Սիմ.

ՍՐԲ. ՍՐԲ. ՍՐԲ. և ամենասուրբ ես դու Սուրբ Երրորդութիւն. որ գերասրբութեամբ քով՝ 'ի յաւիտենից զնախասահմանեալսն 'ի քեն՝ ստեղծեր 'ի ժամանակի. զերկնայինսն և

և զերկրաւորսն․ և շնորհիւ քոյ
արժանացուցեր․ կոչեցեր, արդա
րացուցեր, և փառաւորեցեր․
Ո՜վ յսօր ողջունեն զքեզ ամ սբք
քո․ և մեք ողջունեմք զնա տօնա_
խմբելով․ Ո՜վ յսօր եկեղեցի քո՛
եղեն աստեղայից երկնի․ և իբրև
զդրախտ ածատունկ անմահ պտո_
ղովք բոյսք ամ սբովք զարդարին․
զորս առ քեզ ունիմք բարեխօս․
որ զանման զնոսա դու գիտես, և
թուես, և յանուանէ կոչես․
Մեծարու բարեկամացդ իբրև
զաւազ ծովու բազմացելոց աղօ_
թիւքն և բարեխօսութիւն, անձեցո՛
տր․ Հաստատեա՛․ և սրբուն ամ
սբց քոց՝ մասնակից զմեզ արա՛։
Եւ ՚ի հոգևորական մարտի մերոյ
ընդ աշխարհակալին սատանայի՝ յաղ
թողացդ սբց օգնութեն՝ զմեզ
կարողացո՛․ և քեզ փառք
յաւիտեանս
ամէն։

* Ընծայման Ածածնին ՚ի Տաճարն ·

Կանխատեսութե՛ զմայր քո ընտրեալ քեզ ՚ի ծնողուն Տր Յհ· երեքամեայ ՚ի տաճարն սբ ընծայեցեալ՝ ընկալար · և երգակից երկնաւորդ քոց զօրաց հաճեցիր առնել, զի ոպ և էրն ՚ի յաւիտենից քեզ ՚ի զուարձութի ըստ նախատեսութեդ, եղիցի և ՚ի ժամանակի ցնծութի եղեմի· փրկութի նորս խնճլի· և պարծանք ազգի մարդկան · Օ երանեցլն յամ ազգաց յաւուր ՚ի տաճար ընծայման՝ խոնարհաբար ողջունեմք · և խընդրեմք ՚ի քէն որ յմ, զի անդառնալի բարեխօսութե մօր քո և կուսի, ներեսցես մեղաց մերոց· տացես զշնորհս ՚ի կեանս այս, և ըղփառս ՚ի հանդերձելումն ամէն ·

---

* Գրիգորի Սքանչելագործին, Նիկողայոսի Հայրապետին, և Միւռոնայ Լիւկիացւոց ։

Բն Որդի Այ կենդանւոյ ·

զԿաթողիկէ Եկեղեցւոյ պայծառացուցիչսն, և զառաքինութեն տապանական վկայութե, զսբն Գրիգոր Սքանչելագործն. Սոր քոյ Միածնի հրամանաւն լուսաւորեալ փայլեցուցեր կրթութե սբյն Յօհննու Ոտրնչի. Ո՛ գրպարտիչ նր զկինն պոռնիկ՝ այսոց չարաց հրամայեցեր լլկել. և նա ըղդուսն՝ յանուն քո առնէր հալածական ՚ի յանդունդս. Ո՛ վէմ ՚ի տեղւոջէն միայն բանիւ փոխեց. Ո՛ լեառն պատճառ վիճման ցամաքեցուցեալ, և զանհաշտսն այնուընդ միմեանս հաշտեցուցանէր.
Գաւազանաւն զգայլն գետ՝ յեզերացն յորդեցմանէ և յաներմանէ սահմանացն դադարեցուցեր. Ո՛ հրէայն սուտ մեռեալ՝ դարձուցանէր ՚ի ճշմարիտ մեռեալ. զոր բազում և այլ ՚ի վեր քան զմիտս հրաշիւք փայլեցուցեր ՚ի կեանս և՚ի մահ. Ընդ նմին, սքանչելագործութե փայլեցուցեալ պայծա

ռա

ռածուցեր և զմեծն և զորբն ՚ի Նի-
կողայոս հայրապետն. և զՍի-
ռօն եպսկն կիպրոսի ՚ի վկայու-թ
իւր հաճատոյ նշ և վարուց առա-
քինութե. զորս առ քեզ ունիմք
բարեխօս. խնայեա՛ ՚ի մեզ տր
և կեցո՛ :

---

* Սրբուհեացն Յուլիանեայ և Սօ-
փրոնեայ.

Շուշան ծաղկեալ կուսութե-
սրբուհին Յուլիանէ՝ Ճշ-
մտեայ Փեսի Քի մեր. առ ոտն է-
հար զաշխարհ և զմարմինն. և ըզ-
սատանայ իբրև զմարմնաւոր ոք
նկուն արարեալ՝ շղթայիւք կա-
պեաց. Նա՛ հուր սիրոյ սրտի նր
եւլ չիջուցին զգալի հրոյ. և ՚ի
հոտ անոյշ կուսութե իւրոյ՝ ըզ-
բազումս քարշեաց և քեզ ՚ի հա-
ճատն ընծայեաց. և զգլուխն մր
գլխոյդ նւիրեաց, զի անթառամ
լի պսակաւ պսակեսցի. Զ որ ընդ-
Սոփրոնեայ սրբուհւոյ կուսին

առ քեզ ունիմք բարեխօս Քս̃ Ած̃-
մեր. Որով սրբոյդ զմեզ բոլոր-
քեա՛. և զհարսնացեալ հոգի մեր՝
ընդ երկնաւոր փեսայիդ միաւո-
րեա՛ յերկինս ամէն.

---

*Առաքելոյն Յակոբայ և Յովհաննու.

Հիմն Եկեղեցւոյ Յս̃ Քս̃ և արմատ անմահութե̃. որ վէմ հաստատուն եղեր հնոյ և նախկնոյ եկեղեցւոյ քո զարդարն Յակոբոս. զընտրեալն և զմաքրեալն յարգանտէ. զոր և եղբայր քեզ հաճեցար կոչել. որ զԹիւ հաւատացելոց ՚ի հրէից՝ տասամբք բիւրօք քեզ նուիրեաց նախարմտիւ. Որ նազօրացի և ուխտաւոր գոլով Տն̃ յօհաննու մկրտչի՝ զգինի և զօղի ոչ էարբ. ածելեաւ ոչ գերծաւ. և ընդ հուր անցեալ կերակուր ոչ եկեր. և յաշտարակէ տաճարին՝ զքեզ դուռն երկնից խոստովանելով՝ հոլովեալ ՚ի ձորն, թափչաց մականաւ կառափնատեցաւ.

Ընդ նմին և եղբայր նր Շմա_
ւօն սբ առաքեալն քեզ ազգական
կոչեցեալն · զոր 'ի թունաւոր և
մահացու դեղոյն արբմանէ՝ ան_
վնաս պահեցեր քս խոստման քո։
որ քեզ խաչակցն՝ յերկուս կողմն
խոցեցաւ․ և իբր ցորեն յարքայու
թեան շտեմարանեցաւ։ Սորա ա_
ղօթիւքն խնդրեմք 'ի քէն տէր ·
տուր մեզ զյարատեւութիւն յառա_
քինութեան · զթողութիւն մեղաց · և
զշնորհ 'ի կեանս այս, և զփառս
'ի հանդերձելումն ամէն։

---

* Անդրէի Նախակոչ Առաքելոյն ·

ՏՐ ՅՍ իմանալի լոյս · որ յա_
րուսեկիդ աշակերտութէ ան
ըստուէր արեգականդ յաշակեր
տութէ կոչեցեր զսբն Անդրէաս՝
զեղբայր վիմին հաւատոյ · որոյ և
կոչմանն առ քեզ՝ հրաւիրակ կա_
ցուցեր զԱնդրէաս։ Նա աւետա
րանչին քո սբյն Մատթէոսի՝ ա_
ղաւիչ առաքեցեր յաշխարհն մար

դա

դալկերաց. Որ զմոլորելոց միտսն ուշաբերեցաց. զկոյրսն լուսաւո–րեցաց. զձորացեալ զանազան խուր՝ անսպառ թզով պտղաբերեցաց. ըղ դեսն հալածեաց. և պարանաւ ը̂ փողոցս քարշեցեալ տորորեցաւ. յորոյ կաթուածոյ արեննն՝ ծառս պտղաբերս բուսուցեր. և դու ինքնին զվէրս մարմնոյն բժշկե–ցեր. Ո՛ քաղաքն Սինոպ՝ քարոզու–թեամբ նր̅ առ քեզ դարձուցեր. Աւ անդրաբերեալ զնա 'ի բիւ–զանդիայ՝ աւետարանեցեր նովաւ զքոյդ ա̅ծութի. և փոխեալ զնա յելլադայ աւետարանել զքեզ։ Ուր յեգիպտեայ դատաւորէ լսա–չեցեալ՝ զխաչն գովեալ դրոշմա–տեաց. և գիրկս արկեալ համ–բուրեաց. որ զիւր նման պտուղ քեզ ընծայէր յա̅ քս̅։ Որդ՝ յա–ւուր տօնախմբութն ս̅ըն Անդ–րէի նախակոչ առաքելոյն. քոյ, ա–զատեա՛ զմեզ 'ի մարդադէմ գազա–նաբարոյութենէ. ուշաբերեա՛ զմեզ

 ըստ

ըստ կարգի բանականաց. տուր մեզ զշնորհս քո ՚ի կեանս այս եւ զփառս ՚ի հանդերձելումն ամէն։

* Գուէնարիոսի Լաշկարին, եւ Մերկեւ‿ րիոսի Ոսկեբերանին.

Ո՜ սբն Մերկեւրիոս՝ գովելով դրօշատեմք Քի. զայր եւ զնմանն սիրոյ մարտիրէին քոյ դա‿ թի. զխարտեաշն հերաք. զգեղե‿ ցիկն աչաք, եւ զվայելուչն հասա‿ կան։ Իսկ ըստ հոգւոյն, զսբն սըր‿ տին. զլուսաշարժելն հանատով. զմաքուր կուսանն համեստաբա‿ րոյ. որ արժանի էր քեզ լինել վը‿ կայ։ Սրբոյ լորսայս պնդեցան. կայծականմբք ՚ի ներքուստ խորո‿ վեցան. սրով կտրատեցան. եւ ՚ի հրեշտակէ քո ողջացան. որով եւ դեպոսում քեզ աշակերտեաց։ Գլխիվայր կախեցան. եւ վիմօք ՚ի պարանոցն կապեցան. եւ քոյդ զօ‿ րութբ մնաց անվնաս։ Լեւ գլխոյդ փոխան գլխատեալ՝ զգլուխն քեզ

նը

նուիրեաց, զի դու պսակէիր զնա կրկին պսակաւ կուսութեն և վը-կայութեան. զորս յայտ արարին սպիտականալ սբ մրմնոյն, և բու-րումն անուշահոտութեն վարդի և խնկոյ. որովք և զբազումս քեզ բուսոյց միայնակ ցորեանն մեռեալ և՚ի բազումս բողբոջեալ։ Սովիմբ եբարձ զնախատինս քո. մայր և կոյս սրբուհի Ածամայր քո՝ սա-տակմամբն ուրացողին յուլիանո-սի. Ո՛ որ ընդ սմին Գենարիոսի եպսկսին քոյ և վկային, առ քեզ ունիմք բարեխօս. խնայեա՛ ՚ի մեզ տր և կեցո.

---

* Յակովբայ և Մարութայ.

Սրբն Յակովբի՝ ոսկեհատ ծա-ղիկ և անձամբն գեղեցիկ. գեր քան զարմանենեաց ՚ի ծաղ-կազարդին՝ զոստս մարմնոյն դառն չարչարանօք քեզ ընծայեաց. զի դու պսակէիր մի մի զամ յօշատել անդամունսն նր. Ընդ նմին և

 զկրա

զՍրբափառ վկայնքո՝ բարեխօս ունիմք առ Հանդիսադիրդ սրբոց վկայից. զտօնասէր ծառայքս քո՝ պսակեա՛ ընդ նմին առանց գանից և տանջանաց ամէն.

---

* Սրբոց Հարց Անապատաւորաց.

Որք 'ի մարմնի զանմարմնոցն բերէք 'ի ձեզ զհանդէս. և փայտեայ զինուք՝ զպողովատիկ զէնս չարին հողմով հոսեցիք. և երբև զխունկ 'ի բաց մերժեցիք ով մեր Հայրք միանձունք. Ըստ եղիայի, և յօհաննու մկրտչի յանապատի ըն այ եղեալք խոսակիցք. Քաղցու և ծարաւու ըստ ամն յի, սատանայական փորձութեցն եղեալք նահանջիչք. Այլ միայն անեռաբանական կրթութե՝ գեր քան զամ փիլիսոփայս՝ 'ի հարց և 'ի պատախանիս գտայք վեհագոյնք ով մեծուսոյց երանելի Հայրք. և որք ըռունք զօրանորք՝ զարքայութին երկնից յափշտակեցիք. Արդ՝ վն

ձեր

ձեր տօնողացս խնդրեցէ՛ք 'ի տ̄նէ զարիութ̄ի 'ի հոգևոր պատերազմի. ընդ ձեզ դասակցել և զմեզ ողորմութ̄բ իւրով. օրհնել և գովել զնա յաւիտ̄նս յաւիտ̄նց ամէն.

---

* Նիկողայոսի Միւռոնոյ Հայրպ̄տին.

Տէր մեր Յ̄ս Ք̄ս. որ առնես զհրաշակերտս և զմեծամեծս 'ի վեր քան զբնութ̄ի և զմիտս. Դու շտեմարան և տապանակ զանազան սքանչելեաց կացուցեր ըղ մ̄բն Նիկողայոս զմիւռնոյ Հայրապետն 'ի մանկութենէ. Որ զգօսացեալս բժշկեաց. զցամաքեալ աղբիւրն՝ ցուրտ և բարեհամ բըղխեցոյց. Զհաց և զգինի 'ի բաւականութ̄ի բազմաթիւ ժողովրդեան՝ ըստ քեզ աճեցոյց. և դու զնա աւետարանական հացիւ նըշանագրեցեր. և մայր քո եմիփորոնաւ զնա կնքէր 'ի նշան եպիսկոպոսութ̄ե. 'Ի սովուն զքաղաքն զմիւռին՝ լիութ̄բ խնամարկեաց.

յաւէկոծուէ՝ զմիայն յիշօղս ան-
ուան իւրոյ փրկեաց. 'ի զրպարտու-
թէ զբանտարկեալսն ազատեաց.
և այլ անթիւ հրաշիւք զծառայն
քո զսուրբն Նիկողայոս յերկրի և
յերկինս փառաւորեցեր. Նմա մեք
գովելով զնա փառաւորեմք. և նո
րին բարեխօսութեամբն խնդրեմք 'ի
քէն զթողութիւն մեղաց, զհեղումն
շնորհաց, և 'ի հանդերձելումն ըղ
պարգևս փառաց.

---

* 'Ի տօնի Յովակիմայ Աննայի.

Զկանխաւ նկարեալն 'ի միտս քո
Տր Ած. զփառաւորեալ
Տիրուհին մեր, և զթագուհին հր
րեշտակաց. այսօր յադինական ար
գանդի դրախտի սրբուհւոյն Ան
նայի անկեցեր ծառ. որ 'ի ժամա
նակի ետ մեզ զպտուղն կենաց
պայծառ. Յարևու հարեր զխո
րան քո, և անաղտաբար նկարեցեր
զտիպն հրաշալի արգանդին աննայի
'ի սքանչացումն երկնաւորաց և

երկ

երկրաւորաց։ Որոյ գեղեցկութին շնորհն եւ կատարելութին՝ վարագուրաւ ’ի քէն ծածկեցան գեր քան զՄովսէսին քօղով. զի կարէաք թերեւս մեք նմին դիմաւորիլ. եւ զաղերս մեր՝ նմին ընծայել քեզ ’ի հաճութին. զնա ունելով մեղուցեալքս ապաստան։ Ուստի վ̃ նորին արդեանցն աղաչեմք զքեզ խնայեա ’ի մեզ եւ կեցո։

---

* Բարթուղիմէոսի եւ Թադէոսի,

Տէր մեր Յս̃ Քս̃ լոյս աշխարհի. որ առաջին լուսաւորիչ Հայաստանեայցս ազգի՝ առաքեցեր զքո Առաքեալսն քո զԲարդուղիմէոս եւ զԹադէոս. որք իբրեւ զերկու լծակս տապանակին վըկայութեն, զտապանակդ քո̃ բարձեալ՝ բերին մեզ ’ի փրկութին. Նոքա զկռոցն սնոտի խաբէութին, եւ զքոյդ միայն Ճշմարիտ ա̃ծութին, արժանաւոր երկրպագութեն մեզ քարոզեցին. Նոքա զերկնային բա-

ժամ հոգւոյդ ս՟բ՝ ոսկեղէն բաժակաւ անձամբք իւրեանց մեզ մատռուակեցին · և հայրատունկ այգւոյ քո՝ զոր յեգիպտական խաւարէ հանե՟լ տնկեցեր 'ի տեղւոջ պարարտութե՟ն , զնոսին արարեր հրեղէն պարիսպս և բարձր աշտարակս· Որոց արեամբ ոռոգեցեր զայգի եկեղեցւոյս հայաստանեայց· և սերմամբ ս՟բ արեան ն՟ց, զհարիւրաւորս բուսուցեր քեզ 'ի պաշտօնեայս և յերկրպագուս· Արդ աղաչեմք զքեզ տ՟ր, վ՟ս սիրոյդ որ առ հոգևոր ծնօղսն մեր, ողորմեա մեղուցեալ որդւոց քոց և ն՟ց·'ի մեղաց քաւեա, շնորհիւ քով զար դարեա, և հանդերձեալ փառացդ արժանաւորեա ամէն·

* Ս՟բյն Մինասայ, Լոռնգինեայ, և Գարոբոսի·

ՏԷՐ Յ՟ս խաղաղարար ա՟մ ծի· զս՟բն Մինաս զխաղաղութե՟ն միջնորդ, և զնախանձաւորն պար

կեշտ

կեշտ վարուց քրիստոնէականի ,
հաներ 'ի նաւահանգիստ խաղա-
ղութե՟ հաւատոյ քո ։ Որ փոյթ
գտաւ 'ի բարեպաշտութ՟ի , և առ
աղքատս գթածագոյն ։ Ո՜ հա-
տեալ լեզուն քեզ քաղցրաձայնից,
և զոտսն և զաչսն 'ի քեզ ամբար
ձօղ՝ առողջացուցեր ։ Եւ զԵր-
մոգինէս եպարքոսն՝ աղօթիւք ն՟ր
յեպիսկոպոսութ՟ի փոխարկեցեր ․
և կռոցն սնոտեաց՝ կործանիչ կար
գեցեր ։ Հրեշտակին քով զնոսա
զօրացուցեր ։ և զԵրմոգինեայ հա
տեալ անդամսն և զմոխրացեալ
մարմինն՝ հրեշտ՟կին քով 'ի կեանս
փոխեցեր ։ Եւ զոբ վկայն քո ըղ
Ս՛ինաս՝ 'ի կախաղանէն և 'ի բան
տէն զերծուցեալ՝ յանդիմանիչ
ամբարշտին Մաքսիմիանոսի յատե
նին կացուցեր ։ Ո՜ որ Պրաբոսն
երանելի՝ նոտար վկային քո սբյն
Ս՛ինասայ՝ զանձին զտկարութին
յանդիմանելով՝ վ՟ա անուան քո
պսակեցաւ վկայական մահուամբ

ընդ

ընդ Մ՝ինասայ և Երմոգինեայ.
Զորոց և զնշխարսն՝ երկաթեայ տապանաւ ՚ի ծով ընկեցին, ըստ խնդրոյ նոցա ՚ի բիւզանդիա հասուցեր. և զպիղծն մաքսիմիանոս հրեշտակին քով չարամահ սատակեցեր. Արդ՝ ընդ երջանկացդ վկայից՝ առ քեզ ունիմք բարեխօս և վն քոյ զկամաւ աղքատացելսն. զսբն Աղէքսիանոս և զսբն Յօհաննէս. Ընկա՛լ տէր զաղաչանս մեր. և հա՛ն մեզ մասն ժառանգութեան ընդ սբս քո ամ. այժմ և՛ի հանդերձելումն ամէն։

(Եւստրատիոսեանցն՝ զհասարակ մարտիրոսացն ասա՛.)

*Յակոբայ Մծբնայ Հայրապետին.

Զմեծն Յակոբ Մծբնայ Հայրապետն՝ երգով ցնծութեան տօնեմք. և զքեզ փառաւորեմք Տր Յս. որ այնպիսւոյ ծառայի տէր ես տրդ զօրութեց. Որ ըստ մովսէսի խաչաբարձ, ըստ յօհաննու

յանապատէ կոչեցեալ ձայն բար
բառոյ, ըստ պետրոսի հոլիւ շը
նորհեալ յոյ· Ոստ քեզ՝ բըղխ-
մամբ իւր ՟բ արտասուացն, կե-
նագործօղ մռռելոց· Յանջրդողջ
ջուր բղխեցուցիչ· հերյացն աղբը
կանց վ̄ անամօթութն̃ց այլայլից·
Ո՛վ որ ոչ կարօտիւր ձեռնքո ա-
մենազօր առաքել աւիւծս և հը
րաշունչ օձս կոտորիչս՝ առ'ի պատ
ժել գչապուհ ո՞յ զվարածն շա-
նաձանձիւն, գոռեխան և պիծա-
կան զնա աղօթիւք գերամբ ծա
ռայի քո հալածեցեր· և այլովք
բազմօք հրաշիւք՝ զծառայն իբրև
գործիք քեզ, և իբր ձեռինդ գա
նազան փառաւորեցեր· Ո՛ որ ը̄
Ս՟ Եղիսոսի եպիսկոպին և Ս՟արու-
գէի ճգնաւորին առ քեզ ունիմք
բարեխօս· զարժանահաս մահտա
րաժամն 'ի ցասմանէ քում հրա-
մանի՝ բարձ'ի մէնջ աղօթիւք նբա
րեխօսութեամբ տօնախմբեցեալ
երջանկացն՝ և հան մեզ մասն յե-

րա

րանութենդ քումմէ տէր յմ զքեզ աղաչեմք ։

---

*Իգնատիոսի Աստուածազգեաց Հայրապետին ․

Տէր Յս Քս ․ դու յառաջատեսութ[իւ] քով՝ յընտրութի և՚ի կոչումն սրբոյն Իգնատիոսի նըկատելով , զնա ՚ի գիրկս ընկալեր՝ արքայութեանդ արժանաւոր ժառանգ լինիլ կնքեցեր ․ Որ աշակերտեալ սիրելւոյն քո Յօհաննու աւետարանչին՝ եպիսկոպոս անտիոքայ ՚ի նմանէ ձեռնադրեցաւ ․ ՚Ի գրկակալելն քո՝ հրով սիրոյդ բորբոքեալ՝ բազմաց զառ՚ի քեզ հաւատոցն և փրկութեանն եղև պատճառ ․ Որ զբեռն նաւի մարմնոյն՝ իբր յալէկոծուէ ըմբռնեալ՝ կամէր ՚ի ծով թօթափել ․ և որպէս զեղջերու հըգուով ծարաւիւր առ քեզ գալ ․ և գազանաց ժանիւք աղացեալ՝ հաց սբ ցանկայր լինիլ քեզ ․ որ եղեն իսկ ․ Սրբոյ պսակեցեր զնա էռարփեան պսակաւ ․ կուսութե,

վար

վարդապետութեն, և մարտիրոսութեն, զոր առ քեզ ունիմք բարեխօս ։ և զտօնախմբօղքս գրեա՛ 'ի գիրդ կենաց. տալով զշնորհս մեզ 'ի կենս այս, և զփառս քո 'ի հանդերձե֊լումն ամէն ։

---

* Ադդէի Հայրապետին, և Աբգարու Թագաւորին ։

Դու քհնայապետ յաւիտենից, և Թագաւոր երկնի և երկրի Տր Յս Քս. պայծառացուցեր զքահանայապետութի քո 'ի սբն Ադդէ Հայրապետն, և զԹագա֊ւորութի քո 'ի նախընծայ Թագաւորն քեզ հաւատացեալ 'ի սուրբն Աբգարոս. Զոր և 'ի կրկին բռնութենէ ազատեցեր. անձեռա֊գործ ածատիպ պատկերաւդ, և քարոզութբ և Մկրտելովն Թա֊դէոսի առաքելոյ քո. և մեր նախ֊կին լուսաւորչին. զԱբգարոս գովեմք՝ զսիրողդ քո անփոխելի ոս կեզօծ տապանակն և զբարեպաշ տու

տուն նախանձայուզն։ Որ առա-
քելաբար՝ փոխանակ իւրն գնալոյ՝
զպատգամս հրովարտակաց առա-
քելով՝ զմն. ծածուկ Թագաւորին
յերկրպագութիւն քեզ հրաւիրէր.
և արգիլեցուցմամբ հալածանաց՝
զոր Աւետարանն քո 'ի տիեզերս ծա-
ւալէր. զոր և երկնաւորդ Թագա-
ւորութեան արժանացուցեր։ Որոց
աղօթիւքն խնայեա՛ 'ի մեզ. և ըզ-
լոյսն 'ի ծառայից առ մեզ վառե-
ցեալ՝ անշէջ պահեա՛ միշտ։ և քեզ
փառք յաւիտեանս ամէն։

---

* Պօղինայի Սրբուհւոյն, և Անդրոսի Ներ-
քինոյն, և Լորենտոս Բեթուրոյն։

Սրբուհի կոյսն Պօղինաս աղա-
խին քո Տր. ընդ Անդրոսի Ներ-
քինւոյն՝ ներքսապէս լուսաւո-
րեալք անմիջապէս 'ի հոգւոյդ սբյ՝
հաւատացին 'ի քեզ և մկրտեցան։
զորս 'ի բանտին հրեշտակիւ քով
կերակրեցեր։ Ո՛ Ներքինին Ան-
դրոս 'ի ծով ընկեցեալ՝ ընկալար 'ի

վկայս. և զորբուհին Պօմնաս ըղ-
շուշանն սպիտակ՝ կարմրերփեան
արեամբն ներկեցել՝ գլխոյն համ-
մամբ պսակեցեր կուսական և վը-
կայական պսակաւ. Ընդ նոսին և
զերկուց բիւրուցն ընդ Պողերի-
կեայ քահանայի տօնախմբելով ե-
կեղեցի՝ մասին շնորհաց և փառաց
նոցին յուսալով աղաչէ և ասէ.
տո՛ւր մեզ տր զոր 'ի քէն զշնորհ
հայցեմք. և հրամայեա՛ զոր կամիս.
և քեզ փառք 'ի յա՛տնս ամէն.

---

* Սրբոյն Լուսաւորչի Հայրապետին և այլոց:

Լոյս անստուեր և իմանալի Տր Յս. լոյս աշխարհի կոչեցեր զմբ Լուսաւորչն քո, և նոցին համածագօղ զմբն Նասիլիոս եօթնալոյս Հայրապետն մեծին կեսարիոյ. Որ բանիւ որոտայր, և գործովն փայլիւր. Գնաց ահարկու եղեալ, և հրեշտակաց զուարճալի. Հոգւոյդ մէջ ընտելական, և աներկիւղ 'ի բռնաւորաց. Լուծաշունչ

գրոց բանալի, և՛ի սքանչելիս զար
մանագործ։ Որ անմարմնապէս 'ի
մարմնի կենցաղավարելով՝ ըզ մա-
քուր հոգին՝ որ 'ի քէն յանձնե-
ցաւ՝ ծնգապատիկ արդիւնաւորել
քեզ յանձնեաց 'ի պսակել։ Ընդ-
նմին ունիմք բարեխօս և զեղբայր
նր̃ զսբն Գրիգոր նիւսացի՝ զե-
ռափեան վարդպտն եկեղեցւոյ
զուղիղ քանոնն ճշմարտութե և
զջատագովին կուսութե․ և զսբն
Սեղբեստրոս՝ զկնի Պետրոսի և
Պօղոսի զերկրորդ լուսաւորիչն ա-
րևմտեան աշխարհի․ և զսբն Եփ-
րեմ, զվարդապետն և զդպրապտն
հին և նոր կտակարանաց ։ Որոց
'ի տօնախմբութեն աւուր և յամ
ՅՃակի, լու՛ր տր․ հայեա՛ց քաղցր
ակամբք քով 'ի ջերմեռանդութի
եկեղեցւոյ քոյ․ և հա՛ն մեզ զմասն
ընդ տօնախմբեալ սիրելեաց քոց․
տալով մեզ զշնորհս 'ի կեանս այս,
և զփառս քո 'ի հանդերձեալումն
ամէն ։

* ’Ի ծանօս Ճաշու Պորտոյն ։

ՏԷՐ մեր · որ զմարգա–
րէս քո իբրև զխօսնակ ’ի
գիշերի հնոյ օրինաց՝ ձայ–
նատու և գուշակիչ գալստեանդ
արեգական և աննետատուս կացու–
ցեր · և զքո առաքեալսն քո՝ նոցին
ստուերագրութեցն յայտնաբա–
նիչս և թարգմանիչս ցուցեր ։
Այլ զքո անեդորդ ’ի լրումն ժմի
և գլուխ ածագործ ածաբանու–
թեդ՝ ’ի վր բարձու լերին բեմբի
քոյ եկեղեցւոյ ընթեռնուլ՝ յոտին
կանգնեցմամբ և լապտերաց լուց
մամբք սահմանեցեր։ Համաձայ–
նեցո տր և զմիտս մեր յերկուսին
օրէնս՝ միով հոգւովդ քով սբվ
հնչեցեալսն · զի զստուեր հնոյն ’ի
նորս շնորհ անդրափոխեալ հաւա–
տասցուք · և նոր օրինացդ սիրով
բորբոքել ու զամբարաց լուցելոց,

և

և տք աւետրնիդ հրամանաց կա-
տարման, պատրաստութե մեծա-
յորին կանգնիցուք ասելով, Հը-
րամայեա տր զի լինիցուք մեք ծա-
ռայք քո. Եւ յառաջեցո զմեզ
ամն ջերմեռանդութե ՚ի կատա-
րումն շնորհական օրինաց քոց. և
գրեա զմեզ ՚ի թիւս պատուիրա-
նապահից ծառայից. որպս զի և
մեք զքեզ սիրողաց մասնակից
լիցուք: Զի դու հրամայեցեր՝
թէ որ ունի զպատուիրանս իմ և
պահէ զնս, նա է որ սիրէ զիս.
զի դու ես միայնակ արժանի սի-
րոյ, օրհնութե, գոհութե և գո-
վութե. այժմ և յաւիտեանս յաւի-
տենից ամէն.

* Ընծայաբերութեան.

Տէր մեր յս քս. զայս նուիրացս
կատարումն՝ մեզ տացես տե-
սանել. հասուցանելով ՚ի ժամ քաղց-
րաբարբառ անսուտ բանի քո՝
առէք կերէք ին. և այլն.

* Ողջունին ․

Տէր մեր յս քս ․ որ ողջունիւն հրեշտակապետին քոյ գաբրիէլի՝ զախտակից բնութի մեր համբուրելով առ քեզ առնել միաւորեցեր ․ և զերկնաւոր խաղաղութի քո՝ հաշտութեան նշան առ հայր քո՝ երկնաւոր հրեշտակօք աւետարանեցեր ․ և զմիջնորմն մեղաց մերոց 'ի մէջ մեր՝ և հօր քոյ սէր՝ 'ի բաց հալածեցեր ․ Բա՛րձ 'ի սրտից մերոց զքէն նախանձուն որ առ եղբարս ․ և խաղաղացո ընդ մեզ ընդ հօր քոյ և քեզ և հոգւոյդ սբյ ․ զի սբ համբուրիւն ընդ միմեանս կապակցեալք՝ միով սրտիւ և կամօք զքեզ պաշտեսցուք ․ ընդ քեզ գովեսցուք․ և զքէն գոհացուք միշտ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն ։

* 'Ի Սբ սուրբին ․

Սբ, սբ, և ամենասուրբ ․ բոլորովին սրբութիւն ես հայր

ան

անսկիզբն և անպատճառ։ Որ ըղ
ճառագայթ քո իմանալի դու արե
գակնդ՝ ՛ի յաւիտենից ծնար բան
և համագոյակից քեզ. և՛ի ժամա
նակի առաքեցեր զնա ՛ի փրկութի
մեզ. և նա ՛ի հաճութի քեզ զամ
կատարեալ տնօրէնաբար ՛ի սբ վեր
նատունն խորհրդոյ, զհաց մարմ
նոյն և զարիւն նորոյ ուխտին քեզ
՛ի հաշտութի նուիրեաց ասելով.
առէ՛ք կերէ՛ք զհացս զայս որ է
մարմին իմ. և արբէ՛ք զբաժակս
զայս, զի այս է արիւն իմ որ վս
ձեր և բազմաց բաշխի և հեղանի
՛ի թողութիւն մեղաց ՛ի խաչին.
Որդ՝ մեք ծառայքս քո՝ հաւա
տամք բոլորով սրտիւ. զի բերա
նով քհնայի փոխանորդի միածնի
քո արտաբերմամբ՝ սբ հացն և
բաժակն՝ է ճշմարիտ մարմին և ա
րիւն որդւոյ քո միածնի. զոր քեզ
՛ի հաշտութի, և՛ի քաւութի մե
ղաց մերոց պտրագի. Որ հայե
ցեալ անոխակալդ ած զաղաչանս

միածնի քո 'ի խաչին որ վն՟ մեր մեղուցելոցս, թէ հայր թող սոցա զի ոչ գիտեն զինչ գործեն. ըղ կամայ և ղակամայ զգիտութբ՟ և զանգիտութեամբ զպարտիս մե- ղաց մերոց թողցես. և զժամանակ ապաշխարութեան մեզ տացես 'ի կեանս այս. զի մի' կարօտասցուք յաւիտենիցն տանջանաց 'ի հան- դերձելումն. Ընդ քեզ ընդ որ- դւոյդ միածնի և ընդ հոգւոյդ սբյ՟ փառք յաւիտեանս ամէն.

* Աղօթք Կիրակէին.

Որպ՟ լուաք՝ սոյնպէս և տեսաք՝ և հաւատամք տր՟ յս՟ անսուտ բանի քո՝ արտաբերեալ բերանով քահանային 'ի դիմաց քո. զի որպ՟ դու զամ՟ ինչ արարեր բանիւ հը- րամանի քո, նոյնպէս ամենակա- րող բանիւդ զնիւթ հացին և գի- նւոյն, գոյափոխեալ 'ի մարմին և յարիւն քո. արա ուրեմն զմար- մին և զարիւն քո մեզ 'ի կեանս, և 'ի թողութի՟ մեղաց ամէն.

* 'Ի Հայր Երկնաւորին .

Հայր երկնաւոր՝ որ առաքեցեր զՄիածինդ 'ի փրկութ՟ի մեզ. և որպէս զաբրահամ եդեր յուսն իսահակայ որդւոյ քո յի՟ քի՟ ըզ խաչն սիրով քով. զոր հուրն 'ի ձեռին նր՟ նշանակէր. և սրով՝ որով զմահ նր՟ վ՟ մեր նկարէր։ Արդ դու տր՟ գթած և ողորմած. որ ոչ խնայեցեր յորդիդ քո միածին վ՟ մեր, մի՛ խնայեր վ՟ անպարտ արե՟ն նր՟ տալ զթողութ՟ի մեղաց մերոց. զշնորհս քո 'ի կե՟նս այս, և զփառս 'ի հանդերձելումն ամե՟ն։

* յՍուրբ Հոգի Երրորդ ժամուն .

Որդի Հ՟յ յ՟ի ք՟ի միակ տր՟ մեր և հովիւդ բարի. որ վ՟ կորուսեալ ոչխարացս քոց՝ թողեր յանապատին երկնից զանմոլար ոչխարս քո զհրեշտակս. և ածեր ածել 'ի տան աշխարհի զխաչ քո. և գտեր զոչխար քո և զպատկեր դրամիդ կորուսեալ. Այժմ է ժամ մեզ

ողոր

ողորմելոյ . և ցօղելոյ զարիւն քո
'ի պէտս հոգւոց մերս փրկութն.
քղր ցօղ արեանդ որ ցօղի 'ի քէն,
այդ մեզ 'ի բժշկութի է . Որ ծա-
րաւեցար 'ի խաչին յաղագս մերս
փրկութեան քամեցմամբ իբրև 'ի
սպնկոյ սբ մարմնոյդ արեան, յի-
շեա՛ զժամն զայն սարսռելի . և ան
տէր խօթացելոցս արա՛ զարիւն քո
օշարակ մեզ . և զսուրբ մարմին քո
մեզ 'ի հոգեկան թօշակ . 'ի թողու-
թն և 'ի քաւութն մեղաց մերոց .
ամէն .

* Հոգի այ յերգեցեալ ժամուն .

Ո՛վ ամենասբ Հոգի ճշմարիտ-
ած . Ճարտարապետ և յօ-
րինիչ ծիրանեայ արեան սրբու-
հւոյ կուսին 'ի մարմնանալ բանին
այ և քոյդ էակցի . Դու նոյն ա-
մենակարօղն ես տր , որ ընդ Հօր
և միածնի որդւոյ նր , միով ներ-
գործութբ և կարողութբ զհացն և
զգինին գոյափոխեցեր 'ի մարմին

և

և յարիւն ք͞ի յ͞ի տ͞ն մերոյ ։

Տո՛ւր զներշնչումն քո մեզ, զի զղ_
ջասցուք 'ի մեղաց մերոց . ծանի_
ցուք զաղտեղութի մաղձի յան_
ցանաց մերոց . և փոխեսցուք զնմ͞
օշարական շնորհի քոյ . և բաւա_
րասցուք վասն պարտուց մերոց։
ո՞չ զի աչալըջութե քեզ յանդի_
մա՛ն լինիլ կարասցուք զկնի մահ_
ուան մերոյ, զի դու ես ծախիչ մե_
րոցս մեղաց . և քո հալածին 'ի մէնջ
դունդք բելիարայ ։ Սրբեա՛ ըզ
մեզ, և տաճարացո՛ 'ի բնակութի
քեզ . զի սրբութե կեցեալ յայսմ
աշխարհի քոյդ օգնականութե և
ասպնջականութե շնորհի, և հան_
դերձելոցն բարեաց քո ժամանել
կարասցուք . Որ ես օրհնեալ ընդ_
հօր և ընդ որդւոյ ն͞ր միածնի յա
ւիտեանս յաւիտենից ամէն .

'ի Պահուն և փառաբանուն ընդ առեղն .

Տ͞ր մեր և փրկիչ յ͞ս ք͞ս . զո՞ր
օրհնութի և զո՞ր գոհութի

քեզ

քեզ մատուցանել կարեմք, եթէ ոչ
շքէն 'ի գոհութեն̃ խորհրդոյս գո
հանալով զքեզ փառաւորել։
Քանզի և դու յս̃ քս̃ յետ սրբա
զանի ընթրեաց վերնատանն՝ գո
հացեալ ելեր 'ի լեառն Ձիթենեաց
Քանզի պատրաստելով զսեղան
մարմնոյ քոյ և արեան յանդիման
նեղչաց մերոց դիմեաց, 'ի յօրինակ
մեզ սպառազինեալ՝ մարմնոյդ և
արեանդ ճաշակմամբ՝ մարտեար ը̃
չարին և յաղթեցեր։ Դու և ըզ
մեզ զօրացո տ̃ր յս̃ քս̃. զի մի՛ ըստ
յուդայի լիցի հաղորդութի̃ մեր
ընդ քեզ. այլ ըստ պետրոսի և ա̃յ
այլոց առաքելոցդ գթողաց և վե
րստին հաստատեցելոց. և անսայթա
քելի պահեա՛ զմեզ և յապագայիցն
անկմանց ամէն։

Ի յաւուր տօնախմբին Առաքելոց աղ̃թ.

Արդարև տ̃ր յս̃ փրկիչ մեր. դու
սքանչելապէս լուսատու ես
ամ̃ լերանց քոյոց սրբոց. այսինքն

հրեշտակաց, առաքելոց, վարդա-
պետաց, մարգարէից, կուսանաց,
մարտիրոսաց, ճգնաւորաց, և ա՟մ
ե՟նց քոց խոստովանողաց՝ զորս և
առ քեզ ունիմք բարեխօս: Ո՛վ ի
որք 'ի կեանս իւրեանց հաղորդ ե-
ղեն չարչարանաց քոց, և մրմռոյդ
և արեանդ ճաշակմամբ իբրև ա-
ռիւծք զհուր ցոլացուցին ը՟դ դէմ
չարին սատանայի, եղիցին յիշա-
տակեցեալք 'ի մ՟ջ պատարագիս.
զի ունիցին զհամարձակութիւն առ
քեզ վ՟ս մեր բարեխօսելոյ: Նո՛
որք լուսով փառաց քոց զքեզ տե-
սանել արժանացեալք են, նորա-
գոյն զուարճութիւն ուրախացելք՝
արդեամբ մարմնոյ քոյ և արեան.
'ի ժամ մ՟ծ պատարագիս՝ զուարճ
և խնդալի բերկրութիւն փոխան մեզ
և վ՟ս մեր՝ զերեսդ հօր ա՟յ թա-
խանձեսցեն 'ի կատարումն հայց-
ուածոց մերոց: զի արդարութիւն քո
և արքայութիւն յայտնի լիցի ա՟մ
աշխարհի. և մեք գտցուք զշնորհ

քո

քո 'ի թողութի մեղաց մերոց, և զփառս 'ի հանդերձեալ յաւիտենին ամէն ։

* 'Ի Սիոյն սուրբին ։

Սրբարար տր մեր և փրկիչ յս քս. դու միայն սբ ես. դու միայն տր ես ընդ հօր և հոգւոյդ սբյ 'ի միութե էութե մինդ յեր րորդութե. Սբ 'ի յղութե. սբ 'ի ծննդեան. սբ 'ի վերնատանն խորհրդոյ. սբ 'ի խաչին. սուրբ 'ի թաղման և յարութե. սբ 'ի համբարձման. և սբ 'ի միւսանգամ գալստեան ։ Օրհնեալ սբ է և անզրաւ յաւիտենին սբ եղիցի անուն քո ամէն ։

* 'Ի Սուրբ սուրբին ։

Հաւատամք տր՝ զի մարմնով զբանդ թաքուցեալ. այժմ զկենարար մարմին և արիւն քո՝ 'ի ներքոյ խորհրդական տեսակաց ծածկեցեր. անձեցո 'ի մեզ զհաւատ

առ'ի

առ՚ի կարել հաւատալ այսմ մեծի
թագուն խորհրդոյ։ Այսու կե
նաց հացիւ զկեանս մեր կազդու
րեա՛ գեր քան զմանանայն տուեալ
իսրայէլացւոց · զսոյս մեր աներկ
բայ ՚ի խոստացեալ երանութեանդ
հաստատեա · յարո՛ զմեզ ՚ի կեանս
այս ՚ի մեղաց մահուանէ · և յերկ
րորդ գալստեանդ զանկեալքս մահ
ուամբ յարո՛ ՚ի կեանս անվախճանս
և յերանականս ամէն։

* Ասեա տր շծղէւրքս քոյ

Ածր և տր մեր երևեցի՛ մեզ ·
արասցուք տօնս ուրախութ
մինչև յանկիւնս սեղանոյ · օրհնել
եկեալ յանուն տն։

* Առ օրհնեա զջնաբէ. և այլն։

Տր մեր և փրկիչ յս քս · չեմք
բաւական շնորհի քոյ զոր մեզ
արարեր · բայց ըստ մերս կա
րեաց օրհնեմք զքեզ, և դու օրհ
նեա՛ զմեզ։ Ած արա զմեզ ճշմար

 տու

տութի՟ն քո. զի քո բանդ ճշմար
տութի՟ն է. Ո՛վ լրումն եկեղեցւոյ
քոյ պահեա՛. զի մի՛ ոք ըստ յու-
դայի ելցէ ՚ի թուոյ ընտրելոց քոց.
Փառաւորեա՛ զմեզ անվախճան փա
ռօք քովք զոր ունէիր և ունիս
անկէտ յաւիտենից. և մի՛ թողուր
զմեզ. զի ՚ի քեզ անկաք յարգան
դէ եկեղեցւոյ. Ո՛վ խաղաղութի՟ն
քո շնորհեա՛ եկեղեցւոյ քում սբ՟յ.
որ՟ յետ յարութեան քոյ տալով ըզ
խաղաղութի՟ն և զողջոյն սբ՟ց առա
քելոցն ՚ի վերնատան. Ո՛վ ի ա՟մ
տուրք բարիք և պարգևք ՚ի հօրէ
քոյ ամենակալէ՝ քև ՚ի մեզ ծաւա
լեցան. Ը՟ որում օրհնեալ ես որդի
այ՟ և ընդ հոգւոյդ սբ՟յ յաւիտ՟նս
յաւիտենից ամէն.

* Ո՛վ ջնի վերինոյ Տ՟եառանին։

Դու Տ՟ր կնիք կենդանարար
հօրն անսկզբնականի. կըն-
քեա՛ ՚ի սիրտ մեր զհրամանս սբ՟յ
և անսուտ աւետարանի քոյ. և դիր
՚ի

'ի գլուխ իմացման մերոյ պսակ ա-
կամբք պատուականօք լցեալ զոր
անեստարան քո: Օ՛ օրացո՛ զիմա-
ցական աչս մտաց մերոց առ'ի հա-
ւատալ ամ գրեցելոց 'ի նմին: ըստ
հրամանի նր ընթանալով՝ բարե-
հաճոյս քեզ գտանիլ յամի ամէն:

*Յերանելոյ Յեկեղեցւոյ:

Տ՛ ողորմութի՛ք քո զհետ մեր
եկեսցէ. զամ աւուրս կե-
նաց մերոց բնակիլ մեզ 'ի տան
քում ընդ երկայն աւուրս:
Խնդրեցաք 'ի քէն տր զարքայու-
թի քո և զարդարութի յայտնել
ամ աշխարհի. իսկ զայլ ամ պի-
տոյս մեր որ ըստ հոգւոյ և մարմ-
նոյ, դու արդար վաստակով մեր
յաւելացո՛: Օ՛ ի անկարօտիդ այ՝
կարօտ ծառայքս յամի ծառայես-
ցուք. և'ի հանդերձեալ կեանսդ
ժամանեսցուք շնորհիւ քով. և
զքեզ ընդ հօր քոյ և հոգւոյդ սբյ
փառաւորեսցուք ամէն:

* Յերեկոյի Իններորդ Ժամուն .
'ի Խորհուրդ աւանդման Հոգւոյ
Տն Քրոյ 'ի Խաչին , և՛ի Խորհուրդ
ողբման խոցեցմանն .

Դու Տր մր Յս Քս . զմարդկայինս բնութիւն 'ի պատկեր քոյս բարե-րարութեդ 'ի վեցերորդի աւուրն արարեր՝ հաճեցար յարարածս ձեռին քոյ. և հաճոյական կամօք հանգեար 'ի նոր աւետակս առնելոյ : Նոյն և 'ի կատարման բոլոր տնօրէնութեն քոյ և 'ի փախման չարչարանաց քոց՝ մահուամբ հանգեար 'ի վր խաչին. և ընդ հոգւոյդ քոյ աւանդման 'ի ձեռն Հօր քոյ ան-ընկճընականի, և զհոգիս մարդկան յաւանդ ընծայեցեր նմա . զոր և կանխաւ ասացեր. Թէ ոչ ոք կարէ զոչխարս իմ յափշտակել 'ի ձեռաց Հօր իմոյ : Նա ղաչեմք զքեզ Տր՝ ամփածածուկ աջով քով տուր

'ի պահեստ զհոգիս մեր 'ի ձեռն
հօր քո երկնաւորի։ Եւ՛ որ կըն
քեցար 'ի նորափոր վիմի գանձ-
անկողոպտելի՝ կնքեալ զմեզ նըշա
նաւ խաչի քո. ով զի ե̅ որդւոցն
իսրայելի՝ կոտորիչ անդրանկացն
եգիպտոսի՝ մի մտցէ 'ի տուն հո-
գւոց մերոց որ դրոշմեցեալ է ա-
րեամբ գառինդ խորհրդոյ։

Դու ած մեր և տր՝ ո՛չ շատացար
'ի խաչին ծարաւիլ մերս փրկութե.
այլ և զկնի աւանդման ամենամա
քուր հոգւոյդ 'ի ձեռն հօր քո ա̅
բնութե, և մեր ըստ շնորհի, ըղ
դուռն սրտի քո զկողդ՝ եռուր 'ի
խոցումն տիգի. յորմէ կայլակեալ
վտակացուցեր զարիւնդ անապա-
կան մեզ 'ի յարբումն. և զջուր
կողիդ քո մեզ 'ի լուացումն։

Դու յս զգլուխդ խոնարհեցու-
ցեր՝ 'ինչան համբուրելոյ զմեզ. ըղ
ձեռքդ տարածեցեր՝ 'ինչան գրկա
ածելոյ. և զկողդ բացեր՝ 'ինչան
զմեզ սիրելոյ։

 Որդ

Ո՛րդ և մեք անարժան և մեղա-
կիր ծառայքս քո ՚ի ժամուս
այսմիկ՝ յիշեմք զանչափ բարերա-
րութիւնս քո. և զնոյնս քեզ ՚ի նուէր
ընծայեմք. Մի՛ ի մեզ տէր մի՛ մեզ.
այլ անուան քում և անապական
չարչարանացդ տուր զփառս. Թէ
և ոչ ՚ի մեզ, հայեաց ՚ի սարսուելի
կիրս չարչարանաց քոց. յիշելով
զօրն և զժամն սոսկալի. զցաւս քո
անտանելի. Արուամ և խմանալիքը
և զգալիք և տարերք ամէն չկարե-
լով հինդուրժել չարչարանաց քոց՝
զփախստեան տեղի խնդրէին. և
զմերկութի արարչիդ՝ զգալի խա-
ւարաւ սքօղել ծածկէին. և իբր
զմագաղաթ գալարէին. Պահե-
ցեր ՚ի քեզ տէր մեր յս քս զնշան
աւուրն այնմիկ սոսկալւոյ ՚ի խը
թան քեզ զարթուցիչ առ՚ի գթու-
թի և յողորմութի ՚ի վր մեր. և
հեղուսեալ բևեռօքն ՚ի ձեռս քո
և յոտս՝ անհերքելի և անջրելի
կերպիւ զմեզ կապեցեր անթարթ

նշան

նշան 'ի ձեռին քո․ Տուր զի՛նչ ունիմք մեք նշան հաշտութե՟նդ ընդ մեզ, եթէ ոչ յիշել զօրն թաղմանդ քո և խոցեցմանդ 'ի խաչին․ որո՟վ զի յիշեսցես զուխտ քո գրեցեալ արեամբ քով, և մեզ ողորմեսցիս․ ըստ մեծի առատաձիր գթութե՟նդ․ Որ ընդ հօր և հոգւոյդ ս՟եյ յո-ղորմութ՟ենդ միշտ փառաւորեալ երկրպագիս յաւիտեանս յաւիտե-նից ամէն․

*Ի խաղաղական ժամուն 'ի տօնս իջմանն Ք՟սի 'ի դժոխս․

Համատարած լոյսդ անըստ-ւեր յ՟ս ք՟ս փրկիչ մեր․ որ ո՛չ շատացար զընակեալս յերկրի լուսաւորել, այլ և մեռելոցն հո-գւոց կամեցար այց առնել․ ասե-լով կապելոց թէ ելէ՛ք․ և որք 'ի խաւարիդ էք յայտնեցարո՛ւք․ Դու տ՟ր լոյս մեր և կեանք․ մեք յուսամ՞ք երկիցուք․ մինչ եմք 'ի ներքոյ պաշտպանութեան քո ա՟վ

զմեզ

զմեզ կողոպտել կարասցէ. Եթէ
անողորմն սատանայ զմեզ վիրաւո
րեսցէ, դու ես բժիշկ մեր.
Եթէ զմեզ ցրուեսցէ, մոլորե-
ցուսցէ և կորուսցէ, դու ես ժո
ղովիչ մեր. դարձուցիչ և գտիչ
մեր. Եթէ զհոգիս մեր 'ի շնոր-
հացդ զրկելով մահացուսցէ, դու
ես կենարար մեր. Տ̃րյ և մեք
ընդ նահապետաց, մարգարէից և
արդարոցդ 'ի քէն փրկեցելոց ա-
սասցուք. տ̃ր ա̃ծ մեր, մեք 'ի տը
ըընջենի կենաց մերոց առ քեզ
կարդացաք, և 'ի գիշերի բանտից
կապանաց մեղաց մերոց առաջի քո
եմք. Ուրեմն գիտասցեն հեթա-
նոսաբարոյ դևքն, զի դու ա̃ծ ը̃
մեզ ես. հզօրաջ̃ւքն պարտեսցին,
և 'ի զօրանալն ընկճեսցին. զոր
ինչ և չար խորհին վ̃ս մեր, դու
ես խափանիչ խորհրդոց նց̃. յեր
կիւղէ նց̃ մեք ոչ երկիցուք՝ զի դու
ա̃ծ ը̃ մեզ ես. Դու մեզ լեր յեր
կիւղ. մի՛ խոստացու̃նք զախտս մեր

չեր

չերկնչիլ 'ի քէն. այլ բեւեռեա՛ ըզ
սիրտ մեր յերկիւղ քո. զի 'ի դա
տաստանաց քոց երկիցուք: Ժողո
վուրդ քո նստեալ 'ի խաւարի՝ ե
տես զլոյսդ իմանալի. և մեզ որ
նստիմք 'ի մեղացն տղմի՝ լոյսդ ան
ըստո՛ւեր մեզ լիցի պահապան և
հովանի: Զգիշերս 'ի մէնջ անցո՛
անխռով և անսասանելի. և յա՛մ
սատանայական խռովութեանց խաղա
ղացո՛ զմեզ անցասումն և անվըր
դով բարի. ամէն:

(Ասէ՛ յեկեսցէ ժամուն ննջման
զվերոգրեալ աղօթս ասա՛ ո՛վ
բարեպաշտ՝ հանդերձ հայրմերիւ
և հրեշտակական ողջունիւն ո՛րքան
և կարես և ո՛ղջ լեր 'ի տր.)

* Յորդորանօք յաւելեալ պապէ հը ռոմայ հայրապետի առաջեալ Բենեդիկ տոսի. որ ներէ իմն գուրծ ընդհանրական և շնորհաւ՝ եղաւ տար. Եթէ խոտին ՚ի տեղ մը պաշտօնին ՚ի ժամ մահուն ասացէին տասնէին.

Առաջի աչաց քոց տրունականաց՝ զմերս յանցանս զըղջմամբ հրատարակեմք. և զվէրս զոր ընկալաք ՚ի հոգիս՝ պատկառանօք հանդերձ խոստովանիմք. Եթէ խորհեցիմք զչարիս զորս գործեցաք, սակաւ է պատիժն յորում տագնապիմք. և շատ է վնասն իմ պարտաւորիմք. Ծանրագոյնք են զորս ճնարեցաք, և թեթևագոյնք են որց ըմբերեցաք. Զգամք ՚ի մեզ զպատուհաս մեղացն, բայց ըզ կամակորութի մեղանչելոյն ոչ հերքեմք ՚ի բաց. ՚Ի ձաղմունս արժանահաս հաշեալ նուաղի մերն տըկարութի, բայց անխրատութի մեր տակաւին ոչ դիմէ ՚ի զգաստութի.

 Մ՚իս

Միտ մեր խոթացեալ շաղագու-
նայէս խոնարհի յերկիր, բայց պա-
րանոց մեր խստացեալ ցարդ ոչ
մեղմանայ. Կեանն մեր 'ի մէջ ցա-
ւոց անկեալ հառաչէ, բայց 'ի գոր-
ծոց անպատեհից ոչ ապաշաւէ.
Արդ՝ եթէ ներիցես մեզ՝ ոչ ըզ-
գաստանամք. իսկ եթէ խնդրիցես
զվրէժն՝ անհանդուրժանամք.
Խոստովանիմք 'ի կշտամբանս քոյս
զորս գործեցաք. և մոռանամք ըզ-
կնի զննութն քոյ՝ զոր նախ ող-
բացաք. Մինչ կարկառես զբա-
զուկ քո՝ խոստանամք զբարիս. և
մինչ ամփոփես՝ զնոյնս ոչ կատա-
րեմք. Մինչ հարկանես զմեզ՝ ա-
ղաչեմք զի անխայիցես. և մինչ
խնայես՝ դարձեալ տամք զտեղի զի
բարկանայցես. Առաջի քոյ կամք
յանդիման խումբք մահապարտացս
երկնչելով 'ի ջնջմանէ թարց քոյոց
ներմանց. Շնորհեա՛ ուրեմն ով
հայր գթած՝ քոյոց ստեղծուածոց
յանուն որդւոյ քոյ միածնի ըզ-
լսումն հայցուածոց ամէն.

* Ծանուցումն ոմանց խորհրդոց .

Ի վախճան աղօթական և եր-գական բանից ծանի՛ք սի-րելիք մեր 'ի տէր՝ զի յորժամ ըն-ծայքն վերաբերին 'ի սրբասացու-թեան ժամու, և քահանայն պատա-րագիչ ընկալեալ 'ի ձեռաց սար-կաւագին խաչակնքէ, Տեսանեմք զանխոհեմ ջերմեռանդութիւնս. բաղխմունս կրծից . և թէ, խոս-տովանիմք և հաւատամք . և տա-կաւին իրն 'ի կատար ոչ ժամանել, պարզամտութեան զկատարելոյ տան ոմանք զպատիւ. Իսկ կամ յողջոյ-նին՝ զողջոյնն ընկալեալ փութով երանեն յեկեղեցւոյ՝ իբր թէ վասն զընթրիսն 'ի միասին ուտելոյ հաշ-տին, և տակաւին չկերեալք 'ի մի-մեանց բաժանին. Իսկ այս զի՞նչ է եթէ ոչ զստուերն տակաւին նա-խատել և իրական խորհուրդ գոլ հաւատալ. զի այնք արարողութիւնքն

և

և բանքն՝ են իբրև ապառնի նա-
խագուշակութիւնք եղանելոյն և ոչ
եղելոյն ։ Որպ՟ և ոմանք մարգա-
րէութիւնք ․ որք զկնի բազմաց դա-
րուց կատարեցանն՝ իբրև անցեալք
և ներկայք գուշակին 'ի մարգա-
րէից․ ըստ այնմ ահաւասիկ տէր
եկն բիւրօք զօրօք հրեշտակօք ։
և թէ՝ զթիկունս իմ ետու 'ի հար-
ուածս ․ և զերեսս իմ յապտակս ։
զի մարգարէքն այսպիսի լուսով
լուսաւորեալք՝ յայտնութ՟ն ա՟յ
զհեռաւորսն իբրև մերձակայ մը-
տօք տեսանէին․ և որպ՟ թէ արդէն
իսկ եղեալս գոլ նկարագրէին զն՟ս
անսխալապէս եղանելեացն ։
Նմանապէս և 'ի յընծայաբերու-
թեանն՝ ապառնի յուսով պարտին
բաղձանք և ջերմեռանդութիւնք ․
ըստ օրինակի մարգարէիցն նկատ-
ման և ոչ իբրև եղեալք․ Որպ՟
և մինչ աւր յողջունին՝ ք՟ս 'ի մէջ
մեր յայտնեցաւ ․ և թէ՝ ողջոյն
տուք միմեանց, այն է նախապատ-

րաս

րաստութի իմն առժամանակ կա_
տարելութեն առէք կերէքին . և
ազդումն ինչ հրեշտակական աւե
տարանութեն 'ի ժամու ծննդեանն
քի . որպ զի հաշտելք ընդ միմեանս
նշանակաւ մբ համբուրին և խա_
ղաղանալոյ , 'ի կոչմանն առէք կե
րէքին և այլն , հաշտ և համբոյրք
գտանիցիմք երբ խորհուրդն առ_
նու զկատարումն . Ուստի 'ի վե
րաբերիլ մբ ընծայիցն , պահելիք
են այնք ջերմեռանդութբն 'ի ժա
մու առէք կերէքին , և արբէք 'ի
սմանէ այս է արիւն իմ ասացեալ
բանիցն . զի մի' իցեն սոսկ նիւ_
թոցն երկրպագութք . և կամ իբր
յեղանելին' ունել զիղձս և զբաղ
ձանս իբրև յեղեալ . Այս բանա_
կան է յընծայաբերութեանն և
յողջունին ասել զգրեալ աղօթսն
Այս 'ի ժամու առէք կերէքին ,
այս է մարմին իմ . արբէք 'ի սմանէ
այս է արիւն իմ , նոյնպէս ասել
զգրեալ աղօթքն ։

Իսկ

Իսկ որք նախ՟ք զառէք կերէքն
եղանեն յեկեղեցւոյ, նոքա սոսկ
անդանոյն հաղորդին․ սուրբերա՟
հացին յագեցե՟լք հաւատան, և յիս
կականին կատարելուէ զոկին․ ըզ
շուքն նախատիպ համարին․ և հո-
գւով սկսնելք՝ մրմնով վախճանին։
Ողբալով ասեմ․ թէ վատթար քան
զյուդա․ զի նա յետ ընկալման
խորհրդոյ ել արտաքս ՚ի մատնել․
և սոքա զնիւթս սոսկ՝ իրական
համարեալք․ որում սպասէինն ոչ
համբերելով կատարմանն։ Ոսկւոյ
յուսային․ և պղնձով իբրու ոս-
կւով փարթամացեալք, զայն առ-
նուն ըստ իւրեանց հաւատոյն և
արտաքս եղանեն։ Արթան նոքա
ըստ իսրայէլացւոց յօրէնս արդա-
րութե՟․ և յօրէնս արդարութե՟
ոչ ժամանեն։ Ուստի աղաչեմ
զամենդ․ գոն է տեւել յեկեղե-
ցւոջ մինչև ցաւարտումն առէ՛ք
կերէքին․ զի թերևս ՚ի ծագման
արեգական, դուզնաքեայ լուսով

ա-

արեւուն լուսաւորեալք, մի՛ ան֊
մասն եղանիցէք ՚ի լուսոյ նր․ եւ
մի՛ արուսեկին ծագմամբ՝ իբրու
զարեւն տեսեալք պանծասջիք․

Իսկ եւ քաղցրաձայն դպրացդ որ֊
դւոց մերոց ՚ի քս պատուիրեմ․
զի թերեւս զայն աղօթականսն ՚ի
պատիւ սրբոց յօրինեալս ՚ի մէնջ՝
սերտիցէք․ եւ ըստ պատշաճի ա֊
ւուրն՝ զմի մի ՚ի նշնէ ՚ի տեղւի ժա֊
մամուտի ասիցէք․ Ո․ այլ եւ վար֊
ժից քննայից եւ դպրապետաց֊
տղայոց հարկադրեմ․ զի զկնի սաղ֊
մոսի ընթերցմանն՝ զգիրքս ՚ի բե֊
րան սերտել տայցէք տղայոց ՚ի
փառս այ եւ ՚ի պատիւ
սբց նր․

Ա․ Ե․ Ր․ Դ․

*Յիշատակարան Տպողաց.

Շնորհիւ ամենազօր Երրոր_
դութեն և միոյ Ածութեն
Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սբյ,
Յանկ ելեալ աւարտեցաւ տպումն
Նորաշար գրքիկանս աղօթից և ժա
մամուտից ՚ի փառս այ.

Որ յօրինեալ արարաւ երկասի_
րութբ աշխատանաց Տեառն Յա_
կոբայ Նծարեան Վարդապետի՝
Մեծի Պորբդի Կոստանդնուպօլ_
սոյ՝ ՚ի յօգուտ հասարակաց ման_
կանց եկեղեցւոյ.

Արդ՝ ով սրբասնեալ մանկունք
սբյ սիօնի. ճանաչելով զվաստա_
կաւորն ձեր՝ (զմերօգրեցլ զվեհն
ասեմ գերյարգելի) մի՛ մոռանայք
զերախտիս նր. յիշելով զինքն և
զհուրայինսն սմ, զմարմնաւոր և րզ
հոգևոր ծնօղսն առ Տր ՚ի մա_
քուր մաղթանս ձեր.

Յիշեսջի՛ք եւ՝ զբժիշկ տրց~ կա րապետն խոհեմագոյն. զխնդրօղ սորին 'ի վեհէն պանծալւոյ. որ միրահարեալ աղերսանօք՝ ետ յօրի նել զսա. տալով և զծախսն տը պագրման. աւ'ի լինել յիշատակ հո գւոյ իւրում և ծնողացն իւրոց. հանգուցլ հօրն ախթէր ովանէ~ սին ; և կենդանի մօրն հիւրիէին. և նորաբողբոջ որդւոցն՝ պօղոսին, պետրոսին, և յօհաննիսին.

Որ եթէ այս գրքուկ՝ սիրով ընկա լեալ լիցի և փութով վերջասցի, (որպ և յուսամ) ունի 'ի մտի և զայլ ինչ գիրք 'ի շարադրեալ Տե~ եանց մեծի Վրդպետին՝ տալ տը պել 'ի փառս այ. և'ի պայծառութ սիոնի և մանկանց նորին բանա~ սիրաց. զորոյ զմիտն բարի՝ ամցւն շնորհեսցէ տր. Քանզի՝ սոյն սա ոչ միայն դպրաց եկեղեցւոյ է պի տանի, այլ գրեթէ ամենից անձանց հաւատացելոց 'ի քս է պիտանա~ ցու. մինչ սերտել հարկաւորէն ըղ

յօ

յօրինեցի աղօթս իւրաքանչիւրս՝ առ՚ի համաձայնիլ Աղօթից եկեղեցւոյ. Յիշեսջի՛ք և զմի պատճառն տպագրութեան սորին. Է որս և զաշխատաւորն գործարանիս՝ զտէր Միքայէլի որդի՝ զտիրացու գրիգորն վանցի. Մա̄ զի աշխատօղք հոգեւորացն՝ ոչ միայն ՚ի մարմնաւոր արդիւնն հայիլն, այլ հոգևորին ակնունին. զի եթէ այդպէս ինչէր, այն իսկ լինելով վարձն նց, ՚ի հոգեւոր վարձուցն անմասն եղանէին. այլ այն է իբրու ապրելիք ինչ մի մարմնոյ. որով կազդուրեալ մարմինն՝ հանգոյն դեղօք վարողաց՝ կարողանայ զհոգևոր գործոյ ըզ պաշտօնն առեզրել. ոպ երանելին պօղոս ազդ առնէ ՚ի գիրս կորնթացւոց և յայլ թուղթս իւր. Օ որ Տ̄ն ա̄մ՝ որ յաջողէ զա̄մ հոգեւորս յա̄մ՝ շնորհեսցէ միշտ ըզ նոյնս խորհիլ. խօսիլ և գործել.

և նմա փառք յաւիտեանս

ամէն.